

Univerzita Karlova
Pedagogická fakulta

Katedra českého jazyka

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**Analýza jazykových a rétorických prostředků použitých v projevech doc.
Martina Konvičky**

**Analysis of linguistic and rhetorical devices used in speeches of doc. Martin
Konvička**

Matěj Kmet'

Vedoucí práce: PhDr. Ladislav Janovec, Ph.D
Studijní program: Specializace v pedagogice (B7507)
Studijní obor: B ČJ-D (7507R037, 7507R038)

Rok odevzdání: 2018

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma *Analýza jazykových a rétorických prostředků použitých v projevech doc. Martina Konvičky* vypracoval pod vedením vedoucího práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze, dne 26. 3. 2018

PODĚKOVÁNÍ

Rád bych touto cestou poděkoval vedoucímu bakalářské práce PhDr. Ladislavovi Janovcovi, Ph.D za poskytnutý čas při konzultaci, odbornou pomoc a vedení při zpracování daného tématu.

ANOTACE

Bakalářská práce se zabývá analýzou persvazivních prostředků užitých v psaných projevech docenta Martina Konvičky. Teoretická část pojednává o politických strategiích v mediálním prostoru s přihlédnutím k historickému vývoji. Dále teoretická část obsahuje stručný popis působení krajně pravicových uskupení na české politické scéně a také historii působení Martina Konvičky na české politické scéně. V teoreticko-praktické části jsou na základě odborné literatury popsány jednotlivé typy persvazivních prostředků, jejichž přítomnost v předem určených textech Martina Konvičky je dokazována na příkladech. K zjištění užitých prostředků slouží hláskoslovná, morfologická, lexikální a syntaktická analýza, dále analýza argumentace a intertextových prostředků.

KLÍČOVÁ SLOVA

persvazivní funkce, persvaze, manipulace, Martin Konvička, média, politický diskurs

ANNOTATION

This bachelor thesis is focused on analysis of persuasive means used in written expressions of doc. Martin Konvička. In the theoretical part there are described political strategies in media taking into account historical development. Theoretical part also contains short description of actions of Czech far-right groups and Martin Konvička's actions on Czech political scene. Theoretical-practical part describes types of means of persuasion based on research in literature. In this part we try to prove the presence of these means of persuasion in beforehand chosen writings by examples. Means of persuasion are investigated by phonetical, morphological, lexical and syntactic analysis and also analysis of argumentation and intertext.

KEYWORDS

persuasive function, persuasion, manipulation, Martin Konvička, media, political discourse

OBSAH

1. Úvod	9
2. Politické strategie v mediálním prostoru	12
2.1 Média jako komunikační prostředek a jejich vztah k moci a politice	12
2.2 Vývoj politické komunikace ve 20. století	20
2.3 Politická komunikace ve světě nových médií	22
2.4 Politická komunikace v době internetu	24
3. Úvod do českého politického diskursu se zaměřením na krajní pravici, Martina Konvičku a jím založená či vedená uskupení	27
3.1 Vývoj působení krajně pravicových tendencí na české politické scéně	27
3.2 Stručný životopis Martina Konvičky a historie jeho působení na politické scéně	29
4. Persvaze a persvazivní jazykové prostředky	32
4.1 Vymezení termínu persvaze a manipulace	32
4.2 Jazykové persvazivní prostředky	35
4.3. Fonetické prostředky sloužící persvazi	37
4.3.1 Stylistické figury	37
4.3.2 Hláskové varianty	37
4.4 Morfologické prostředky sloužící persvazi	38
4.4.1 Částice	38
4.4.2 Citoslovce	39
4.5 Slovtvorné prostředky sloužící persvazi	39
4.6 Lexikální prostředky sloužící persvazi	39
4.6.1 Evaluativa	39
4.6.2 Intenzifikátory	40
4.6.3 Obrazná pojmenování	41

4.6.3.1 Personifikace	41
4.6.3.2 Metafora	41
4.6.3.3 Metonymie	42
4.6.4 Přirovnání	42
4.6.5 Frazeologismy	43
4.6.6 Hyperbola	43
4.6.7 Ironie	43
4.6.8 Expresiva	44
4.6.9 Invektiva	45
4.6.10 Slova obecné češtiny, dialektismy, regionalismy, sociolektismy	45
4.6.11 Zastaralá pojmenování	46
4.6.12 Publicismy	47
4.6.13 Okazionalismy	47
4.6.14 Výpůjčky z cizích jazyků a termíny	48
4.7 Syntaktické prostředky sloužící persvazi	49
4.7.1 Řečnická otázka	49
4.7.2 Řečnická odpověď	50
4.7.3 Syntaktické prostředky s kontaktní funkcí	50
4.7.4 Opakovací řečnické figury	51
4.7.5 Další řečnické figury	52
4.7.5.1 Enumerace	52
4.7.5.2 Rektifikace	52
4.7.6 Elipsa	52
4.7.7 Apoziopéze	53
4.7.8 Parenteze	54
4.7.9 Inverze	54
4.8 Intertextové prostředky sloužící persvazi	55

4.8.1 Citace	55
4.8.2 Aluze	56
4.9 Argumentační prostředky sloužící persvazi	57
4.9.1 Věcná, racionální sdělení	57
4.9.1.1 Argumentace konstatováním skutečnosti	57
4.9.1.2 Argumentace statistickými údaji	58
4.9.1.3 Argumentace indukcí	58
4.9.1.4 Argumentace dedukcí	58
4.9.1.5 Argumentace autoritou	59
4.9.2 Nevěcná, neracionální sdělení	59
4.9.2.1 Argumentace volnou asociací	59
4.9.2.2 Argumentace v kruhu	60
4.9.2.3 Argumentace falešnou autoritou	60
4.9.2.4 Argumentum ad hominem	60
4.9.2.5 Argumentum ad populum	61
4.9.2.6 Argumentace tzv. „slaměným panákem“ (anglicky: straw man)	61
4.9.2.7 Argumentace zdánlivou příčinou	62
4.9.2.8 Argumentace unáhleným zobecněním	62
4.9.2.9 Argumentace pokrytectvím oponenta	62
4.9.2.10 Argumentace šikmou plochou	63
4.9.2.11 Argumentace odvoláváním na módní trend	63
4.9.2.12 Argumentace klamným propojením	63
4.9.3 Rámování výpovědi	64
4.9.3.1 Varování	64
4.9.3.2 Diskriminace	65
4.9.3.3 Vytvoření vztahu s adresátem	66
4.9.3.4 Argumentační strategie	67

4.9.3.4.1 Poškození, nevýhody	67
4.9.3.4.2 Pojmenování, definice, interpretace označení	68
4.9.3.4.3 Nebezpečí a ohrožení	69
4.9.3.4.4 Spravedlnost	69
4.9.3.4.5 Odpovědnost	70
4.9.3.4.6 Aktuální realita	71
4.9.3.4.7 Historie	71
4.9.3.4.8 Kultura	72
5. Závěr	74
6. Seznam použitých informačních zdrojů	77
6.1 Literatura	77
6.2 Internetové zdroje	79
7. Seznam pramenů	85
7.1 Příspěvky na sociální síti Facebook	85
7.2 Příspěvky na blogu iDnes.cz	88

1. Úvod

Tématem této práce je analýza jazykových a rétorických prostředků použitých v projevech doc. Martina Konvičky se zaměřením na persvazivní složku těchto materiálů. Zdrojem materiálů pro tuto práci budou výhradně psané texty, případně transkripty projevů mluvených dostupné ve velké míře na internetu a sociálních sítích.

Persvazivní prostředky v politicky zaměřených textech a projevech jsou z podstaty věci jedním z jejich základních stavebních kamenů. Docent Martin Konvička je politicky aktivní osobností, jejíž hlavní pole působnosti v politice leží v oblasti imigrace převážně osob původem z Blízkého východu a Afriky do České republiky. Jde tedy o téma velice aktuální, pramenící přímo z humanitární krize na Blízkém východě, války v Sýrii a dalších aspektů, vedoucích k velké migrační vlně, která zasáhla takřka celou Evropu. Příliv migrantů přinesl náhlou změnu společenské situace, přičemž intenzita této změny se v jednotlivých zemích Evropy liší, avšak v celé Evropě, včetně států zasažených imigrací méně, se dostává do popředí společenské diskuse. Imigrace s sebou přináší bezesporu kladné i záporné aspekty a vyzývá tedy ke konfrontaci názorových směrů na občanské i politické úrovni. Tyto názorové střety jsou nejvíce patrné v případě konfrontace opačných a extrémních pólů názorového pole, avšak medializací, politizací a vlivem sociálních sítí se toto téma či problém stává takřka celospolečenským a zdá se dnes být takřka společenskou konvencí si na něj vytvořit vlastní, často i velmi radikální názor. Tyto radikální tendence jsou podpořeny spojováním migrační vlny s nárůstem počtu teroristických útoků v Evropě a přesunem osob vyznávajících islám do evropského, tradičně převážně křesťanského kulturního prostoru a z toho pramenících obav z hrozících konfliktů a ohrožení bezpečnosti občanů evropských států.

Tato situace ve společnosti se stává živnou půdou pro nejrůznější více či méně radikální názory a postoje prezentované různými osobami, zájmovými skupinami i politickými subjekty. K prezentaci názorů i jednotlivých subjektů napomáhají v dnešní době vydatnou mírou média, ale i internet a sociální sítě. Internet je ovšem platformou otevřenou a v západním světě naprosto minimálně regulovanou. Názory a postoje, události a celkově informace prezentované ve virtuálním prostoru mohou a nemusí mít oporu v realitě, díky otevřenosti internetu a nemožnosti jeho kontroly je pro průměrného uživatele internetu

ověření si hodnověrnosti informací prezentovaných zde velice problematické. Taktéž média mohou a nemusí být nezávislým, objektivním a důvěryhodným zdrojem informací, protože čtenář novin či divák televizních zpráv není schopný odhalit, které osoby a zájmové skupiny kontrolují nebo cenzurují obsah mediálních sdělení.

V tomto prostředí se do mediálního i společenského diskursu ve velké míře dostává vedle persvaze také manipulace, obrovský prostor dostává dezinformace, šíření strachu a nenávisti. Pro běžného recipienta informací z médií i internetu a sociálních sítí, stejně tak jako pro autora těchto řádků, je velice obtížné a náročné roztřídit a vyselektovat poznatky z různých informačních kanálů, které jsou relevantní a nezaujaté. Na základě toho je obtížné zaujmout postoj k dané problematice, který by alespoň zčásti nebyl ovlivněn nějakým radikálním názorovým proudem. Ve zdravé demokratické společnosti je však radikalismus spíše ke škodě než k užítku a pro zachování objektivní informovanosti občanů je nutno podrobovat neobjektivní informační kanály kritice a analyzovat jejich objektivitu a relevanci. Analýza jazykových prostředků v psaném projevu se v tomto případě jeví jako důležitý klíč alespoň k částečnému dešifrování záměrů autora takového textu a následnému zhodnocení objektivitu a relevance. Tento, ale i jiné postupy je nutno aplikovat právě na projevy politicky aktivních subjektů, speciálně těch, jejichž komunikace s potencionálními voliči či sympatizanty probíhá převážně prostřednictvím internetových kanálů. U těch subjektů, jejichž politické směřování a pole působnosti se zaměřuje převážně na téma migrační krize, islamizace Evropy, ale i jiných palčivých a ve společnosti silně rezonujících problémů, je aplikace tohoto postupu více než na místě. Docent Martin Konvička mezi ně bezesporu patří, a proto se právě jeho projevy staly hlavním tématem této práce.

Práce obsahuje teoretickou část, kde v první kapitole charakterizujeme osobu Martina Konvičky a jeho působení na české politické a krajně pravicové scéně, v kapitole druhé následuje úvod do problematiky médií a politické komunikace i s přihlédnutím k historickému vývoji vztahu médií a politiky. Dále práce obsahuje teoreticko-praktickou část, v níž na základě odborné literatury kategorizujeme a charakterizujeme persvazivní a manipulativní prostředky, které se v psaných projevech mohou vyskytovat, a následně tyto prostředky identifikujeme v daném vzorku textových materiálů a z jejich přítomnosti či nepřítomnosti vyvodíme dílčí i konečné závěry. Analýza v oblasti vnitřní lingvistiky byla provedena na rovině hláskoslovné, morfologické, lexikální, slovtvorné a syntaktické,

v oblasti lingvistiky vnější se zaměříme na analýzu intertextovosti a argumentace. U každého uvedeného prostředku s persvazivní funkcí či potenciálem uvádíme 1 - 3 příklady z analyzovaných textů (pokud jsme je našli).

Teoreticko-praktická část práce obsahuje celkem 26 facebookových příspěvků publikovaných buď samostatně na facebookové stránce Martina Konvičky, nebo publikované společně s odkazem na další materiál. Dalšími texty k rozboru jsou články napsané Konvičkou na jeho vlastní blog vedený pod hlavičkou serveru iDnes a také jeho příspěvky umístěné na serveru Parlamentní listy. Záměrně jsou zvoleny dva typy textů, kratší texty publikované na Facebooku a delší texty publikované na různých blogových platformách, aby došlo k diverzifikaci analyzovaného materiálu v rovině stylové.

Aktivita a publikační činnost Martina Konvičky v oblasti internetu a sociálních sítí je velmi rozsáhlá, zatímco analytické možnosti této práce jsou z kapacitního hlediska omezené, avšak smyslem práce je persvazivní a manipulativní prostředky v textu nalézt a dokázat, proto malý vzorek analyzovaných textů není vybrán náhodně, ale podle toho, zda texty mají (např. zvoleným tématem) potenciál tyto prostředky obsahovat. Pro snadnější orientaci v citovaných zdrojích je v posledním oddílu práce uvedena tabulka, která odkazuje na texty obsažené v příloze této práce a dostupné na internetu či dohledatelné přes internetový archiv.

2. Politické strategie v mediálním prostoru

Pokud chceme hovořit o problematice politické strategie v mediálním prostoru, je nutné si nejprve definovat, co se vlastně z dnešního pohledu rozumí pojmem „médiá“ a jaký je vztah médií a politiky. Médiá a masmédiá tvoří zásadní komunikační složku moderní společnosti jednadvacátého století, jejich vliv na společnost je nezpochybnitelný. Z tohoto důvodu existuje nepřehledné množství studií, literatury a dalších materiálů zabývajících se tématem mediální komunikace. Pokusíme se v této kapitole co nejstručněji vymezit pojmy potřebné k další práci a nastínit problematiku.

2.1 Médiá jako komunikační prostředek a jejich vztah k moci a politice

Médium je zprostředkujícím činitelem, etymologie slova přímo ukazuje na zprostředkovatelskou funkci subjektu, který tímto pojmem označujeme. V kontextu sociálních věd hovoříme o médiích jako o zprostředkovateli sdělení – jde o komunikační médium.¹

Mezilidská komunikace funguje na několika různých úrovních, jež závisí na společenské organizaci, ve které se daná komunikační situace odehrává. Barbara Köpplová a Jan Jiráček v publikaci *Médiá a společnost* uvádí šest druhů komunikace:²

- 1) intrapersonální – komunikace se sebou samým, která probíhá formou vnitřního dialogu;
- 2) interpersonální – komunikace diadická či triadická, tedy komunikace mezi dvěma či třemi lidmi;
- 3) skupinová – komunikace v rámci dané skupiny osob, např. členů rodiny;
- 4) meziskupinová – komunikace mezi ustavenými skupinami, např. mezi zájmovými uvnitř jedné komunity, mezi sportovními týmy;
- 5) institucionální / organizační – komunikace v rámci podnikatelských subjektů či politického systému;

¹ JIRÁK, Jan a KÖPPLOVÁ, Barbara. *Médiá a společnost*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-697-7, s. 15-17

² tamtéž, s. 16

6) celospolečenská – komunikace potenciálně zahrnující všechny příslušníky dané společnosti.

Každý z těchto komunikačních typů má svá pravidla a náležitou formu a lze je uspořádat do tzv. pyramidy komunikace, jejíž základnu a nejnižší stupeň tvoří komunikace interpersonální a její vrchol komunikace celospolečenská. V rámci interpersonální a skupinové komunikace bývají účastníci komunikace vnímáni jako jedinečné osoby. Postupujeme-li však v komunikační pyramidě po jednotlivých stupních směrem vzhůru, stává se individualizace účastníků komunikace slabší, až dochází v případě celospolečenského komunikačního typu k anonymizaci účastníků a jejich typizaci do společensky a komunikačně významných kategorií. Vyšší pozice v pyramidě znamená také vyšší míru složitosti a komplexnosti komunikace. Mediální komunikaci řadíme do poslední kategorie, je tedy považována za celospolečenský typ komunikace.³

Jak již bylo řečeno výše, výraz „médiium“ může být napříč vědními obory chápán různě, avšak i v rámci společenské komunikace se jeho výklad různí. Může se jím například rozumět sdělovací prostředek jako takový, ale také osoba, skupina či jiný subjekt tímto prostředkem disponující, tedy produkující mediální obsah. I v případě užití výrazu v kontextu sdělovacích prostředků se význam v průběhu let měnil spolu s vývojem technologií. Technologie tvoří významnou skupinu komunikačních prostředků, ale komunikaci zprostředkují v tom nejzákladnějším slova smyslu především kódy, mezi které se řadí také přirozený jazyk. V tomto případě tedy hovoříme o primárních komunikačních médiích, bez nichž by komunikace jako taková vůbec nemohla proběhnout.⁴

Spolu s rozvojem civilizace a potřebou lidí komunikovat a přenášet informace na větší vzdálenost v co nejkratším čase s co nejširším dosahem a zaznamenat a uchovat takové informace co nejdéle se do popředí dostávají takzvaná sekundární média, kterými se lidé snaží překonat časovou a prostorovou omezenost médií primárních. Hovoříme zde tedy o prostředcích záznamových a přenosových. Mezi ty nejprimitivnější záznamové prostředky patří obrázky a písmo, dále v historii reprodukované pomocí nejrůznějších technologií tisku

³ tamtéž, s. 16-17

⁴ tamtéž, s. 17

a v moderní době zaznamenávané analogově či digitálně a obohacené o možnost zaznamenávání nejen obrazu, ale i zvuku. Přenos informace byl v dřívějších dobách zajišťován například posly, kteří později dali vzniknout například systému pošty, dále nejrůznějšími druhy vizuální a zvukové signalizace a také technologickými prostředky, mezi něž se řadí např. telefon, televize a v neposlední řadě i počítačové komunikační sítě a kanály.⁵

Pokud se ovšem vrátíme k šesti typům komunikace a komunikační pyramidě, zjistíme, že některé záznamové a přenosové prostředky mohou fungovat prakticky pro všechny komunikační typy kromě komunikace intrapersonální. Pro celospolečenský komunikační typ využíváme v práci spíše termínu „masová média“, kdy užitím sdělovacích prostředků, tedy médií, dochází ke komunikaci s masami lidí.

Z historického pohledu na média a technologie patří jistě mezi významné objevy vynález písma a později také knihtisku. Jakkoli však knihtisk v průběhu novověku zásadně pomáhal šířit informace mezi běžné lidi, při míře gramotnosti a od ní se odvíjejícího počtu potenciálních recipientů těchto informací stěží můžeme mluvit o médiu masovém.

Tento termín se váže až na dobu pozdější, přesněji první třetinu 19. století symbolizovanou rozmachem tisku a žurnalistiky, který je průvodním jevem dramatických společenských změn, jež proběhly v 19. století a do velké míry ovlivnily i století 20.⁶

Hovoříme zde o přechodu z feudální do industriální a později postindustriální společnosti, kde již můžeme jasně rozlišit hranici mezi veřejnou a soukromou sférou, ve kterých se moderní člověk pohybuje. Dále pro moderního člověka pohybujícího se ve veřejné sféře nabývají významu vztahy založené na společenské smlouvě na úkor tradičních vztahů založených na rodinné, rodové či lokální úrovni. Částečný rozpad těchto tradičních vztahů vyžaduje nové prostředky, které by zajistily společenskou soudržnost v rámci stále se zvětšujících sociálních jednotek, ve kterých se moderní člověk pohybuje. Těmito prostředky se zdají být právě masová média, která v době industriální a postindustriální začínají plnit úlohu nejen spojovacího prostředku, ale také prostředku podporujícího rozdělení moci a zajišťujícího společenskou komunikaci. Tyto faktory se ovšem mohou jevit jako příznivé i nepříznivé, záleží na úhlu pohledu při jejich

⁵ tamtéž, s. 16-21

⁶ tamtéž, s. 29

interpretaci. Masové sdělovací prostředky mohou například pomoci při prezentaci názorové plurality, což je žádoucí v demokratickém zřízení, ale režimu totalitnímu to spíše uškodí. V totalitním režimu naopak mohou masmédiá plnit úlohu manipulativního prostředku, který podporuje stávající rozdělení moci.⁷

Pokud se vrátíme v historii zpět do 19. století, již zde můžeme sledovat, jak je tvorba obsahu periodik závislá na adresátovi. Už tehdy lze ve vyspělých zemích (USA, Francie, Anglie, Německo, Rakousko-Uhersko) rozdělit tisk na „seriózní“, zaměřený na vzdělaného čtenáře, zabývající se ekonomickými a politickými otázkami, a o něco později rozšířený tisk masový, pokrývající spíše populární témata a svou formou odpovídající recipientovi z nižších a středních vrstev. Zde se tedy dá hovořit zřejmě o jednom z prvních průníků masových médií a politiky. Za další takový projev je možno považovat vznik tzv. stranického tisku, tedy tisku distribuovaného různými politickými subjekty, stranami či zájmovými skupinami. Již v revoluční atmosféře 40. let 19. století se můžeme setkat s periodiky prezentujícími politické směřování v rámci Frankfurtského sněmu v Německu či vyzývajícími ke sjednocení země v Itálii. Tyto tendence je možné sledovat později i v českých zemích při hájení zájmů Čechů v rámci Podunajské monarchie.⁸ Zde lze tedy hovořit o průniku masmédií a politiky a lze jej ilustrovat historickými příklady. Je však na místě definovat, jak vlastně vztah politiky a masmédií vzniká. Základním pojítkem těchto dvou pojmů je moc, tedy jev pozorovatelný ve společnosti tvořené jedinci, z nichž každý se v rámci společenského života snaží o dosažení rozličných cílů a potřeb. Předem dané okolnosti předurčují každého jedince k různým sklonům a příležitostem, které mu vymezují pole působnosti k dosažení těchto cílů a potřeb. Tyto okolnosti umisťují jedince do různých pozic závislých na druhu a množství zdrojů, kterých je jedinec schopen dosáhnout. Společenským řádem bývají tyto pozice institucionalizovány a stabilizovány. Schopnost obsazovat tyto pozice a instituce se nazývá moc. Tou je tedy myšlena schopnost jednat v zájmu dosažení vlastních cílů a záměrně ovlivňovat běh událostí a jejich výsledek. Moci bývá dosaženo akumulací dostupných prostředků a tato akumulace prostředků může probíhat v rovině osobní, ale také v rovině institucí. Při získávání moci je tedy výhodné zaujímat dominantní postavení v rámci institucí,

⁷ tamtéž, s. 26

⁸ tamtéž, s. 29

keré tvoří důležitou základnu při uplatňování moci a které mohou jedinci poskytnout zdroje k dosažení cílů s dalekosáhlými následky.⁹

John B. Thompson od sebe rozlišuje několik druhů moci. Mezi čtyři hlavní patří moc ekonomická, donucovací, politická a symbolická, přičemž toto rozdělení pramení z různých cílů, kterých je prostřednictvím konkrétního druhu moci možno dosáhnout, a různých prostředků, které je k tomu možno využít. Tyto formy moci se mohou navzájem překrývat, například nabytí jednoho druhu moci může poskytnout prostředky pro získání prostředků k nabytí jiného druhu moci.¹⁰

Ekonomická moc vychází z výrobní činnosti člověka, který zpracovává suroviny, přeměňuje je na zboží a následně je spotřebovává nebo směňuje na trhu. Tímto způsobem vzniká celá škála materiálních a finančních zdrojů, jejichž akumulací jednotlivci i organizacemi může výroba dále růst, čímž vzniká předpoklad ekonomické moci nabývané převážně ekonomickými institucemi, jako jsou např. obchodní firmy.

Donucovací moc, stejně jako moc ekonomická, pramení z nezákladnějších životních potřeb. Zdrojem moci je zde schopnost fyzického ublížení protivníkovi či jeho fyzické likvidace. Prostředkem je v tomto případě hrubá síla, ale také zbraně, technika, výcvik či taktika, které účinek hrubé síly znásobují. Tyto prostředky a zdroje bývají všeobecně akumulovány vojenskými institucemi, jako je armáda, ale i dalšími souvisejícími institucemi, např. policií či vězeňstvím.

Politická moc úzce souvisí s mocí donucovací a jejím cílem je primárně koordinace jednotlivců a regulace jejich vzájemných vztahů. Základní institucí politické moci je centralizovaný stát, jenž může nabývat různých forem lišících se aplikací principů politické moci a je tvořen jinými institucemi usilujícími o podíl na politické moci v rámci státu. Hlavním zdrojem politické moci je politická autorita, která se ovšem opírá o související formy moci, tedy moc donucovací a symbolickou.

Symbolická moc je výsledkem produkce, šíření a přijímání symbolických sdělení, což je základní rys společenského života vedle výroby, koordinace ostatních lidí a nátlaku na ostatní lidi. Zdrojem symbolické moci jsou v tomto případě myšleny informační a komunikační prostředky. Mezi ně patří technická zařízení pro uchovávání a přenos sdělení,

⁹ THOMPSON, John B. *Média a modernita: sociální teorie médií*. Praha: Karolinum, 2004. Mediální studia. ISBN 80-246-0652-6, s. 16-18.

¹⁰ tamtéž, s. 17-21

schopnosti a dovednosti nezbytné pro produkci, přenos a přijímání symbolických informací a prestiž přiznávaná tvůrcům symbolického obsahu. Mezi instituce disponující symbolickou mocí obvykle patří instituce vzdělávací, náboženské a mediální, tedy především církve, školy, univerzity a organizace či jednotlivci zodpovědní za tvorbu a šíření mediálního obsahu.

Mezi politickou mocí a donucovací a symbolickou mocí tedy existuje historické spojení a politická moc je na symbolické a donucovací moci závislá. Stát nemůže fungovat bez armády, která zaručuje ochranu hranic před vnějším nepřítelem, a policie a justice, jež zajišťuje vnitřní integritu státu, ale ani bez zdrojů symbolické moci, která zajišťuje distribuci symbolických sdělení mezi občany, ať už jsou to například školy zajišťující vzdělanost občanů, nebo masmédia, která například pomocí tisku mohou působit jako otevřené platformy podporující pluralitu názorů v demokratickém státě či prezentací pouze jednoho myšlenkového směru pomoci upevnit vládu ve státě totalitním, jak bylo již zmíněno výše.

Tato definice vztahu mezi politickou a symbolickou mocí jasně ukazuje na úzký vztah politických a mediálních institucí, na jehož základě jsou masmédia a mediální komunikace již bezmála dvě století využívána k dosažení a upevnění politické moci.¹¹

Způsob, kterým politické subjekty využívaly komunikační média, se v průběhu historie lišil. Základní aspirací těchto subjektů však bylo jediné: oslovit potenciální voliče. Například ve starověkém Řecku s několikanásobně menším počtem obyvatel, v době městských států, médií nebylo třeba; politik, který byl zároveň zdatným řečníkem, potenciální i stávající voliče oslovoval přímo, tváří v tvář na shromážděních, které bychom dnes nazvali předvolebními meetingy. Masmédia, která jsou ze své povahy schopna oslovit široké masy lidí, jsou dnes pro politický subjekt velmi užitečným nástrojem. Jejich využitím počet oslovených rapidně stoupá, a stoupá tedy i počet potenciálních voličů. Na rozdíl od starověkého Řecka tedy politická komunikace dnes probíhá v drtivé většině prostřednictvím médií, média se tedy zdají být spojovacím článkem mezi politikem a voličem, přičemž se jedná o spojení oboustranné. Jako příklad je možné uvést na jedné straně politika, který je na tiskové konferenci za pomoci tisku, rozhlasu a televize schopen šířit svá sdělení mezi masy lidí, na druhé straně skupinu voličů, která může například sdělit své volební preference instituci, která sbírá a statisticky zpracovává data, a tyto statistiky

¹¹ tamtéž, s. 19

mohou být dále šířeny pomocí tisku, čímž politik získává více či méně přesný obraz o aktuální míře své vlastní popularity. Pokud nastává případ, kdy politik v dnešní době komunikuje s potenciálními voliči osobně, což může být případ právě předvolebního meetingu nebo jiné reprezentativní události, odehrává se tato situace obvykle prakticky výhradně za účasti médií, ať už jde o celostátní televizi, nebo periodikum lokálního významu. K účasti médií však může dojít z popudu politického subjektu, ale také z popudu subjektu mediálního, například rozhodnutím šéfredaktora o vyslání reportéra na místo události, z čehož vyplývá, že mediální subjekt v demokratické a kapitalistické společnosti netvoří pouze prostředníka mezi politikem a voličem, ale působí jako nezávislá a samostatně se rozhodující instituce, jejíž cíle jsou převážně ekonomické povahy a jsou odvozeny kupříkladu od nákladu a prodejnosti novinových výtisků či televizní sledovanosti. Jako pouhý prostředník komunikace politického subjektu a voliče slouží média ve společnosti totalitní, kde jsou média obvykle ovládána, kontrolována a cenzurována vládnoucí politickou garniturou, tvoří tedy závislou složku státní moci, jejíž komunikační funkce probíhá pouze jednosměrně od politika k voliči či občanovi.

Historický vývoj vztahu médií (tisku a později i dalších mediálních prostředků) lze vhodně ilustrovat na situaci v českých zemích od prvopočátků periodického tisku v 19. století až do dnešní doby. Jan Jiráček periodizuje tento časový úsek do pěti období.¹²

1) Období do 60. let 19. století – toto období je v českých zemích, náležejících k rakouské monarchii, symbolizováno absencí politických témat v českojazyčném tisku. Politika je v této době tématem pouze v rovině jazyka německého, což je projev germanizačních tendencí propagovaných císařskou kanceláří ve Vídni. Český tisk se tedy v první polovině 19. století zabývá hlavně jazykovědnými a literárněvědnými spory. Za první nástin střetu politických názorů lze považovat politizaci Pražských novin K. H. Borovským a krátkodobě také politizaci tisku v revolučním roce 1848.

¹² JIRÁK, Jan. *Média a politika*. [online]. In: Mediální studia - Média Průvodce tématy mediální výchovy, Výzkumný ústav pedagogický v Praze, 30. dubna 2006. [online]. [cit. 11. května 2017]. Dostupné z: <http://clanky.rvp.cz/clanek/o/z/556/MEDIA-A-POLITIKA.html>

2) Období od 60. do 90. let 19. století – vlivem omezování absolutistické moci rakouských Habsburků vydáním státní ústavy v několika verzích dochází k liberalizaci monarchie a vzniku prvních českých politických stran obecně známých jako „staročeši“ a „mladočeši“. Na vytváření těchto stran se velkou měrou podílí právě stranický tisk, konkrétně *Národ* v případě staročechů a *Národní listy* v případě mladočechů. Vedle již existujících stran můžeme pozorovat také vznik například *Dělnických listů*, které se stávají platformou pro pozdější vznik Socialistické strany. V této době je obvyklé, že vůdčí osobnosti politických stran působí také v redakcích stranických periodik, což naznačuje silné sepětí politických stran a tisku, který je pro politické strany již naprosto zásadní tvůrčí složkou.

3) Období od 90. let 19. století do roku 1948 – přelom století přináší v rámci monarchie další postupné štěpení politických frakcí a tvoření zárodků moderních politických stran. Stejně tak se žurnalistice začíná věnovat více lidí a tak se postupně profesionalizuje, proto je pro politické strany obvyklé agitovat prostřednictvím odpovídajících ideologicky zaměřených periodik. Vedle stranického tisku vzniká také tisk oficiálně nestranný, mezi jehož představitele se řadí *Lidové noviny* či *Přítomnost*. Stejnou nestrannou úlohu plní již v období první republiky také rozhlas.

4) Období totalitních režimů mezi léty 1939 až 1945 a 1948 až 1989 – totalitní režimy přinášejí redukcii stranickou i ideologickou. Komunistický režim ideologicky sjednocuje a dohlíží i na periodika ostatních stran v rámci *Národní fronty*. Rozhlasové a televizní vysílání jsou zcela pod vlivem komunistické strany a slouží jako nástroj ideologické propagandy. Ke krátkodobému vybočení z modelu jednotné mediální prezentace státní politiky dochází na konci 60. let.

5) Období po roce 1989 – s obnovením demokratického a pluralitního zřízení s tržní ekonomikou se média stávají samostatnými subjekty hnanými ekonomickou motivací. Znovuspojením Československa a později České republiky se západním světem se naše média dostávají do zcela nového prostředí. Zatímco jediné změny v mediálním prostředí v komunistickém Československu byly charakteru technického, v západním světě proběhlo několik společenských změn ve vztahu k médiím. Prvotní obavy ze zvyšujícího se vlivu masmédií a z toho pramenící potřeby jejich regulace mizí v poslední třetině 20. století, kdy do mediálního prostředí vstupuje ve větší míře komerční faktor a média se přizpůsobují

tržnímu prostředí. Politika je stále tématem, avšak média jsou vyvázána ze závislosti na politických stranách, proto dochází k úpadku stranického tisku, který je dnes mezi periodiky zastoupen spíše v minimálním množství. Média se tak i u nás na prahu 21. století stávají nezávislými subjekty s vlastní potenciální politickou mocí.

2.2 Vývoj politické komunikace ve 20. století

Země západního světa, ale i Československo až do 50. let 20. století zažívají dobu těsného spojení voličů a politických stran, kdy volič byl ve většině případů svým pouhým narozením do konkrétních poměrů a následnou sociální příslušností k společenské a majetkové třídě v podstatě předurčen k volbě konkrétní politické strany.¹³ Tento trend je možno ilustrovat například na výsledcích voleb do parlamentu Československé republiky z roku 1935. Z pouhých názvů kandidujících stran lze snadno vyčíst, která skupina tvořila pravděpodobně nejsilnější voličskou základnu dané strany. *Republikánská strana zemědělského a malorolnického lidu*, tzv. „agrárníci“ již svým názvem cílí na venkovský lid orientovaný na zemědělství, tehdy silně levicově orientovaná *Československá sociálně demokratická strana dělnická* cílí dle názvu na dělníky, tedy zaměstnance, oproti tomu *Československá živnostensko-obchodnická strana středostavová* cílí na podnikatele, tedy spíše zaměstnavatele. V československých vládách mezi léty 1919 a 1938 se pravidelně objevovali také zástupci německých stran, které na jedné straně spojovaly společné sociálně-ekonomické zájmy, na druhé straně rozdělovala národnostní příslušnost, jako v případě české a německé sociálně-demokratické strany.¹⁴ Lze tedy s trochou nadsázky říci, že volič byl ve většině případů svojí sociální, ekonomickou, národnostní či místní příslušností v podstatě automaticky přiřazen k jedné straně, a pokud se tato příslušnost neměnila, voliči zůstávali straně věrní často i v dalších generacích. Tyto atributy určující příslušnost k různým skupinám tvořily spolu s volební účastí základ úspěchu politických stran v 19. a první polovině 20. století.¹⁵ Jediným faktorem, který politické strany byly schopny ovlivnit, byla tedy volební účast, fluktuace voličů mezi jednotlivými stranami byla takřka minimální. Volič se díky svému pevnému svazku se stranou aktivně angažoval v politickém dění, byl informován stranickým tiskem a přesvědčovací snahy politických stran měly za cíl spíše

¹³ EIBL, Otto, KRČMÁŘ, Jan, MATUŠKOVÁ, Anna a kol. *Efektivní politická komunikace*. Praha: Evropské hodnoty, 2009. ISBN 978-80-904158-3-6. str. 15. Dostupné z:

http://www.evropskehodnoty.cz/wp-content/uploads/2013/03/EH_Efektivni_politicka_09.pdf

¹⁴ Český statistický úřad. *Volby do Národního shromáždění - 1920 až 1935: Tab. 1.15 - Získané hlasy a mandáty podle politických stran v roce 1935*. [online]. 2006 [cit. 2017-06-27]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20536230/4219rr15.pdf/98870ab5-0158-4948-8317-3c2ff3883a50?version=1.0>

¹⁵ EIBL, Otto, KRČMÁŘ, Jan, MATUŠKOVÁ, Anna a kol. *Efektivní politická komunikace*. Praha: Evropské hodnoty, 2009. ISBN 978-80-904158-3-6. str. 15. Dostupné z:

http://www.evropskehodnoty.cz/wp-content/uploads/2013/03/EH_Efektivni_politicka_09.pdf

mobilizovat vlastní voliče k volební účasti než získávat voliče nové.¹⁶ V 50. letech ovšem dochází k postupné změně fungování politických stran. Zatímco v poválečném Československu se vlády chápou nejprve strany Národní fronty, později *Komunistická strana Československa* a ke změně dochází v podstatě skokem až po pádu komunistického režimu, Západ zažívá postupné rozpadání dosavadních pevných vztahů mezi stranami a voliči. Důvodem je všeobecně rostoucí bohatství společnosti, kdy běžný občan státu dále nepocit'uje strach z možné existenční nouze, která by pro něho mohla nastat v případě, že by se na vládě nepodílela strana přímo hájící voličovy zájmy. Pro občana zde nově vyvstává nejen možnost volit jinou stranu, než ke které svým postavením logicky příslušel, i na základě jiných idejí a zájmů, než jsou čistě ekonomické, ale také možnost se na politickém životě vůbec nepodílet. Rozšiřování tohoto trendu v zemích západního světa lze v důsledku vysledovat až do dnešní doby. Například při již zmíněných volbách do československého parlamentu v roce 1935 byla volební účast 92,8 % (nutno podotknout, že účast byla povinná a neúčast byla sankcionována), zatímco v roce 2013 se českých parlamentních voleb zúčastnilo pouze 59,5 % občanů¹⁷ a v následujícím roce tvořila volební účast ve volbách do Evropského parlamentu v České republice pouhých 18,2 %.¹⁸ Z těchto čísel tedy můžeme vyčíst, že západní společnost postupně částečně upadá do jakési demokratické apatie provázené názorem, že v rámci politického systému není třeba nic měnit, protože jeho problémy nejsou pro občana dostatečně palčivé a zásadní, nebo názorem, že hlas jednotlivce nedokáže nic změnit. V čase míru a relativní hospodářské prosperity státu je tento trend pochopitelný. Během druhé poloviny 20. století zažívá západní svět a společnost nejdelší období míru v historii, dochází k bohatnutí společnosti, stírání sociálních rozdílů, nárůstu podílu střední třídy ve společnosti, ale také k upevňování principů demokracie, svobody a rovnoprávnosti. V kontextu situace, kdy se mladé evropské demokracie teprve utvářely, potýkaly se s množstvím problémů a neúčast u voleb, potažmo nedostatečná podpora příslušné politické strany mohla pro občana znamenat skutečné znevýhodnění vlastní sociální skupiny

¹⁶ tamtéž, str. 15

¹⁷ Český statistický úřad. *Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 25.10. – 26.10.2013* [online]. 2013 [cit. 2017-06-27]. Dostupné online: <https://www.volby.cz/pls/ps2013/ps2?xjazyk=CZ>

¹⁸ Český statistický úřad. *Volby do Evropského parlamentu konané na území České republiky ve dnech 23.05. – 24.05.2014* [online]. 2014 [cit. 2017-06-27]. Dostupné online: <https://www.volby.cz/pls/ep2014/ep11?xjazyk=CZ>

a mohla mít na jeho život zásadní dopad, se problémy dnešních demokratických států mohou zdát velice banálními. Existují stále mnohé problémy, jejichž nevhodná řešení by měla zásadní celospolečenský dosah (např. vystoupení České republiky z nadnárodních struktur, jako je EU nebo NATO), avšak většina politických problémů moderních demokratických systémů tvoří spíše jakési doladování detailů, které pro běžného občana nejsou dostatečně palčivé, aby ho přiměly k větší politické aktivitě nebo alespoň k volební účasti. V momentě, kdy se občan-volič vymaňuje z letitých svazků s jednou politickou stranou a problémy, se kterými se stát potýká, nejsou dostatečně zásadní, aby vyžadovaly nutnou účast všech občanů, je pro politické strany přirozeně velice obtížné si voliče udržet, případně zaujmout voliče nového.

Jak ukázaly poslední volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, stejně jako se rozpadají staré svazky, mění se i stavba politického spektra. Tradiční, roky či desetiletí fungující strany¹⁹ se mohou setkat s náhlým prudkým poklesem preferencí (KSČM, ČSSD, TOP 09), další strany fungující několik let s velmi nízkými preferencemi mohou zaznamenat prudký vzestup (Piráti), naopak některé nově vzniklé strany mohou nasbírat velké množství hlasů na základě slibovaného řešení skutečného (ANO) či domnělého problému (SPD).²⁰ V tomto prostředí, kdy potenciální volič přistupuje k volbám ovlivněn spíše vlastní sympatií k dané straně než nutností řešit nějaký konkrétní zásadní problém a nedělá mu problém dát ve volbách svůj hlas jiné straně než ve volbách předchozích jen kvůli image a celkové prezentaci strany, byť to třeba obnáší jistý názorový ústupek, tvoří média, zejména ta nová představovaná internetovou sítí, zásadní nástroj, který může politické straně velmi snadno přinést velké množství hlasů, zároveň ale může být použit proti ní a způsobit jí značné škody.

2.3 Politická komunikace ve světě nových médií

Internet se na sklonku 20. století stává médiem, které završuje fragmentaci mediálního trhu mimo jiné i ve vztahu k politické komunikaci. V první řadě zde byl stranický tisk s jasnou pozicí a přímým sdělením voličům. Jeho nástupcem se stala televize, která už

¹⁹ Výsledky voleb v České republice: Volby do Poslanecké sněmovny 2013 (konečné výsledky). *iDNES.cz* [online]. 2013-10-26, [cit. 2017-12-08]. Dostupné z: <http://volby.idnes.cz/poslanecka-snemovna-2013.aspx>

²⁰ Výsledky voleb v České republice: Volby do Poslanecké sněmovny 2017 (konečné výsledky). *iDNES.cz* [online]. 2017-10-21, [cit. 2017-12-08]. Dostupné z: <https://volby.idnes.cz/poslanecka-snemovna-2017.aspx>

od 40. let 20. století zprostředkovávala komerční mediální obsah a pro politická sdělení byla tedy ideální platformou. Nové médium však přináší i nové způsoby prezentace a intenzivní audiovizuální kontakt s adresátem, tomu se však musí nově přizpůsobit také projev politických subjektů. Důsledkem tohoto trendu je větší zaměření politiků na formu sdělení, čímž se dá částečně zakrýt nedostatek ve věcně-politické argumentaci. Politická komunikace se stává centralizovanou; tam, kde byl stranický tisk zaměřen na úzkou sociální skupinu, v rámci které fungoval a prezentoval se, oslovuje televize ze své podstaty mnohem širší publikum a směřuje svá sdělení univerzálně na všechny diváky, bez ohledu na to, jakým způsobem na ně budou reagovat. Tento univerzální přístup částečně stírá ideové a argumentační rozdíly mezi politickými aktéry. Zároveň však postupně dochází k již zmíněné fragmentaci mediálního trhu, kdy je postupem času divák nasycen televizí jakožto novým médiem a spolu s rozšiřováním programové televizní nabídky klesá divákova ochota sloužit jako univerzální příjemce politických sdělení, protože je sám schopen ovládat, jakému obsahu se vystaví. V momentě, kdy stranický tisk neexistuje a pro televizního diváka je snadné se vyhnout politickým sdělením v televizním vysílání, mezi nimiž se rozdíly stále více stírají, stoupá i jeho nezájem o politiku. Pro politické subjekty je tedy důležité potenciálního voliče přesvědčit, ale v první řadě je třeba k němu informaci vůbec dostat a následně jej zaujmout. Míra takzvané komunikační konkurence stoupá již v době rozmachu televizního vysílání a další nárůst přichází nejprve s nástupem masového užívání internetu a dále s příchodem tzv. webu 2.0. V takto konkurenčním prostředí politické subjekty často selhávají a nejsou schopné vzbudit zájem občanů o politické dění, důsledkem toho však politické instituce prožívají jakýsi nedostatek demokracie či legitimacy, který lze vysledovat například na nízké volební účasti obecně nebo na zásadně rozdílném zastoupení různých věkových skupin u voleb. Jasným ukazatelem tohoto jevu je například politika Evropské unie, kdy je schopnost politiků efektivně sdělovat například výsledky práce jediného volitelného orgánu, tedy Evropského parlamentu, občanům jednotlivých členských států takřka minimální, čemuž lze dát za vinu právě již zmíněnou tristně nízkou volební účast v českých volbách do Evropského parlamentu. Legitimita orgánu, na jehož volbě se podílela méně než pětina obyvatel státu, je pochopitelně velmi sporná. Revoluci v předávání informací

představuje internet jako médium, které je schopné navázat osobní kontakt s adresátem a do jisté míry se mu přizpůsobit.²¹

2.4 Politická komunikace v době internetu

Symbolem rozmachu internetu se stávají 90. léta 20. století, kdy pro veřejnost poprvé vzniká systém WWW dostupný prostřednictvím prohlížeče s grafickým rozhraním a již v roce 1996 hraje internet poprvé výraznější roli během volební kampaně v USA, byť využití potenciálu internetu nebylo zdaleka dostatečné.²² Rachel Gibsonová a Stephen Ward ve své publikaci *A Proposed Methodology for Studying the Function and Effectiveness of Party and Candidate Web Sites* popisují pět bodů, ve kterých se prostředí internetu odlišuje od tradičních mediálních kanálů:

- možnost vyššího objemu komunikovaných informací,
- vyšší rychlost přenosu komunikovaných informací,
- větší variabilita možností audiovizuálních formátů, ze kterých autor může libovolně vybírat,
- možnost obousměrného toku informací,
- decentralizovaná kontrola nad informacemi umožňující jednotlivci přijímat i vysílat informace, kdykoli chtějí.

Tímto způsobem se na internetu může v podstatě každý stát svým vlastním médiem a vysílačem informací kdykoli a odkudkoli, stačí internetové připojení. Tento aspekt se ještě více zvyrazňuje s příchodem tzv. webu 2.0. Webem 1.0 bývá označován klasický model webových stránek, které sice mohl provozovat kdokoli s možností internetového připojení, ale komunikace probíhala pouze jednosměrně, tedy od vlastníka stránky ke čtenáři-recipientovi. Web 2.0 však obsahuje velice dynamický a proměnlivý obsah, který tvoří samotní uživatelé. Pokud tedy v rámci webu 1.0 sdílel autor své sdělení pomocí webové stránky, na webu 2.0 obvykle pod takovou stránkou nechybí sekce komentářů, kde se v podstatě každý může vyjádřit k tématu a konfrontovat původní sdělení s vlastním

²¹ EIBL, Otto, KRČMÁŘ, Jan, MATUŠKOVÁ, Anna a kol. Efektivní politická komunikace. Praha: Evropské hodnoty, 2009. ISBN 978-80-904158-3-6. str. 17. Dostupné z:

http://www.evropskehodnoty.cz/wp-content/uploads/2013/03/EH_Efektivni_politicka_09.pdf

²² tamtéž, str. 22

názorem. Avšak v kontextu nových médií nelze hovořit pouze o webové prezentaci. I když webové stránky zauímají stále podstatnou část internetových komunikačních kanálů, zásadní roli v internetové komunikaci hrají sociální sítě, z nichž mezi nejdůležitější určitě patří Facebook, Twitter, YouTube či Instagram. Sociální sítě všeho druhu jsou ve většině případů navrženy k maximálnímu pohodlí uživatele při jejich obsluze, proto je komunikace jejich prostřednictvím velice rychlá a snadná. Díky tomu mohou politické subjekty komunikovat s potenciálními voliči takřka nepřetržitě bez větší námahy. Dostat se do dosahu potenciálního voliče je díky sociální síti také mnohem jednodušší než dříve a ještě snadnější je si takového voliče udržet ve svém komunikačním kanálu a mít možnost ho dále zásobovat svými sděleními. Díky pokročilým algoritmům sociálních sítí se jejich běžný uživatel prakticky neustále setkává s nevyžádaným obsahem, který však nějakým způsobem souvisí s dalšími subjekty, na které je uživatel prostřednictvím sociální sítě napojen. nebo který se zobrazuje ve formě cílené reklamy, s jejímž zobrazováním uživatel souhlasí ve všeobecných podmínkách užití sociální sítě. V takovém okamžiku mnohdy i letmý kontakt s původně nevyžádaným obsahem vzbudí uživateli zvědavost a pouhé jedno kliknutí myši stačí k tomu, aby si daný informační kanál našel cestu k dennímu přidělu informací, které běžný uživatel z internetu a sociálních sítí přijímá. Politické subjekty tedy užitím internetu a prvků webu 2.0 dostávají do rukou silný a mocný nástroj za vynaložení minimální námahy a nákladů. Web 2.0 nese však v tomto případě pro politické aktéry i značná rizika. Éra televizní mediální komunikace vytvořila z politiků v podstatě celebrity prezentující se na veřejnosti v rámci vlastní image a tento aspekt je umocněn v době sociálních sítí, jejichž prostřednictvím nechávají i vrcholní politici čím dál více nahlédnout do svých každodenních aktivit i soukromých životů. Na druhé straně však internetové prostředí zcela potírá toto pojetí politiků jako celebrit, protože ničí jakoukoli přirozenou společenskou hierarchii. Všichni uživatelé internetu jsou si v kyberprostoru rovni, a proto může být pro politika obtížné například uhájit prostřednictvím digitálních kanálů svoji pozici byť jen třeba proti pěti názorovým oponentům, kteří se proti němu společně postaví. Pro rychlost přenosu obsahu uživatelé internetu málokdy ověřují zdroj a pravdivost informací, které se k nim dostanou, k tomu takřka neomezená svoboda internetu umožňuje uživatelům umisťovat na internet naprosto libovolný obsah. Výsledkem je situace, kdy je v rámci internetu lež a pomluva stejně legitimní jako pravda a v tomto pravdivostním souboji obvykle vítězí

ta strana, která je schopná svůj výrok distribuovat mezi větší množství uživatelů sítě. Díky internetu může politický subjekt velmi snadno získat, oslovit, ovlivnit i mobilizovat své voliče, avšak stejně snadno mu jakýkoli skutečný či domnělý poklesek může zlomit vaz. Důkazem budiž na jedné straně facebooková prezentace bývalého ministra financí Andreje Babiše, který v době předvolební kampaně neváhal sdílet na svojí facebookové stránce i více než deset příspěvků během jednoho dne, přičemž na každý z nich dostával okolo tisíce facebookových reakcí od uživatelů (viz například příspěvky ze 16. 6. 2017)²³, na druhé straně anonymní zveřejnění kompromitujících tajných nahrávek prostřednictvím sítě Twitter, které zásadně přispělo k nucenému ukončení působení Andreje Babiše na postu ministra financí.²⁴ Funkce internetu v politickém diskursu je tedy skutečně dvojsečná a lze to tvrdit i ve vztahu k demokracii jako takové. Dostupnost a jednoduchost politické komunikace digitálními kanály umožňuje politikům zcela nenásilně a snadno oslovovat uživatele sociálních sítí, a tedy přirozeně osvěžit jejich zájem o politické dění a aktivovat jejich politickou angažovanost, avšak na druhé straně může decentralizace a nekontrolovatelnost internetového obsahu napomáhat uskupením nedemokratického charakteru šířit radikální, nenávistné a zločinné názory, ať už se jedná například o pravicový či levicový extrémismus, nebo islámský radikalismus, které mají na internetu svojí základnu a fakticky mohou představovat vážná rizika v podobě ohrožení nejen demokracie, ale také bezpečnosti států.

²³ Andrej Babiš. In: Facebook [online]. 16. června 2017 [cit. 2017-06-16]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/AndrejBabis/>

²⁴ Julius Šuman. [Hezké odpoledne! Děláme vše proto...] In: Twitter [online]. 8. května 2017 [cit. 2017-06-27]. Dostupné z: <http://twitter.com/skupinasuman/status/861530435159044099>

3. Úvod do českého politického diskursu se zaměřením na krajní pravici, Martina Konvičku a jím založená či vedená uskupení

3.1 Vývoj působení krajně pravicových tendencí na české politické scéně

V centru pozornosti této práce je doc. Martin Konvička, který je v posledních letech rozporuplnou postavou na české politické scéně. Názory, které docent Konvička prezentuje, mohou působit na různé názorové skupiny různým dojmem, avšak záměru této práce nepřísluší hodnotit jeho postoje. Co může být ale jasným důkazem kontroverze Martina Konvičky je opakované spojení jeho jména s pravicovým extrémismem, což asi nejnázorněji ilustrují *Zprávy o extrémismu na území České republiky* vydávané výročně Ministerstvem vnitra ČR. Česká pravicově extrémistická scéna se zformovala a mobilizovala již v 90. letech, tedy krátce po pádu komunistického režimu, a právě v 90. letech, v době uvolnění poměrů a nabývání nových občanských svobod, bylo pravicovému extrémismu dopřáno nebývalého rozmachu. Tradičním a nejpálčivějším tématem pro pravicově extrémistické subjekty byla problematika romské menšiny, přičemž napětí eskalovalo mezi roky 2007 a 2013, kdy se částečně celkovým negativním dopadem ekonomické krize na společnost a zvýrazňováním sociálních rozdílů²⁵, částečně nedostatečnou reakcí státních a bezpečnostních orgánů na několik mezigetnických incidentů²⁶ dostává extrémistickým uskupením poprvé širší

²⁵ BRODILOVÁ, Zuzana. *Copingové strategie romských dětí v situaci politického násilí namířeného proti jejich etnické skupině* [online]. Diplomová práce. Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií. Vedoucí práce Jan Šerek. Brno, 2013 [cit. 2017-06-27]. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/102925/fss_m/.

²⁶ Bezpečnostní informační služba. *Zpráva BIS o vývoji na extrémistické scéně (duben - červen 2016)*. [online]. 2013 [cit. 2017-06-27]. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/extremismus-04-06-2013-pdf.aspx

podpory od veřejnosti. V uvedeném časovém období probíhalo v oblastech s vyšším zastoupením romské menšiny několik masových protiromských demonstrací, které v mnoha případech vyžadovaly tvrdý zásah policie. Postupem času se situace stabilizovala a poslední velké protiromské pochody se konaly v roce 2013.²⁷ Hlavním politickým subjektem operujícím v těchto letech na poli krajní pravice byla Dělnická strana (v roce 2010 po rozpuštění strany z rozhodnutí soudu přetransformována na DSSS (Dělnickou stranu sociální spravedlnosti), která se díky zostřeným protiromským náladám ve společnosti v letech 2008, 2009 a 2010 dostala ve volbách přes 1 % hlasů.²⁸ Po svém znovuzaložení a transformaci v roce 2010 byla DSSS pod podmínkou další existence nucena zbavit se všech protiústavních prvků ve svém vystupování, jakožto i svazků s extrémistickými organizacemi, mezi něž patří například Národní odpor nebo Autonomní nacionalisté. Vlivem této transformace a také opadnutím vyhocených protiromských tendencí a stabilizací situace ztratila DSSS preference²⁹ a tradiční krajně pravicová scéna se po roce 2013 dostala do regrese a její aktivita se prakticky přesunula z ulic do virtuálního prostoru.³⁰

Zásadní změna situace nastala v roce 2015, kdy s narůstající mírou migrace zapříčiněné humanitární krizí na Blízkém východě narostly i počty odpůrců imigrace. Zároveň s rostoucím počtem teroristických útoků v Evropě rostly a nadále rostou i obavy z islámského radikalismu a nábožensky motivovaného terorismu. Na povrch české politické scény se dostaly iniciativy, hnutí a strany, které mají mezi základními body svého programu různé formy boje proti migraci. Tato uskupení ve většině případů neměla vazby na tradiční krajně pravicové subjekty, od kterých se distancovala, avšak mají značnou podporu sympatizantů tradiční krajní pravice. Zároveň se však těmto uskupením dařilo získat

²⁷ *Protiromské pochody v Česku*. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001 [cit. 2017-06-27]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Protiromské_pochody_v_Česku

²⁸ Český statistický úřad. *Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 28.05. – 29.05.2010*. [online]. 2010 [cit. 2017-06-27]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/ps2010/ps2?xjazyk=CZ>

²⁹ Český statistický úřad. *Volby do zastupitelstev obcí 10.10. - 11.10.2014*. [online]. 2013 [cit. 2017-06-27]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/kv2014/kv1211?xjazyk=CZ&xid=1&xv=1&xdz=7&xnumnuts=0&xstat=1&xvyber=1>

³⁰ Ministerstvo vnitra České republiky. *Zpráva o extremismu na území České republiky v roce 2014* [online]. 2015. [cit. 2017-06-27]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/zprava-o-extremismu-na-uzemi-ceske-republiky-v-roce-2014-pdf.aspx>

i podporu veřejnosti mobilizované migrační krizí a terorismem stejným způsobem, jako byla mobilizována v předchozích letech incidenty s romskou menšinou.³¹

Mezi hlavní subjekty, které získaly své příznivce výraznou protiimigrační rétorikou, patří uskupení soustředěná okolo Martina Konvičky a Tomia Okamury, jmenovitě jde o Okamurovu stranu Úsvit přímé demokracie a hnutí Svoboda a přímá demokracie a Konvičkovu iniciativu Islám v České republice nechceme (později transformovanou na Blok proti islámu a následně na Blok proti islamizaci).

3.2 Stručný životopis Martina Konvičky a historie jeho působení na politické scéně

Martin Konvička, narozen 2.11.1969, je vedle svého politického působení znám také jako jeden z předních českých entomologů či jako překladatel z angličtiny. Vysokoškolské vzdělání získal na Univerzitě Palackého v Olomouci a na Jihočeské univerzitě. Na Jihočeské univerzitě v současnosti také přednáší a jeho hlavním polem působnosti v zoologii je etologie a ekologie denních motýlů.³²

Martin Konvička je dlouhodobě znám svojí kritikou islámu, proti kterému ostře vystupuje a varuje před jeho negativními aspekty a jeho šířením v Evropě. První politickou iniciativou Martina Konvičky bylo sdružení Czech Defence League, kde Konvička působil jako spoluzakladatel a jedna z vedoucích osobností. Toto sdružení, vycházející ze svého anglického krajně pravicového protějšku (English Defence League), bylo MV ČR vyhodnoceno jako extrémistické³³ a jeho činnost se v roce 2014 přesunula na Konvičkovou platformu Islám v České republice nechceme (IVČRN), která funguje již od roku 2009 jako facebooková komunita sdružená okolo stejnojmenné facebookové stránky.³⁴ V roce 2015 byl založen spolek Blok proti islámu, který ideově vycházel z myšlenek skupiny IVČRN a měl

³¹ Ministerstvo vnitra České republiky. *Zpráva o extremismu na území České republiky v roce 2015* [online]. 2016 [cit. 2017-06-27]. Dostupné z:

<http://www.mvcr.cz/soubor/zprava-o-extremismu-na-uzemi-ceske-republiky-v-roce-2015.aspx>

³² TAMCHYNA, Robert. *Martin Konvička. Vymírání hmyzu v českých zemích...* In: Český rozhlas [online]. 2009-06-10 [cit. 2017-06-27]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/leonardo/anonce/_zprava/592685

³³ *Byl podán návrh na zrušení občanského sdružení Czech Defence League*. In: Evropský rozhled [online]. Hluboká nad Vltavou, 2013 [cit. 2017-06-27]. Dostupné online: <http://www.evropsky-rozhled.eu/byl-podan-navrh-na-zruseni-obcanskeho-sdruzeni-czech-defence-league/#whitemedia>

³⁴ ŠŮRA, Adam. *Věří tady někdo v Alláha?* In: Respekt [online]. 2011-08-07 [cit. 2015-02-17]. Dostupné online: <http://respekt.ihned.cz/c1-52508310-veri-tady-nekdo-v-allaha>

za cíl sdružovat členy různých politických uskupení s protiislámskými názory. Jedinou stranou, se kterou se BPI dohodl na spolupráci, byl Úsvit - Národní Koalice.³⁵ S Úsvitem měl BPI společně kandidovat v několika volbách v letech 2016 a 2017, ale spolupráce byla Konvičkou ukončena již v dubnu 2016 i přes finanční náklady, které ukončení spolupráce přineslo.³⁶ Následná krize Bloku proti islámu vyústila v rozštěpení hnutí na dvě frakce: Blok proti islamizaci fungující pod novým názvem³⁷ a stranu Alternativa pro Českou republiku 2017 (APAČI 17) doplněnou spolkem Iniciativa Martina Konvičky.³⁸ Za APAČI 17 kandidoval Konvička v senátních volbách v roce 2016 v obvodu č. 13 - Tábor a hnutí se umístilo na předposledním místě.³⁹ V lednu 2017 participuje Konvička na založení spolku 7. republika prezentujícího konzervativní, nacionalistické a euroskeptické názory.⁴⁰

Martin Konvička v průběhu let využíval ke komunikaci se svými příznivci různé způsoby prezentace. K převážně dvojsměrné komunikaci Konvičkovi slouží facebookové stránky jeho hnutí a také jeho osobní facebookový profil. Právě zde se objevilo několik silně provokativních a mediálně známých výroků o zbavování příznivců islámu občanských práv, o zavádění koncentračních táborů pro muslimy a tom, že v případě vítězství ve volbách namele muslimy do masokostní moučky. V roce 2016 byl profil IVČRN ze strany Facebooku zablokován kvůli nenávisným příspěvkům a aktivita skupiny se musela přesunout na záložní

³⁵ *Konvička povede Blok proti islámu i po dnešním sněmu.* In: Denik.cz [online]. 2015-12-12 [cit. 2017-06-27]. Dostupné online: http://www.denik.cz/z_domova/konvicka-povede-blok-proti-islam-i-po-dnesnim-snemu-20151212.htm

³⁶ HRON, Michal. *Blok proti islámu se rozešel s Úsvitem. Nejsou slíbené desítky milionů.* In: iDNES.cz [online], 2016-04-25, [cit. 2016-05-21]. Dostupné online: http://zpravy.idnes.cz/blok-proti-islam-vypovedel-smlouvu-s-uvitem-flr-/domaci.aspx?c=A160425_074507_domaci_hro

³⁷ *Krajští lídři BPI založili Blok proti islamizaci.* In: Parlamentní listy [online]. 2016-05-01 [cit. 2017-06-27]. Dostupné online: <http://www.parlamentnilisty.cz/politika/politici-volicum/Krajsti-lidri-BPI-zalozili-Blok-proti-islamizaci-433583>

³⁸ *Konvička končí s Blokem proti islámu. Zakládá českou verzi AfD a chce jít do voleb.* In: Aktuálně.cz [online]. 2016-05-02, [cit. 2016-05-02]. Dostupné online: <http://zpravy.aktualne.cz/domaci/konvicka-konci-s-blokem-proti-islam-zaklada-novou-stranu/r~12df893e102b11e68afb002590604f2e/>

³⁹ VACA, Jan. *Pět vítězů a pět poražených. Voliči „popravili“ jednotlivce i celé strany.* In: iDNES.cz [online]. 2016-10-09 [cit. 2017-06-27]. Dostupné online: http://zpravy.idnes.cz/porazeni-vitezove-volby-2016-vysledky-ds0-/domaci.aspx?c=A161008_194718_domaci_jav

⁴⁰ SATTLER, Robert. *Konvička se konečně našel. Založil Sedmou republiku a vzorem je mu Srbsko.* In: Lidovky.cz [online]. 2017-06-27 [cit. 2017-06-27]. Dostupné online: http://www.lidovky.cz/s-iniciativou-byl-konvicka-nestastny-novym-spolkem-navazuje-na-prvni-republiku-gp1-/zpravy-domov.aspx?c=A170130_150612_In_domov_rsa

stránku.⁴¹ Ze stejného důvodu, tj. z podněcování k nenávisti vůči muslimům, byl Konvička již v roce 2015 obviněn policií a hrozí mu až tříletý trest odnětí svobody.⁴² Platformou, kde Konvička publikoval svoje články, byl také jeho osobní blog, který fungoval na redakčním systému iDnes. Tento blog byl však v roce 2016 odstraněn, protože byl poskytovatelem webového prostoru vyhodnocen jako blog nesoucí známky politické reklamní kampaně.⁴³

⁴¹ FEREBAUER, Václav. *Facebook zablokoval Islám v ČR nechceme. Odvoláme se, tvrdí Konvička*. In: *iDNES.cz* [online]. 2016-01-11 [cit. 2017-06-27]. Dostupné online: http://zpravy.idnes.cz/facebook-zablokoval-islam-v-cr-nehceme-d9k-/domaci.aspx?c=A160111_200312_domaci_fer

⁴² TŘEČEK, Čeněk. *Policie obvinila Konvičku z Bloku proti islámu z podněcování k nenávisti*. In: *iDNES.cz* [online]. 2015-11-24 [cit. 2015-11-25]. Dostupné online:

http://zpravy.idnes.cz/obvineni-martina-konvicky-dc7-/krimi.aspx?c=A151124_164856_krimi_cen

⁴³ *Server iDnes zrušil blog docenta Martina Konvičky, předsedy Bloku proti islámu*. In: *Parlamentní listy* [online]. 8.2.2016 [cit. 2017-06-27]. Dostupné Online: <http://www.parlamentnilisty.cz/zpravy/tiskovezpravy/Server-iDnes-zrusil-blog-docenta-Martina-Konvicky-predsedy-Bloku-proti-islam-420942>

4. Persvaze a persvazivní jazykové prostředky

Slovo persvaze pochází z latinského persuasio a lze je do češtiny přeložit jako „přesvědčivý“. V lingvistice persvazi označujeme snahu mluvčího ovlivnit někoho a přesvědčit jej o své pravdě, názoru a postoji. Cíle tohoto snažení bývá obvykle dosaženo souborem stylistických (persvazivních) prostředků.

Persvazivní prostředky v komunikaci se vyskytují latentně ve všech komunikátech včetně soukromých a jejich smyslem je zapůsobit na recipienta a přesvědčit jej o názorech a postojích mluvčího, docílit u něho nejprve porozumění a následně shody a podpory.⁴⁴ Záměrně bývají persvazivní techniky použity například v publicistice, ale může jich být užito i v soukromých (prostředlovacích) projevech mluvených a psaných, ovšem v případě projevu psaného nelze jednoduše a bezprostředně sledovat ohlas recipienta; k persvazi jako takové tedy dochází zprostředkovaně, mluvený projev oproti tomu těží z bezprostředního kontaktu s recipientem.

V případě mluveného projevu lze naopak vysledovat nesporný efekt persvazivních postupů stylu, jenž byl využíván a velmi ceněn již v dobách antických – stylu řečnického. V publikaci *Současná česká stylistika* člení M. Čechová persvazi na tři typy: vlastní přesvědčování, kde dochází k ovlivňování předpokládaného myšlenkově aktivního recipienta především pomocí argumentů, propagaci, kde naopak předpokládaný recipient není tolik myšlenkově angažován, je spíše pasivní a je ovlivňován autorem projevu z pozice autoritativní, a agitaci, kde se autor projevu orientuje na skutečnosti blízké prostorově i časově předpokládanému recipientovi, jenž je již obvykle o daných názorech a postojích přesvědčen a od autora projevu očekává hlavně jejich formulaci.⁴⁵

4.1 Vymezení termínu persvaze a manipulace

V lingvistice vedle pojmu persvaze existuje také pojem manipulace. Narozdíl od pojmu persvaze, který bývá mimo okruh témat spojených přímo s lingvistikou používán velmi zřídka a lze jeho význam považovat za neutrální, se s výrazem manipulace můžeme

⁴⁴ KARLÍK, Petr, NEKULA, Marek a PLESKALOVÁ Jana. *Encyklopedický slovník češtiny*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2002. 604 s.

⁴⁵ ČECHOVÁ, Marie, CHLOUPEK, Jan, KRČMOVÁ, Marie a MINÁŘOVÁ, Eva. *Současná česká stylistika*. Praha: ISV nakladatelství, 2003. ISBN 80-86642-00-3. s. 284.

setkat velmi často, zejména prostřednictvím médií. Obecně je tento pojem mezi veřejností rozšířen a nese značně negativní konotace. Rozšíření tohoto pojmu je možno datovat velmi přesně, a to do roku 1964, kdy byl výraz použit ve smyslu nepoctivého ovlivňování voličů.⁴⁶

Výraz manipulace vychází z latinských slov manus a plére, tedy ruka a plnit, dohromady tato slova nesou význam „mít něco (někoho) v dlani, hrsti“. Středověká latina používá výraz manipulare ve významu „dělat něco rukama“, tedy s něčím zacházet a něco ovládat. Z lingvistického hlediska výraz manipulace odkazuje na zacházení s recipientem a pohybování s ním jako s loutkou do pozice, ve které je to pro manipulátora výhodné.⁴⁷

Pojmy persvaze i manipulace v sobě obsahují snahu o ovlivnění recipienta, to je oběma pojmy společné, avšak je na místě klást si otázku, jaký je mezi těmito pojmy rozdíl, případně, zda nejde o pojmy synonymní. Pokud se přikloníme k možnosti, že existuje rozdíl mezi persvazí a manipulací, je jistě vhodné vyjít z onoho výše zmíněného negativního přízvuku pojmu manipulace.

Některé zdroje označují za manipulativní chování takové, kdy je využito neznalosti a naivity recipienta a cílů manipulátora je dosaženo pomocí intrik a podvodného jednání, jak tvrdí například Alina Wróbelová ve své studii *Výchova a manipulace*⁴⁸. Toto je však pouze jedna poloha manipulativního chování.

Od persvaze se manipulace může lišit například tím, že nenabízí možnost volby. Tohoto omezení ve vztahu k recipientovi může být dosaženo buď využitím manipulativních technik obcházejících recipientovo vědomí, kdy recipient neví, že je s ním manipulováno, nebo nátlakem na recipienta, tedy jednáním z pozice autority či moci, kdy si recipient zřetelně uvědomuje, že je s ním manipulováno, ale není schopný tento fakt změnit. Renata Grzegorczyková například vidí rozdíl v persvazivní a manipulativní strategii ovlivňování adresáta, kdy je persvaze dosaženo například radou či doporučením, zatímco v případě manipulace je záměrně skryt úmysl adresáta přesvědčit.⁴⁹

Kromě nemožnosti volby, využívání či zneužívání vlastní autority či obcházení recipientova vědomí může být dalším znakem, který odlišuje manipulaci od prosté persvaze,

⁴⁶ WRÓBEL, Alina. *Výchova a manipulace*. Přeložil KOKY, Filip. Praha: Grada, 2008. Pedagogika. s. 22. ISBN 978-80-247-2337-2.

⁴⁷ tamtéž, s. 18

⁴⁸ tamtéž, s. 26

⁴⁹ GRZEGORCZYKOWÁ, Renata. *Problem funkcji języka i tekstu w świetle teorii aktów mowy*. In: *Język a kultura*, Wrocław, 1991, t. 4., red. BARTIMIŃSKY, J. s. 24.

hledisko morální. Persvaze může vést ke konsenzu mezi mluvčím a recipientem, zatímco z výsledku manipulativní komunikace těží pouze mluvčí. Polská lingvistka Jadwiga Puzyninová klade mezi persvazi a manipulaci jasnou a neproniknutelnou hranici danou právě morálním aspektem ovlivňování, kdy oba pojmy determinuje opozice typu poctivost-nepoctivost nebo pravda-lež.⁵⁰

Ani manipulace však nemusí vycházet pouze z pohnutek sobeckých, kdy manipulátor sleduje jen své osobní cíle, ale také z altruistických, kdy se manipulátor snaží manipulovaného ovlivnit v jeho vlastní prospěch, což se projevuje například v manipulaci rodičů s dětmi nebo ve školské komunikaci.⁵¹ Jacek Warchala označuje persvazi za způsob dosažení stanovených cílů a manipulaci za metodu dosahování těchto cílů za každou cenu. Vyslovuje se však také o zbavení pojmu manipulace jeho automatického negativního hodnocení. Zároveň přisuzuje persvazi čistě jazykový charakter a manipulaci charakter psychologický, tedy mimojazykový.⁵²

Ve starších lingvistických publikacích se ovšem můžeme setkat s názorem, který pojmy persvaze a manipulace nerozlišuje. Stanislaw Baranczak například pojem manipulace vůbec nezmiňuje, avšak označuje za persvazi tajnou a nepřímou metodu ovlivňování adresáta, tedy činnost, která v jiných pojetích odpovídá pojmu manipulace.⁵³ Další přístup popisuje Miroslaw Karwat, který definuje persvazi jako nezastřené přesvědčování adresáta s jasným cílem a především slušným záměrem vůči adresátovi. Rozděluje však persvazi na racionální, vyjádřenou např. věcnou argumentací, a emocionální, vyjádřenou např. apelem na city. Právě tato emocionální persvaze má podle Karwata velmi blízko k manipulaci.⁵⁴ Svatava Machová persvazi považuje za hyperonymum a pod něj strukturálně řadí pět pojmů,

⁵⁰ PUZYNIŃOVÁ, Jadwiga. *Język wartości*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 1992, cit. In WRÓBEL, Alina. *Výchova a manipulace*. Praha: Grada, 2008, s. 34. ISBN 978- 80-247-2337-2

⁵¹ KLIMEŠ, Jeroným. *Partneři a rozchody*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2005. 239 s, il. (Psychologie). ISBN 8073670453. s. 135-136.

⁵² WARCHALA, Jacek. *Horyzonty manipulacji: perwazja, manipulacja, interpretacja* In: *Manipulacja w języku*, red P. Krzyzanowski, P. Nowak, Lublin: Wyd. OMCS, 2004, s. 41- 61, cit. In WRÓBEL, Alina. *Výchova a manipulace*. Praha: Grada, 2008, s. 34. ISBN 978- 80-247-2337-2

⁵³ BARAŃCZAK, Stanisław. *Słowo-perswazja-kultura masowa*. In: *Twórczość*, 1975, nr. 7. cit. In WRÓBEL, Alina. *Výchova a manipulace*. Praha: Grada, 2008, s. 34. ISBN 978- 80-247-2337-2

⁵⁴ KARWAT, Miroslaw. *Sztuka manipulacji politycznej*. Adam Marszałek, Toruń, 2000. s. 28. cit. In WRÓBEL, Alina. *Výchova a manipulace*. Praha: Grada, 2008, s. 34. ISBN 978- 80-247-2337-2

mezi které patří i manipulace (dále argumentace, demonstrace, sedukce a fyzická inzultace), a persvazivní působení popisuje jako kombinaci těchto pěti zmíněných typů působení.⁵⁵

Názory lingvistů na tuto tematiku tedy nejsou vždy zcela jednotné, z výše uvedených pojetí lze ale utvořit několik obecně platných závěrů. Persvaze a manipulace jsou termíny významově velmi blízké a hranice mezi nimi je tenká a mnohdy nejasná, proto se při analýze užitých prostředků mohou tyto pojmy překrývat. Z tohoto důvodu, jakožto i z důvodu, že si tato práce neklade za cíl hodnotit analyzované texty z hlediska morálního, bude pro potřebu této práce nejvhodnější sjednotit výše uvedená pojetí persvaze i manipulace pod jeden termín. Nabízí se tedy termín persvaze jakožto neutrální a bezpříznakový.

4.2 Jazykové persvazivní prostředky

Hlavním tématem této práce je analýza psaných textů produkovaných doc. Martinem Konvičkou. Jedná se o texty s převážně politickou tematikou a cílem práce je tyto texty analyzovat, nalézt a doložit případné prostředky persvaze a manipulace v textech a následně vyvodit závěry z jejich přítomnosti v textu. Jako stavební kámen analytického aparátu, který by bylo možno užít při rozboru textu politické povahy, se nabízí základní teoreticko-lingvistické disciplíny, tedy fonologie, morfologie, lexikologie a syntax. Persvazivní prostředky v textu se dají zajisté tímto způsobem zkoumat a dají se nalézt a popsat na všech čtyřech výše zmíněných jazykových rovinách a textu. Politický diskurs však nese znaky persvaze a manipulace i v rovinách mimo tzv. vnitřní lingvistiku a jeho analýza tedy nabývá multidisciplinárního charakteru. Ideálním prostředkem pro tuto práci by byla tzv. metoda kritické analýzy diskursu, avšak jedná se o přístup poměrně mladý, proto ani ve světové lingvistice není ustálená metodologie diskursivní analýzy a obvykle se při použití této metody vychází z prací různých autorů.⁵⁶ Mezní lingvistickou disciplínou, do které by se daly shrnout lingvistické i extralingvistické persvazivní prostředky, může být stylistika, pokud definujeme styl jako projev výrazové konstrukce realizované dvěma fázemi: záměrným výběrem a organizací jazykových prostředků.⁵⁷ Právě výběr je v tomto

⁵⁵ MACHOVÁ, Svatava: *Argumentační diskurz*. In: *Multidisciplinární komunikace – problém a princip všeobecného vzdělávání*. Praha: UK PedF 2005, s. 133 – 145.

⁵⁶ VÁVRA, Martin. *Tři přístupy k analýze diskursu - neslučitelnost nebo možnost syntézy?*. In: Tichý, Radek, ed. *Miscellanea Sociologica 2006*. 1. vyd. Praha: Fakulta sociálních věd UK, 2006, s. 49-65. ISBN

⁵⁷ KRČMOVÁ, Marie. *Styl a stylistika*. In: ČECHOVÁ, M., CHLOUPEK, J. ad. *Současná česká stylistika*, 2003, 17–23. ISBN: 978-80-7106-961-4

případě základním termínem při diskursní analýze. Autor textu totiž může v rámci persvaze volit a vybírat prostředky v rovině lingvistické, kam spadá například využití synonymie a příznakovosti, ale může účelově volit například téma diskursu nebo využít nemožnosti postihnout problém v celé jeho komplexní povaze a účelově některé atributy problému zveličit, jiné bagatelizovat a některé například nezmínit vůbec. Že je nutno zkoumat oba tyto aspekty textu, a ne pouze prostředky vnitřní lingvistiky, by bylo možno ilustrovat příkladem, kdy autor textu může jeden aspekt diskutovaného problému zveličit jeho obšírným popisem, zatímco jiný aspekt je popsán velice stručně, zároveň může být problém zveličen a zvýrazněn užitím expresivních a příznakových výrazů. Práce proto analyzuje prostředky persvaze v rovině hláskoslovné, morfologické, lexikální, slovotvorné a syntaktické, ale také navíc ve vybraných oblastech intertextovosti a argumentace.

Jako hlavní podklady pro tuto část práce tedy poslouží článek A. Jaklové *Persvaze a její prostředky v současných žurnalistických textech*⁵⁸ a dále článek *Diskriminativní a manipulativní strategie ve vybraném politickém blogu* J. Svobodové.⁵⁹

A. Jaklová ve svém článku popisuje několik jazykových úrovní, na kterých je možno pracovat s persvazivními či manipulativními technikami. Hovoří o rovině zvukové výstavby textu, rovině slovotvorné, formálně morfologické a syntaktické. Základními předpoklady pro verbální stimulaci persvazivních funkcí textu jsou požadavky srozumitelnosti a kredibility.

Srozumitelností se v tomto případě myslí, že recipient je schopen bez větší námahy rozkódovat smysl sdělení i při nepřilíšné soustředěnosti. Jde o správnou identifikaci hlásek, správnou interpretaci lexikálních výrazů i syntaktických spojení a snadnou orientaci v kompozici textu. Kredibilita zde označuje důvěryhodnost. Té je dosaženo volbou správných výrazových prostředků i stylu, ve kterém je text komponován. Volba adekvátních prostředků vychází z povahy situace a je dána například národní tradicí, typem recipienta či dobou, ve které text vzniká.

Persvazivní funkci dále mohou plnit i neverbální prostředky například akustické (zvuky ilustrující děj), ideografické (všeobecně obrazový materiál, tabulky apod.) či grafické

⁵⁸ JAKLOVÁ, Alena. *Persvaze a její prostředky v současných žurnalistických textech*. In: *Naše řeč*. 2002, 85(4), s. 169-176. ISSN 0027-8203.

⁵⁹ SVOBODOVÁ, Jindřiška. *Diskriminativní a manipulativní strategie ve vybraném politickém blogu*. In: *Didaktické studie*, Praha, 2015, roč. 7, č. 2, s. 72-90. ISSN 1804-1221.

(typografie, členění textu, užití barev apod.).

4.3. Fonetické prostředky sloužící persvazi

Na úrovni fonetické se setkáváme s persvazivními prostředky, které svoji účinnost zakládají na záměrném uspořádání a kumulaci hlásek dle eufonických pravidel. Mezi tyto postupy se řadí stylistické (řečnické, básnické) figury, které se obvykle objevují v textech uměleckých, nejčastěji pak v textech poetických. Figurami, které se objevují zároveň i v moderních publicistických textech, jsou: aliterace, paronomázie, figura etymologica a dále také slovní hříčky či rýmy. Persvazivně mohou působit také hláskové varianty.

4.3.1 Stylistické figury

Ve zkoumaných textech se výše uvedené figury nevyskytují. Protože spadají spíše do oblasti poezie či reklamy, v textech kritické či esejistické povahy, které M. Konvička píše a které si nekladou ambice být zábavné či hravé, těžko nacházejí uplatnění, takže jejich absence je pochopitelná. Vzhledem k zamýšlenému adresátovi užití stylistických figur pravděpodobně ani není vhodné kvůli nízké akceptabilitě. Jediným fonetickým persvazivním prostředkem, který se v textech objevuje, jsou hláskové varianty.

4.3.2 Hláskové varianty

Hláskovými variantami nazýváme dvě varianty stejného slova lišící se v kvalitě či kvantitě hlásky. Tyto varianty mohou být slohově diferenciované či zcela rovnocenné. Persvazivní a získávací schopnost mohou mít takové slohově diferenciované hláskové varianty, které nesou expresivní či citový příznak.⁶⁰

Expresivní příznak způsobující slohovou diferenciaci mívají v domácích slovech varianty s -é- naznačující knižnost, oproti tomu varianty s -í- nesou expresivní příznak a patří mezi hovorové (příklad: léat/lítat).

Dále diferenciacie vzniká u slov s ú-, kde jsou jejich expresivními protějšky varianty s ou- a dodávají výrazu příznak hanlivosti (příklad: úřad/ouřad). Stejným případem jsou

⁶⁰ ČECHOVÁ, Marie a kol.: *Současná stylistika*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008. 381 s. ISBN 978-80-7106-961-4. s. 133.

i varianty s o- a protetickým vo- (příklad: okno/vokno). Další silně slohově diferenciovanou variantou jsou spisovná slova s -í- (-ý-) a jejich nespisovné protějšky s -ej-.⁶¹

TEXT O:⁶² „- A teď - kolik z nich je teplejch, nebo jinak JINOSEXUÁLNÍCH (...)

TEXT I: „Je to, jako by se banda neonacistů oblíkla do pruhovaných vězeňských mundůrů (...)

TEXT 1: „Jo, jsem fakt naštvanej.“

Z uvedených příkladů je zřejmé, že užitím hláskových variant Konvička své texty posouvá do oblasti obecné češtiny, což lze vysvětlit jako populistickou snahu přiblížit se po řečové stránce nižším či lidovým vrstvám společnosti.

4.4 Morfologické prostředky sloužící persvazi

Vzhledem k povaze textů a vzdělání autora se dá říci, že většina zkoumaného materiálu je psaná spisovnou češtinou, a jako takový tedy z tvaroslovného hlediska žádný persvazivní potenciál nemá. Střídání jednotlivých hláskových variant je popsáno v kapitole zabývající se fonetickými jazykovými prostředky. Naše pozornost se zaměřuje na dva vybrané slovní druhy (částice a cisoslovce) které mohou působit expresivně, a tedy i vyvolávat persvazivní efekt.⁶³

4.4.1 Částice

Persvazivní funkce částic spočívá v jejich citovém zabarvení, které vyjadřuje postoj autora k výpovědi.⁶⁴ Mohou vyjadřovat postoj mluvčího k adresátovi (apelové, kontaktové), k textu (žádací), k obsahu sdělení (emocionální) a ke členění sdělení (strukturující text).⁶⁵

TEXT I: „OK, at' si tedy nasadí kuklu a obojek (...)

⁶¹ ČECHOVÁ, Marie a kol.: *Stylistika současné češtiny*. Praha: ISV, 1997. 282 s. ISBN 80-85866-21-8. s. 83-84.

⁶² Viz Seznam pramenů (kapitola 6)

⁶³ ČECHOVÁ, Marie a kol.: *Stylistika současné češtiny*. Praha: ISV, 1997. 282 s. ISBN 80-85866-21-8. s. 86.

⁶⁴ tamtéž, s. 109

⁶⁵ KROBOTOVÁ, Milena: *Úvod do české stylistiky*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2001. 126 s. ISBN 80-244-0315-3. s. 58.

TEXT 9: „Jistě, útočníků bylo "možná až 1000" - ale safra, té druhé strany, (...) musely být též spousty, snad tisíce.“

TEXT 9: „Však se taky, navzdory svému šílenému životnímu stylu, dožil vysokého věku (...)“

4.4.2 Citoslovce

Vyjadřují nálady a pocity mluvčího (emocionální)⁶⁶, slouží k názornosti projevů⁶⁷ a stimulaci posluchače⁶⁸, k navázání kontaktu s ním (kontaktové) a k nápodobě nejrůznějších zvuků (zvukomalebné).⁶⁹

TEXT 4: „ (...) v televizních záznamech zpravidla promluví poslanec, pak druhý, pak šmik a "cosi" chybí (...)“

TEXT P: „ (...) islam videla z rychliku, teze co mela sdělila, a ted frr dal budovat karieru (...)“

4.5 Slovtvorné prostředky sloužící persvazi

Na úrovni slovtvorby se, co se týče prostředků s persvazivním efektem, setkáváme s odvozeninami tvořenými podle sufixálního modelu (mečiarizace, umobilovat se), neologickými a okazionálními publicismy (Zemanoklaus), ale také výrazy s neobvyklým posunem významu (základy a rány pod pás).⁷⁰ Jak je možno vidět hlavně na posledním z příkladů, ne vždy tyto výrazy či spojení dávají jasný smysl bez hlubší znalosti kontextu, čímž nemusí být splněna podmínka náležité interpretace a srozumitelnosti.⁷¹ Z tohoto důvodu bývají tyto prostředky užívány méně frekventovaně. Jedná se o nově vytvořená slova, proto jsou příklady popsány v části zabývající se lexikálními prostředky (okasionalismy).

⁶⁶ KARLÍK, Petr, NEKULA, Marek a PLESKALOVÁ Jana. *Encyklopedický slovník češtiny*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2002. s. 56–57.

⁶⁷ ČECHOVÁ, Marie a kol.: *Stylistika současné češtiny*. Praha: ISV, 1997. 282 s. ISBN 80-85866-21-8.. s. 109.

⁶⁸ KROBOTOVÁ, Milena: *Úvod do české stylistiky*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2001. 126 s. ISBN 80-244-0315-3. s. 58.

⁶⁹ KARLÍK, Petr, NEKULA, Marek a PLESKALOVÁ Jana. *Encyklopedický slovník češtiny*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2002. s. 56–57.

⁷⁰ JAKLOVÁ, Alena. Persvaze a její prostředky v současných žurnalistických textech. *Naše řeč*. 2002, 85(4), s. 172. ISSN 0027-8203.

⁷¹ tamtéž, s.172

4.6 Lexikální prostředky sloužící persvazi

Lexikální prostředky bývají nejčastějším prvkem užitým ve snaze o persvazivní efekt textu.⁷²

4.6.1 Evaluativa

Využívají se především hodnotící adjektiva, popřípadě adverbia, kterými autor textu může lehce zapůsobit na recipientovo vnímání a například jej emocionálně ovlivnit.⁷³ Tím lze u myšlenkově méně aktivního recipienta vytvořit jak pozitivní, tak i velmi negativní konotace, což dává autorovi poměrně silný nástroj k manipulaci s míněním recipienta.

TEXT 1: „ (...) okomentoval jsem to lakonickým komentářem, BUZÍCI, jak se sluší na hlubokomyslného intelektuála (...)“

TEXT I: „ (...) pražská zastupitelka za Zelené, přivdaná do psychopatické familie Uhl-Šabatových.“

TEXT P: „Sara Drahokoupil Vidimova - asi nejhorsí element. Povysena, nafrnena, nalepkuje na potkani, vubec to není ta nesmela vykulena holčicka, jak si ji pamatujeme.“

TEXT 3: „ jejího duchovního otce, ultralevicového koprolála Karla „KejDžího“ Goldmanna.“

4.6.2 Intenzifikátory

Mezi intenzifikátory se obecně řadí výrazy, které mají za cíl zesílit nebo zeslabit význam nějakého pojmenování, v čemž také spočívá jejich persvazivní potenciál. Intenzifikátory jsou tedy slova označující různé míry kvality, kvantity, platnosti výroku aj. Základními intenzifikačními prostředky jsou tzv. intenzifikační adverbia a adjektiva.⁷⁴

TEXT A: „ (...) západoevropští političtí Vítači, a s nimi mediálně- akademická sluníčka jinak vždy připravená hodit celou věc ne "nedostatek pochopení" (...)“

⁷² tamtéž, s.172

⁷³ tamtéž, s.172

⁷⁴ BEČKA, Josef Václav: *Slovník synonym a frazeologismů*. Praha: Vydavatelství a nakladatelství Novinář, 1982. s. 45.

TEXT N: „ (...) kulturní mainstream - všem gender-feministickým kecům navzdory - totiž **nikdy** nepřestal prosazovat představu "chlapáckého" chlapíka (...)“

TEXT B: „ (...) nejsem hnidopich, a autor článku je **pravděpodobně** chudý (...) “

TEXT 3: „Z pohledu na mapu současných konfliktů je **naprosto** jasné, že expanze islámu se protíví lidem všech barev a kultur.“

TEXT J: „Kdybyste to udělali evropským klukům, (...), byly by dopady na filipínskou společnost zdrcující – **vůbec** by nemuselo jít o subsaharské muslimy“

4.6.3 Obrazná pojmenování

Dále mohou persvazivně působit také různá obrazná pojmenování, jejichž užitím dochází k aktualizaci konstrukcí a jejich lexikálních významů. Persvazivního efektu je dosaženo opět působením na emoce recipienta, a to například personifikací, která svojí obrazností potlačuje rozumovou stránku vnímání recipienta, avšak sémanticky jde o jasnou a průhlednou figuru, kterou lze snadno interpretovat.⁷⁵ Jednoduchá interpretace, potažmo srozumitelnost obrazného pojmenování, je zde základní podmínkou pro dosažení persvazivního efektu užitého prostředku. Vedle personifikace je v publicistice z obrazných pojmenování využívána také metafora či metonymie.

4.6.3.1 Personifikace

Funkcí personifikace je přisuzovat neživým předmětům, zvířatům a jevům vlastnosti a děje typické pro člověka.⁷⁶

TEXT G: „Někdo by jim měl říct, že podzimní **Středozevní umí** být větrné a studené. “

4.6.3.2 Metafora

Metafora je přenesení významu slov na základě vnější podobnosti denotátů v různých aspektech (barva, tvar, funkce aj.). Podmnožinou metafory jsou i apelativovaná propria, vlastní jména přenesená na základě společné vlastnosti, rysů, povolání aj. na jméno obecné.

⁷⁵ JAKLOVÁ, Alena. Persvaze a její prostředky v současných žurnalistických textech. Naše řeč. 2002, 85(4), s. 174. ISSN 0027-8203.

⁷⁶ KARLÍK, Petr, NEKULA, Marek a PLESKALOVÁ Jana. *Encyklopedický slovník češtiny*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2002. s. 314.

Persvazivního efektu bývá nejsilněji dosaženo metaforami aktuálními, tedy těmi, které nejsou pevně zakotveny v úzu jazykového systému a odrážejí aktuální dění.

TEXT A: „(...) kteří to svého času "někam dotáhli", a ono někam se ukázalo být **intelektuální slepou ulicí, mozkovou hladomornou.**“

TEXT N: „Část se přimkne ke svým utlačovatelům (...) jako jejich sexuální hračky, následovnicí, poskoci. No a z části vyrostou **Breivici.**“

TEXT P: „ Vypadalo to, že **ideologicky prapor debaty** trimala prave ona.“

TEXT 5: „(...) vždyť to je základ všech metod **mytí mozku** (...)“

TEXT J: „(...) ví, že proti Romům jsem neřekl a nenapsal **půl slova** (...)“

4.6.3.3 Metonymie

Metonymií označujeme přenesení významu slov na základě vnitřní podobnosti denotátů. Stejně jako metafory se metonymie dělí na uzuální a aktuální, která má silnější persvazivní efekt.⁷⁷

TEXT H: „- Pamatujete na dobu, kdy česká **"kavárna"**, (...) vynášela do nebes Madlenku Albright (...)“

TEXT 2: „ I kdyby **IS** bluvoval a v těch lodích jeho hrdlořezové nebyli, tak (...)“

TEXT V: „Protože **stát**, který "nemůže" nebo "nechce" chránit své občany, je fakticky nulitní.“

Je vidět, že užitá obrazná pojmenování jsou často automatizovaná spojení (*půl slova, mytí mozku*), ostatní jsou velmi snadno dekodovatelná. Tyto prostředky pomáhají textu adresáta obecně více myšlenkově zapojit.

4.6.4 Přirovnání

Přirovnání je lexikální jednotka vznikající na základě podobnosti dvou denotátů na základě společné vlastnosti. Narozdíl od obrazného pojmenování je v případě přirovnání

⁷⁷ JÍLEK, Viktor: *Lexikologie a stylistika nejen pro žurnalisty*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005. 125 s. ISBN 80-244-1246-2. s. 38-39.

nutno dodržovat ustálenou pětičlennou formu, která předpokládá zmínku obou subjektů či jevů, které srovnáváme, i společné vlastnosti.⁷⁸ Přirovnání může být ustálené, tedy součást jazykového úzu, či autorem libovolně vytvořené.⁷⁹ Persvazivní efekt spočívá v subjektivním oživení sdělení, v subjektivním hodnocení, ale i v intenzifikaci sdělení.⁸⁰

TEXT I: „Je to, *jako by se banda neonacistů oblíkla do pruhovaných vězeňských mundúrů, připnula si Davidovy hvězdy a šla se ožrat na Appelplatz v Osvětimi.*“

TEXT R: „To je, *jako by Nightwatch solidarizovala s Bílými chodci.*“

TEXT 1: „Ban na 30 dní (...) člověka nevytlčí ze závislosti na facebooku, *jako zákaz kouření nevytlčí kuřáka ze závislosti na nikotinu.*“

4.6.5 Frazeologismy

Frazeologismy jsou ustálené víceslovné lexikální jednotky, jejichž význam nelze vyvodit z významů jednotlivých částí. Vedle větných frazémů (okřídlená spojení, přísloví, pranostiky) máme ještě frazémy nevětné.⁸¹

TEXT J: „(...) ví, že proti Romům jsem neřekl a nenapsal *půl slova* (...)“

TEXT T: „(...) třeba prezident Republiky, který autorovi neustále *leží v žaludku.*“

TEXT W: „Petrovi (a dalším) to připadá *přitažené za vlasy.*“

4.6.6 Hyperbola

Hyperbola či nadsázka může působit persvazivně díky možnému oživení stylu, emocionalitě sdělení nebo zdůraznění důležitých aspektů sdělení.⁸²

TEXT F: „Jako by se současní nabobové snažili *fakt všechny* naštvat.“

⁷⁸ tamtéž, s. 40–41

⁷⁹ KARLÍK, Petr, NEKULA, Marek a PLESKALOVÁ Jana. *Encyklopedický slovník češtiny*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2002. s. 356.

⁸⁰ LOTKO, Edvard: *Kapitoly ze současné rétoriky*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1997. s. 166. s. ISBN 80-7067-685-x.

⁸¹ JÍLEK, Viktor: *Lexikologie a stylistika nejen pro žurnalisty*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005. 125 s. ISBN 80-244-1246-2. s. 60-61.

⁸² SZYMANEK, Krzysztof: *Umění argumentace: terminologický slovník*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2003. 392 s. ISBN 80-244-0699-3.

TEXT B: „Do toho naprosto nehorázné chování Obamy, který se prakticky na odchodu snaží podělat úplně všechno (...)“

TEXT V: „Cizinci ve vlastní zemi, určení k vyždímání, zprocesování a likvidaci.“

4.6.7 Ironie

Ironické vyjádření spočívá v protikladnosti pojmenování jevu a jeho skutečném hodnocení, a nese tedy rysy expresivity.⁸³ Ironie může působit komickým dojmem stejně jako výsměšným a urážlivým. Správně interpretovat ironické sdělení nemusí být vždy snadné, pokud se jedná o mluvený projev, bývá doprovázeno specifickými promluvovými rysy (intonace, přízvuk aj.),⁸⁴ avšak v psaném projevu je nutné znát širší kontext.

TEXT C: „Mé posty o Hitlerově obdivu k islámu vyvolaly u pár sluníčků solidní kognitivní disonanci. Z čehož mi plyne, že islámofilní "elitáři" o historii FAKT NIC NEVĚDÍ, na rozdíl od "nevzdělaných buranů", kteří sice nemusí mít permici do artového kina, zato si občas přečtou nějakou knížku o válce, nebo kouknou na nějaký dokument na History Channel, nebo prostě jen vnímají s otevřenými očima.“

TEXT U: „Přijdou další útoky a dříve nebo později nějaká hlava otevřená navrhne, že pokud začneme všichni alláhovat (protože teror nemá nic společného s islámem), útoků ubude. (Neubude, protože v zemích, kde alláhují všichni, se bouchá o to, kdo alláhuje víc).“

TEXT E: „(...) rvačky SA s komunisty, rozbíjení schůzí, vytloukání židovských výloh a tyhle libovosti.“

4.6.8 Expresiva

Stejně jako v případě hodnotících adjektiv jsou silným nástrojem persvaze či manipulace i expresivní a emotivní pojmenování. Tyto prostředky pragmaticky vyjadřují postoj autora textu, který může implikovat pozitivní či negativní hodnocení, dále svojí expresivitou působí na emoce recipienta a navíc často mohou působit i komunikačním efektem například ve formě již zmíněné řečnické otázky. Užitím hanlivých či vulgárních

⁸³ JÍLEK, Viktor: *Lexikologie a stylistika nejen pro žurnalisty*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005. 125 s. ISBN 80-244-1246-2. s. 41.

⁸⁴ HUBÁČEK, Josef. *Učebnice stylistiky pro posluchače pedagogických fakult, studenty učitelství v 1.–4. ročníku základní školy*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1987. s. 102-103.

pojmenování dochází k negativnímu působení na recipienta a vytváření negativních konotací, proto bývá tohoto prostředku užito nejčastěji k dosažení efektu negativní persvaze, kdy je například vulgarismy vyvolán odpor k jejich skutečnému či předpokládanému uživateli.

TEXT I: „A já na to - děffka malá, drzá, nechápavá, pitomá.“

TEXT W: „ - No tak to je dobrá p_del (...)“

TEXT I: „(...) připnula si Davidovy hvězdy a šla se ožrat na Appelplatz v Osvětimi.“

TEXT B: „ Do toho naprosto nehorázné chování Obamy, který se prakticky na odchodu snaží podělat úplně všechno (...)“

TEXT L: „(...) jsem zhnusenej, jací kikoti zbaběli nám jakože "vádnu" (...)“

TEXT 7: „(...) mít s ním děti, k tomu možná byteček či domeček, o to vše se starat, chodit s kamarádkama na dortíky (...)“

TEXT 7: „(...) je pro její sluničkovou, naivní, tvarohovitou a nejspíš i trochu bázlivou dušičku krutý (...)“

TEXT 8: „Ztracené kuřátko", choulící se do sebe v nehostinném světě. Klubíčko, minimální zábor prostoru.“

Expresiva v Konvičkových textech působí v podstatě výhradně negativně. Ta expresiva, jež mají negativní příznak, jsou určena osobám, vůči kterým se Konvička vymezuje. Expresiva s kladným příznakem jsou většinou užita v takovém kontextu, že působí spíše dojmem zesměšnění, ironie a diskreditace. Vulgarismy jsou užity v menší míře a jsou někdy autocenzurovány (*p_del*, *kikoti*). Jde vesměs o vulgarismy se střední a nižší mírou expresivity, které jsou obvykle společností tolerovány a jsou většinou užity ve smyslu útoku na Konvičkovy názorové odpůrce, migranty, vládu atd.

4.6.9 Invektiva

Invektiva jsou hanlivým způsobem karikovaná vlastní jména, která jsou libovolně přetvářena za účelem posměchu a dehonestace jejich nositelů.⁸⁵

⁸⁵ BALOWSKI, Mieczysław: Vlastní jména jako prostředek persvaze v polském tisku. In SRPOVÁ, Hana (ed.). *Metody a prostředky přesvědčování v masových médiích*. Ostrava: OU, Filozofická fakulta, 2005, s. 15–21. ISBN 80-7368-101-3.

TEXT 7: „**Obambi** i **Hitlary** jsou jenom loutky arabských peněz (...)“

TEXT 8: „Volil samozřejmě **Khárla** a nechápe, proč neotevřít brány těm, vystrašeným africkým klukům“ (...)“

4.6.10 Slova obecné češtiny, dialektismy, regionalismy, sociolektismy

Emotivnost sdělení a familiárnost, jež vedou k silnějšímu kontaktu s recipientem, je možno akcentovat také užitím nespisovných výrazů náležejících obecné češtině či přímo výrazy patřícími do sféry regionálních dialektů a sociolektů, mezi něž se řadí profesní mluva či mluva zájmové skupiny a mluva sociálně vyloučených vrstev společnosti.

TEXT C: „(...) sice nemusí mít **permici** do artového kina, zato (...)“

TEXT 2: „Příznejme si jedno - mezirasový sex je „**hustý**“ (...)“

TEXT K: „Ale nejsem **hnidopich**, a autor článku je pravděpodobně chudý, tak co bych se s ním zatěžoval (...)“

TEXT A: „já nedovedu posoudit, jaké zvyklosti platily a platí v jeho **fochu**, informatice.“

TEXT K: „Jakmile stát neplní svůj jediný legitimní účel - ochranu svých občanů - nepotřebují občané stát, ale **kvéry**.“

V daných textech se použití regionalismů, dialektů ani slangů neobjevuje.

V případě užití obecné češtiny platí stejný závěr jako v případě užití hláskových variant (oddíl 4.3.2).⁸⁶ Poslední z uvedených příkladů (TEXT K) leží na pomezí obecné češtiny a argotu. Argot se obvykle vyznačuje nízkou časovou platností termínů, protože při pronikání do širší slovní zásoby ztrácí svoji funkci jako kód, jehož užití je výhodné v komunikaci popisující trestnou činnost. Je však velmi pravděpodobné, že slovo kvér, které výrazně proniklo do společenského úzu (jak koneckonců ukazuje i jeho užití Martinem Konvičkou, ve zkoumaných textech dokonce dvakrát), si svůj význam zachovalo i v okruhu nižších společenských vrstev.

⁸⁶ Příklady hláskových variant uvedené v oddíle 4.3.2 lze uplatnit i zde, protože stylově náleží do vrstvy obecné češtiny.

4.6.11 Zastaralá pojmenování

Mezi tyto lexikální jednotky se řadí zanikající či již zaniklá slova nahrazená v jazkovém systému novými výrazy (archaismy)⁸⁷ a slova označující již zaniklé historické skutečnosti (historismy).⁸⁸ Tato pojmenování se obvykle váží ke kontextu doby a jejich persvazivní potenciál může spočívat v odkazování na historické skutečnosti (viz kapitola Argumentační strategie) nebo v užití za účelem ironizace.⁸⁹

TEXT D: „(...) postované citáty jsou v kdejaké větší biografii (Např. P. Padfield, Himmler, ***Reichsfuerher*** SS, nebo Ian Kershaw, Hitler“

TEXT B: „To jsou poměry primitivní africké ***satrapie***, zatím pravda bez mačetových útoků a řezání hlav zajatcům.“

TEXT M: „V době ***Hilsneriády*** dostával podobné dopisy jistý profesor filosofie z Karlo-Ferdinandovy university.“

V daných textech se použití archaismů neobjevuje, objevují se pouze historismy (viz příklady výše).

4.6.12 Publicismy

Slovem publicismy nazýváme lexikální jednotky, které mají svůj původ v publicistickém stylu, kde byly vytvořeny nebo kde nabyly nového významu po přechodu z jiné stylové vrstvy a oblasti vyjadřování. Publicismy podléhají rychlé automatizaci a aktualizaci, proto mohou působit persvazivně, ale zároveň se velmi často po nějaké době mění v klišé.⁹⁰

TEXT 1: „(...) a přesně o takové reakce si dnešní ***"pachatelé dobra"*** říkají.“

TEXT 2: „Elitáře se případné ***společenské otřesy*** nedotknou (...)“

⁸⁷ JÍLEK, Viktor: *Lexikologie a stylistika nejen pro žurnalisty*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005. 125 s. ISBN 80-244-1246-2. s.18-19.

⁸⁸ tamtéž, s. 19

⁸⁹ MISTRÍK, Jozef: *Štylistika*. 2. vyd. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1989. s. 74.

⁹⁰ JÍLEK, Viktor: *Lexikologie a stylistika nejen pro žurnalisty*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005. 125 s. ISBN 80-244-1246-2. s. 16-17.

TEXT 2: „(...) oblíbené prázdninové destinace dámské sex-turistiky (...)“

4.6.13 Okazionalismy

Okazionalismy jsou nahodile a příležitostně vzniklá slova,⁹¹ která obvykle pramení z autorovy vlastní kreativity a jejich šance na průnik do jazykového úzu je nepatrná.⁹² Jejich persvazivní efekt spočívá ve schopnosti trefně, neotřele a mnohdy i vtipně reflektovat aktuální dění a události.

TEXT C: „Holt se nám Němci, v reakcích Merkelbáby a spol., pěkně vybarvili (...)“

TEXT U: „(...) uslyšíme to samé od analytiků, herců na postech ministrů obrany, prezidentského kandidáta Horáčka a Lžipátera Halíka.“

TEXT U: „(...) nějaká hlava otevřená navrhne, že pokud začneme všichni alláhovat (...), útoků ubude.“

TEXT Y: „Srabaktivisté v akci.“

TEXT Z: „(...) zelené šáriátské zelenidlo káže ze zvrácení pozice (...)“

4.6.14 Výpůjčky z cizích jazyků a termíny

Tyto lexikální jednotky působí persvazivně díky své schopnosti navození autentičnosti textu a vyvolání dojmu odborné znalosti ze strany autora.⁹³

TEXT T: „Nebo je jeho plivání na prezidenta jen takové mimikry, aby (...)“

TEXT C: „Mé posty o Hitlerově obdivu k islámu vyvolaly u pár sluníček solidní kognitivní disonanci.“

TEXT W: „(...) netvrdím, že každý sluníčkář či high-profile intoš je nejukojené zblblo, ale tvrdím, že neukojená zblbla se nadproporčně vyskytují v horních rancích sluníčkové hierarchie.“

TEXT V: „Nikdo přece nepotřebuje (...) justici kvůli stíhání občanů za hate-crimes.“

⁹¹ tamtéž, s. 19

⁹² KARLÍK, Petr, NEKULA, Marek a PLESKALOVÁ Jana. *Encyklopedický slovník češtiny*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2002. s. 293.

⁹³ JAKLOVÁ, Alena. *Persvaze a její prostředky v současných žurnalistických textech*. In: *Naše řeč*. 2002, 85(4), s. 175. ISSN 0027-8203.

Na příkladech výpůjček z cizích jazyků, publicismů a okazionalismů je možné vidět, že Konvička užívá celou škálu výrazů, které vycházejí z prostředí médií či internetu a sociálních sítí. Původ nových slov a okazionalismů je v oblasti sociálních sítí obtížné vypátrat, avšak je pravděpodobné, že některé z nich jsou vytvořeny přímo autorem textů. Pro člověka nezajímavého do diskusních skupin soustředěných okolo osoby Martina Konvičky může být tato slovní zásoba nesrozumitelná. Právě tyto lexikální jednotky nesou ve většině případů příznak, převážně negativní, kterým jsou v textu takřka výhradně označeni názoroví odpůrci Martina Konvičky (*lžipáter*, *Merkelbába*), další jednotky jsou v tomto bezpříznakové (*sex-turistika*). Z hlediska tvoření slov se jedná převážně o kompozita tvořená vlastností s negativní konotací a substantivem či přímo vlastním jménem. Dalším častým způsobem tvoření je afixace (*zelenidlo*, *alláhovat*). Kombinace nápaditosti a určité hravosti spolu s útočností užitých okazionalismů a neologismů může díky své atraktivitě na osoby vyhledávající tento druh textů působit značným persvazivním efektem.

4.7 Syntaktické prostředky sloužící persvazi

Základním prostředkem persvaze na syntaktické rovině jsou řečnické figury, ve kterých se neshoduje gramatická výstavba a aktuální obsah sdělení. Rozpor mezi gramatickou formou a obsahem výpovědi tvoří napětí, které bývá umocňováno kontextem a aktualizuje obsah výpovědi.⁹⁴ Výsledné sdělení má expresivní povahu a jeho nejběžnějšími projevy je řečnická otázka a řečnická odpověď, dále je to ale také enumerace, rektifikace, paralepse a litotes. Do syntaktické roviny lze řadit také například zvolací a přací věty nebo imperativy, které slouží k navázání kontaktu s adresátem a ozvláštňují text. Dalšími syntaktickými prostředky jsou konstrukce, které svým zařazením spíše do mluvených projevů mohou v projevech psaných dosahovat značné stylové expresivity a příznakovosti, což také působí persvazivním efektem. Mezi ně patří opakování řečnické figury, elipsa, apoziopse, parenteze a samostatné větné členy.⁹⁵ Z uvedených syntaktických persvazivních prostředků se vyskytují všechny s výjimkou paralepse, litotese a samostatných větných členů.

⁹⁴ JAKLOVÁ, Alena. *Persvaze a její prostředky v současných žurnalistických textech*. In: *Naše řeč*. 2002, 85(4), s. 172-173. ISSN 0027-8203.

⁹⁵ HUBÁČEK, Josef. *Učebnice stylistiky pro posluchače pedagogických fakult, studenty učitelství v 1.–4. ročníku základní školy*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1987. s. 160.

4.7.1 Řečnická otázka

Řečnická otázka je výpověď ve formě otázky, která však nenese v komunikaci funkci interogativní. Odpověď na řečnickou otázku je již předem dána a vyplývá obvykle z kontextu výpovědi. V mluveném projevu je odpověď možno implikovat intonací mluvčího a vložení důrazu právě na konec otázky. Obyčejně je možno stejné sdělení přednést i afirmativní formou, v případě řečnické otázky je však kladen důraz na expresivitu. Klad a zápor má v řečnické otázce opačný význam.⁹⁶

TEXT A: „(...) chtěli byste za vnučku kakaovou tanečnici, nebo bělošku v burce?“

TEXT H: „Pamatujete na dobu, kdy (...), že prý má "vazby k Česku"?“

TEXT 6: „A co policie, nemohla třeba střílet do vzduchu, a tím útočící lišáky zahnat od kurníku?“

TEXT 7: „Variace na stejné téma, možná dokonce stejná slečna?“

4.7.2 Řečnická odpověď

Řečnická odpověď navazuje na řečnickou otázku, jejíž funkcí není zjištění dodatečné informace, proto si mluvčí ihned sám odpovídá. Obsah odpovědi bývá zpravidla neočekávaný, čímž vzniká napětí mezi očekávaným a skutečným sdělením. Toto skutečné sdělení je možné prezentovat i bez použití řečnické odpovědi, avšak při absenci zmíněného napětí by nemohlo být dosaženo dostatečné míry expresivity, a tedy silnějšího efektu směrem k recipientovi.⁹⁷

TEXT N: „Chcete znát následky téhle interakce na ukázněné, zpacifikované, ritalinem / prozákem oblouzené domorodé děti? ***Část se podřídí, odmala si zvykne*** (...)“

TEXT 2: „Co z toho všeho plyne? ***Především, že nějaká poptávka*** (...) tady bude vždycky.“

TEXT 7: „Proč pochopení? ***Protože se ocitla ve světě***, který je (...)“

Řečnické otázky vstupují do textu v podstatě ve třech rolích, první z nich nese kontaktní funkci, tedy snaží se více myšlenkově zapojit čtenáře, druhou je jakési volání

⁹⁶ HRABÁK, Josef. *Poetika*. Československý spisovatel. 1977. s. 188.

⁹⁷ JAKLOVÁ, Alena. *Persvaze a její prostředky v současných žurnalistických textech*. In: *Naše řeč*. 2002, 85(4), s. 172-173. ISSN 0027-8203.

po odpovědnosti (policie, státní moci, občanů), jak je možno vidět v TEXTU 6, třetí role jsou v podstatě autorovy domněnky doplňující komentář k fotografiím jeho názorových odpůrců. Zvláště třetí typ je výrazným persvazivním až manipulačním prostředkem, protože částečně využívá tzv. argumentačního faulu, argumentu ad hominem, kdy si autor tvoří názory a domněnky vážící se k povaze člověka pouze podle přiložené fotografie (TEXT 7). Řečnické odpovědi zde fungují také jako prostředek kontaktu s adresátem, ale především jako vysvětlivky, což je vzhledem k povaze textů (např. TEXT 7) pochopitelné.

4.7.3 Syntaktické prostředky s kontaktní funkcí

Persvazivní funkcí všeobecně mohou disponovat veškeré výpovědi, protože mají komunikační funkci.⁹⁸ Jejich persvazivní efekt vychází z faktu, že autor prostřednictvím textu zdánlivě vytváří dojem dialogu, do kterého se recipient ve svém vědomí aktivně zapojuje. Ve skutečnosti je však směřování tohoto imaginárního dialogu předem dané autorem textu, ačkoli může mít recipient podvědomě dojem, že se stává součástí komunikace oboustranně vyvážené. Komunikační funkce u těchto konstrukcí jsou indikovány nejčastěji gramatickými prostředky, převážně slovesným způsobem, a v publicistice bývají často akcentovány užitím v titulcích, případně typografickou úpravou. Větné typy, mezi které se řadí například věty zvolací a přací, sdělení oživují a tím mu dodávají prvek persvaze.

TEXT 2: „***Přiznejme si*** jedno - mezirasový sex je „hustý“ (...)“

TEXT A: „***Se Vám, přátelé, přiznám,*** že (...)“

TEXT X: „***Všichni si pamatujeme*** ten věk a všichni víme, že (...)“

TEXT 7: „***Představme si*** tu scénu ve světě“

TEXT 3: „Do té doby ***si připomeňme,*** že (...)“

TEXT A: „(...) profesor s nejnižším počtem publikací ze všech profesorů v českých přírodních vědách - ovšem ***POZOR***, já nedovedu posoudit (...)“

TEXT X: „***Kdyby*** ji raději někdo z nich pozval na rande (...)“

Je možno pozorovat užití inkluzivního plurálu, který zesiluje vazbu a identifikaci adresáta s textem a produktorem. V případě TEXTU A autor oslovuje přímo adresáta a užívá

⁹⁸ tamtéž, s. 172–173.

u toho výrazného persvazivního prostředku: plurálu, což navozuje dojem, že adresát není sám, ale je součástí větší skupiny. Dále se objevuje snaha aktivizovat zkušenost čtenáře (*představme si, připomeňme si, všichni si pamatujeme*), která automaticky implikuje stejnou zkušenost adresáta a produktora, což také zesiluje jejich vazbu.

4.7.4 Opakovací řečnické figury

Opakování slov i různých textových celků slouží k ozvláštění textu, protože v souvislém textu není adresátem očekáváno. Podstatou persvazivního efektu opakování je zdůraznění myšlenky či tvrzení, rektifikace či zesílení významu, popřípadě expresivního příznaku.⁹⁹

TEXT V: „(...) **ŽÁDNÉ** daně, **ŽÁDNOU** policii, **ŽÁDNOU** armádu, **ŽÁDNOU** justici (...)“

TEXT 6: „**To vše** se stalo, **to vše** nyní ví všichni.“

4.7.5 Další řečnické figury

Se schopností vzbuzovat a udržovat dramatické napětí projevu a zvyšovat jeho přitažlivost se mezi další řečnické figury s persvazivní funkcí řadí enumerace, rektifikace, paralepse a litotes,¹⁰⁰ z nichž se ve zkoumaných textech objevují pouze první dvě uvedené.

4.7.5.1 Enumerace

Jde o za sebou následující výčet dějů, vlastností či věcí, který slouží k dramatizaci sdělení.¹⁰¹

TEXT X: „Děvče **útlé, plaché**, řekl bych **zakřiknuté, snědší než spolužáci** (...)“

TEXT B: „Mohou za to - **média, nevládky, univerzity, kulturní jelity**.“

TEXT N: „Část se přimkne ke svým utlačovatelům (...) jako jejich **sexuální hračky, následovníci, poskoci**.“

⁹⁹ LOTKO, Edvard: *Kapitoly ze současné rétoriky*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1997. s. 89.

¹⁰⁰ tamtéž, s. 102

¹⁰¹ tamtéž, s. 93

4.7.5.2 Rektifikace

Při rektifikaci dochází ke zpřesnění a korekci již užitého výrazu, což dělá sdělení výstižnějším a persvazivním efektem působí také zpomalení tempa sdělení ze strany autora.¹⁰²

TEXT 5: „Na celé situaci je nejsmutnější, jak strašně snadno je odvrátitelná, respektive napravitelná.“

TEXT 5: „Takhle mi to celé připomíná pomyslného Žida, či přesněji Židovku, která (...)“

TEXT 7: „Jenže: My se jich bojíme. Přesněji, naši politici a falešní elitáři se jich bojí.“

4.7.6 Elipsa

Elipsa je vynechání větného členu, kdy autor předpokládá adresátovo kontextové zapojení nebo je možno chybějící člen vyčíst z větné souvislosti. Doménou eliptických vyjádření je oblast hovorová a dialogická. Persvazivní potenciál elipsy spočívá v nutnosti adresáta věnovat pozornost všem částem sdělení,¹⁰³ zároveň však může persvazivně působit i stručnost a dynamika takového sdělení.¹⁰⁴ V příkladech jsou v závorce uvedeny pravděpodobné vynechané výrazy, které lze interpretovat podle kontextu sdělení.

TEXT T: „Vyhulený xenofob" JXD tentokrát (píše/sděluje/říká) jasně: "Lůza" měla pravdu (...)“

TEXT 3: „Vezměte si „islámofobní“ (...) síň slávy: Ayaan Hirsí Ali – Somálka (...) No a (kdo působí) v Česku? K nejhlasitějším kritikům islámu zde patří (...)“

TEXT S: „Němci pomalu zjišťují, jak se asi cítili Židé za nacistických pochodňových průvodů. (Cítili se jako / Stanou se z nás) Cizinci ve vlastní zemi, určení k vyždímání, zprocesování a likvidaci. Jen to bude trvat déle (...)“

K poslednímu příkladu je na místě podotknout, že míra eliptičnosti je zde tak vysoká, že chybějící podmět a přísudek připouštějí minimálně dvě varianty s velmi rozdílným

¹⁰² tamtéž, s. 96

¹⁰³ BARTOŠEK, Jaroslav: *Žurnalistika 2*. Olomouc: Středisko distančního vzdělávání UP, 2004. s. 28.

¹⁰⁴ SZYMANEK, Krzysztof: *Umění argumentace: terminologický slovník*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2003. 392 s. ISBN 80-244-0699-3. s. 12.

smyslem. Jádro sdělení ovšem zůstává stejné, což možná ještě více zesiluje persvazivní funkci.

4.7.7 Apoziopze

Apoziopzi označujeme záměrné nedokončení výpovědi, které v mluveném projevu bývá naznačeno intonací, v projevu psaném se obvykle užívá interpunkčních znaků v podobě tří teček či pomlčky. Persvaze je dosahováno prostřednictvím důrazu na emocionální zabarvení výpovědi.¹⁰⁵

TEXT E: „Protože kdo se nepoučí z historie ___“

TEXT A: „. To se to pak polemizuje, když si k polemice vyberete nesmysl...“

TEXT H: „Trump měl léta českou manželku, má polo-české děti. Respekt ani Lidovky ale o "vazbách k Česku" nepíší...“

TEXT Q: „Dalo se ovšem tušit, že tihle islámofilní andílci, aby si šplhli u svých budoucích pánů, začnou horovat pro mnohoženství ... s odvoláním na to, že i někteří naši muži mají "milanky", a ty nemají "žádná práva".“

TEXT Q: „Naopak u normálních lidí existují všechna představitelná uspořádání, včetně "milenek s právy", "společných milenek obou manželů" a dokonce včetně žen žijících v reálném mnohomužství ... s manželem a milencem, několika milenci a podobně.“

Ačkoli se k znázornění apoziopze užívají nejčastěji tři tečky, v prvním příkladu zcela chybí.¹⁰⁶ Zajímavým jevem ovšem je, že v posledních dvou příkladech je tři teček užito, aniž by došlo k apoziopzi. Tento jev lze přisuzovat k častému způsobu komunikace na chatu a sociálních sítích, kdy bývají tři tečky užívány namísto interpunkčních znamének jako předěly mezi jednotlivými větami či jako prosté napodobení charakteru mluveného a hovorového projevu.

¹⁰⁵ HUBÁČEK, Josef. *Učebnice stylistiky pro posluchače pedagogických fakult, studenty učitelství v 1.–4. ročníku základní školy*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1987. s. 161.

¹⁰⁶ V tomto případě byly v původním textu chybně vypuštěny tři tečky, v příkladu je podtržením naznačena mezera.

4.7.8 Parenteze

Parenteze (vsuvka) je konstrukce vložená do souvislého sdělení, která má za cíl je zpřesnit či doplnit. V mluveném projevu je parenteze dosaženo intonací, změnou tempa a oddělením vsuvky pauzami.¹⁰⁷ V níže uvedených případech užitím parenteze dochází k zesílení autentičnosti, aktualizaci sdělení, zdůraznění bezprostřednosti a celkovému oživení projevu.¹⁰⁸

TEXT 4: „Národní koalice bude stěžovat na - a jak to říci slušně? - sprosté editování úterních tiskových konferencí strany.“

TEXT 5: „Dovolím si proto - krapet kacířsky - přijít s testovatelnou hypotézou:“

TEXT I: „Soudružka Monička, o tom nepochybuji, se v tom šátku cítí "dobře".“

4.7.9 Inverze

Za inverzi považujeme změnu přirozeného objektivního větného členění, kdy autor výpovědi postupuje od známého východiska (tématu) k neznámému jádru (rématu)¹⁰⁹, na větné členění subjektivní, kdy se sled větných členů nebo celých vět mění a výpověď postupuje od jádra k východisku.¹¹⁰ Takto zvolený postup může poukazovat na emotivnost výpovědi, hodnocení a vztah k výpovědi ze strany autora či nutnost zdůraznit skutečnost obsaženou ve východisku jejím předsunutím na první místo ve větě před jádro.¹¹¹

TEXT 2: „„Což nemají pud sebezáchovy“, může se ptát neznalý pozorovatel (...)“

¹⁰⁷ HUBÁČEK, Josef. *Učebnice stylistiky pro posluchače pedagogických fakult, studenty učitelství v 1.–4. ročníku základní školy*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1987. s. 161.

¹⁰⁸ ČECHOVÁ, Marie a kol.: *Stylistika současné češtiny*. Praha: ISV, 1997. 282 s. ISBN 80-85866-21-8. s. 83-84. s. 188.

¹⁰⁹ LOTKO, Edvard: *Kapitoly ze současné rétoriky*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1997. s. 54.

¹¹⁰ HUBÁČEK, Josef. *Učebnice stylistiky pro posluchače pedagogických fakult, studenty učitelství v 1.–4. ročníku základní školy*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1987. s. 166-167.

¹¹¹ KARLÍK, Petr, NEKULA, Marek a PLESKALOVÁ Jana. *Encyklopedický slovník češtiny*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2002. s. 427.

4.8 Intertextové prostředky sloužící persvazi

Dalším hojně využívaným persvazivním prostředkem je intertextovost manifestovaná v publicistických textech dvěma nejčastějšími projevy: citací a aluzí.¹¹² S intertextovostí souvisí i odvolávání se na relevantní či nerelevantní autority (viz kapitola Argumentační prostředky sloužící persvazi).

4.8.1 Citace

Citace, která je doslovnou reprodukcí původního textu, svojí povahou dodává sdělení autentičnost a ve vztahu k recipientovi atraktivitu a důvěryhodnost.¹¹³

TEXT D: „(...) prý "přepisují historii", něco takového přece "není možné".“

TEXT J: „Tak se dozvídám (...) že na pietě za zemřelého Romáka v Žatci řečníci povídali, že "... kvůli Konvičkovi, Okamurovi a Vandasovi umírají Cikáni..." (...).“

V uvedených případech se jedná o citaci, která však nemá dostatečně popsany a uvedený zdroj, není tedy relevantní. Efekt manipulace spočívá v tom, že citace je ohraničena uvozovkami, což budí dojem, že jde o citaci doslovnou, ačkoli o ni vůbec jít nemusí a může být i smyšlená.

4.8.2 Aluze

Aluze je reprodukce nepřesná, jde pouze o nepřímou narážku, která využívá původní text jen částečně. Je na recipientovi, aby aluzi správně rozšifroval a odhalil důvěrně známou skutečnost. Použití aluze počítá s aktivním myšlenkovým zapojením recipienta, což dodává tomuto prostředku kýžený komunikační efekt, avšak i zde platí, že interpretace intertextové narážky nesmí být příliš obtížná, aby nedošlo k narušení srozumitelnosti textu. Velice jednoduchým, a tedy výhodným se v tomto případě jeví užití například všeobecně známých přísloví či pořekadel.¹¹⁴

¹¹² JAKLOVÁ, Alena. *Persvaze a její prostředky v současných žurnalistických textech*. In: *Naše řeč*. 2002, 85(4), s. 175. ISSN 0027-8203.

¹¹³ *tamtéž*, s. 175.

¹¹⁴ *tamtéž*, s. 175

TEXT L: „(...) jsem zhnusenej, jací *kikoti* zbabělí nám jakože "vádnu" (...)“

TEXT R: „To je, jako by *Nightwatch* solidarizovala s *Bílými chodci*.“

TEXT 1: „Ban na 30 dní (dává se jen zvlášť zarputilým *ideozločincům*) (...)“

TEXT 3: „Přesto se nenašli žádní domorodí *#přijímám*, kteří by je zásobili příkrývkami (...)“

Tyto příklady jsou aluzivního charakteru a předpokládají adresátovu znalost popkultury, což je vhodný prostředek, jak text zatraktivnit pro masového čtenáře. V TEXTU L se objevuje výraz *kikoti*, nepochybně jde o narážku na český internetový fenomén, komiks Opráski sčeskí historje, kde je výraz *kikoti* často užíván jako zjemnělá varianta hanlivého výrazu kokoti.¹¹⁵ TEXT R odkazuje na populární televizní seriál Hra o trůny a je doplněn odkazem na video, které se seriálu nepřímo týká, avšak rozšifrování narážky vyžaduje adresátovu znalost děje seriálu či knižní předlohy. TEXT 1 je odkazem na román G. Orwella 1984, odkud výraz *ideozločin* pochází. Klíčové slovo (hashtag) *#přijímám* odkazuje na uživatele sociálních sítí, kteří právě tímto hashtagem v oblasti sociálních sítí vyjadřují svůj postoj k přijímání migrantů a uprchlíků do Evropy a ČR.

4.9 Argumentační prostředky sloužící persvazi

Podstata politicky motivovaného textu spočívá v kontaktu s potenciálním voličem. Politik obvykle reaguje na společenskou situaci a skutečné či domnělé aktuální společenské problémy, přičemž ze své pozice politika přináší řešení těchto problémů. V rámci persvaze a ovlivňování adresáta politik může usilovat o prosté sdělení informací, avšak častěji usiluje o jejich zasazení do hodnotového rámce, na základě kterého musí adresát aktuální problémy a události interpretovat, dále o nich uvažovat a zaujmout postoj k nim, potažmo k produktovi sdělení.¹¹⁶ Právě v politických projevech a textech se hranice mezi persvazí a manipulací stává konkrétnější. Politik nabízí řešení společenských problémů, díky čemuž jej společnost volí do funkce, obecně tedy platí, že čím větší problém politik vyřeší, tím větší jsou jeho politické zásluhy, což mu případně může zajistit znovuzvolení. K manipulaci

¹¹⁵ OPRÁSKÍ SČESKÍ HISTORJE. [A ež'te sidáme badatelskí bonuz. (kikoti)] In: Tumblr [online]. 13. lbřezna 2013 [cit. 2017-11-8]. Dostupné z: <http://historje.tumblr.com/post/45266769489/a-e%C5%BE%C5%A5e-sid%C3%A1me-badatelsk%C3%AD-bonuz-kikoti>

¹¹⁶ SVOBODOVÁ, Jindřiška. *Diskriminativní a manipulativní strategie ve vybraném politickém blogu*. In: *Didaktické studie*, Praha, 2015, roč. 7, č. 2, s. 72-90. ISSN 1804-1221. s.75.

se politik přibližuje například v případě, že problém vykresluje větší, než skutečně je. Následuje několik bodů, které ilustrují, jak lze různě přistupovat ke společenskému problému a v textu měnit jeho význam. Mezi tyto body patří různé typy argumentů (věcných i chybných) a diskriminační a argumentační strategie.

4.9.1 Věcná, racionální sdělení

Věcná sdělení jsou podpořena racionálními a věcnými argumenty, jsou kladena do souvislostí a zdroje těchto informací jsou objektivní.¹¹⁷ Mezi racionální sdělení patří sdělení konstatováním skutečnosti, sdělení podpořená statistickými údaji či autoritou, sdělení získaná indukcí a dedukcí a také sdělení vyjádřená analogií.¹¹⁸ Poslední ze zmíněných typů sdělení se ve zkoumaných textech nevyskytuje.

4.9.1.1 Argumentace konstatováním skutečnosti

Tento typ sdělení se opírá o prostý a nezpochybnitelný fakt, který není ze strany mluvčího nutno dokazovat, protože je všeobecně uznávaný.¹¹⁹

TEXT 2: „Můj možná nejprovokativnější a nejméně pochopený blog. *Původně publikováno 24.5.2015, 18032 přečtení, "karma" 46.51.*“

TEXT A: „*prof. Zlatuška byl svého času znám jako profesor s nejnižším počtem publikací ze všech profesorů v českých přírodních vědách (...)*“

4.9.1.2 Argumentace statistickými údaji

V tomto případě je argument doprovázen důkazem v podobě statistických údajů. Je zde velmi důležité, aby instituce, která statistické údaje poskytuje, byla důvěryhodná a její výsledky a užití metody byly reprezentativní.¹²⁰

¹¹⁷ JÍLEK, Viktor: *Žurnalistické texty jako výsledek působení jazykových a mimojazykových vlivů*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2009. 120 s. ISBN 978-80-244-2218-3. s. 87.

¹¹⁸ BARTOŠEK, Jaroslav: Přesvědčování a manipulace v politické žurnalistice. In SRPOVÁ, Hana (ed.). *Od informace k reklamě*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Filozofická fakulta, 2007, s. 51–104. ISBN 978-80-7368-265-1. s. 95.

¹¹⁹ BARTOŠEK, Jaroslav: *Jazyk současné české politiky*. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1993. 60 s. ISBN 80-7067-331-1 s. 32

¹²⁰ tamtéž, s. 32

TEXT 2: „Je to docela dobře představitelné – mužské pornohvězdy, folklor i statistika totiž zavdávají dost důvodů, aby se běloši vůči Afričankám chovali, řekněme, plaše.“

Zde Konvička sice podkládá své tvrzení údajnou statistikou, ale nedokládá konkrétní čísla a zdroj, proto tento argument není příliš relevantní.

4.9.1.3 Argumentace indukcí

Při argumentaci indukcí nejprve mluvčí předloží svoji premisu a teprve poté vyvozuje nějaký úsudek.¹²¹

TEXT 2: „Pokud se pro ně najde práce, bude to práce nekvalifikovaná, takže ti, kdo neskončí „na dávkách“, budou konkurovat zbědovaným evropským nižším vrstvám a menšinám.“

TEXT 9: „Vygúglit ta slova neumím, takže to možná bylo ještě před érou internetu; čítal jsem tehdy hlavně Reflex a Respekt (...)“

4.9.1.4 Argumentace dedukcí

Argumentace dedukcí je opakem indukce v argumentaci, mluvčí sdělí nejprve úsudek, který je následně doložen premisou.¹²²

TEXT 3: „Taky je naprosto jasné, že ve světovém odporu vůči islámu vedou ne-Evropané, a to už proto, že mnohé neevropské národy a etnika mají s islámem historicky delší, bezprostřednější a občas i drsnější zkušenosti, než třeba západní Evropa.“

4.9.1.5 Argumentace autoritou

Autoritou je zde myšlena osobnost, která je nezpochybnitelnou autoritou v oblasti, které se sdělení týká, a proto je možno se na její výroky odvolávat.¹²³ Argumentace autoritou úzce souvisí s tématem citací, o kterých tato práce obsahuje samostatnou kapitolu (viz výše).

¹²¹ tamtéž, s. 33

¹²² tamtéž, s. 33

¹²³ tamtéž, s. 33

TEXT D: „A tak vrtím hlavou nad neznalostí těch lidí - adorace nacistických špiček vůči islámu je přece známá dobře, postované citáty jsou v kdejaké větší biografii (Např. *P. Padfield*, Himmler, Reichsfuehrer SS, nebo *Ian Kershaw*, Hitler (...))“

4.9.2 Nevěcná, neracionální sdělení

Typickým znakem nevěcných sdělení jsou neověřená a neobjektivní konstatování faktů, irelevantní tvrzení či tvrzení s logickými chybami, dále řečnické figury (bylo zmíněno výše), nálepky či apely na nižší lidské pudy a hodnoty. Jak již bylo zmíněno v úvodu oddílu o agumentaci, v případě politické komunikace hraje velmi důležitou roli definice společenského problému a dělení společnosti.¹²⁴

4.9.2.1 Argumentace volnou asociací

Zde díky mnohdy velmi subjektivní asociaci vzniká při dedukci nevěcný, a tedy chybný úsudek.¹²⁵

TEXT I: „Soudružka Monička, *o tom nepochybuji*, se v tom šátku cítí "dobře". COSI to v ní evokuje (...) a všichni víme, co.“

4.9.2.2 Argumentace v kruhu

Argumentací v kruhu se rozumí odvolávání se na tvrzení, které se zpětně odvolává na tvrzení první.¹²⁶

Tento typ argumentace se v daných textech nevyskytuje.

¹²⁴ JÍLEK, Viktor: *Žurnalistické texty jako výsledek působení jazykových a mimojazykových vlivů*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2009. 120 s. ISBN 978-80-244-2218-3. s. 88.

¹²⁵ BARTOŠEK, Jaroslav: *Jazyk současné české politiky*. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1993. 60 s. ISBN 80-7067-331-1 s. 35

¹²⁶ ALMOSSAWI, Ali. *An illustrated book of bad arguments*. New York: Theexperiment, 2013. s. 44.

4.9.2.3 Argumentace falešnou autoritou

V tomto případě se jedná o podobný případ, jako je argumentace autoritou, s tím rozdílem, že uvedená autorita ve skutečnosti není v daném oboru dostatečně důvěryhodná a uznávaná, ačkoli v jiném oboru relevantní být může.¹²⁷

TEXT 5: „Zatímco jedna z dívek, Hanka Humpálová, působila usměvavě a v zajetí zjevně přibrala aspoň 10 kg, ta druhá, Antonie Chrástecká, vypadala vyhuble a zestárle aspoň o 20 let. "Jedna konvertovala", psal mi tenkrát kumpán, kterého používám jako takovou osobní referenci, když potřebuji zjistit, jak vidí společenské dění dominantní samec s mírně sadistickými sklony. "Která?", ujišťoval jsem se. "Ta menší, ta submisivnější", zněla jeho odpověď.“

Zde se nejedná o skutečnou autoritu, ale Konvička se záměrně odvolává názor svého přítele (kumpána) jako na názor někoho, kdo se v problematice orientuje více než on sám. Vývoj událostí však tento názor vyvrátil, když se v médiích objevila informace, že nikoli Antonie Chrástecká, ale Hana Humpálová konvertovala k islámu.¹²⁸

4.9.2.4 Argumentum ad hominem

V případě užití tohoto argumentu se mluvčí opírá o domnělou souvislost mezi názory svého oponenta a znaky této osoby, kterými může být jeho chování, pohlaví, profese, společenské postavení.¹²⁹ K tomuto tzv. argumentačnímu faulu dochází často, pokud mluvčí již nemá dostatek argumentů věcných.¹³⁰

TEXT 7: „K dnešnímu blogu mě inspirovala galerie Solidaritu s uprchlíky přijímám. Něco přes 200 fotek (když pomínu plyšáky a kočičky), na nichž se ti, kdo se dnes staví do pozice solidárních a mravných, fotografují s tučně uvedeným sloganem, aby tedy ukázali, jak

¹²⁷ tamtéž, s. 14.

¹²⁸ *Unesené Češky po návratu: jedna se vrátila k práci, druhá se přimkla k víře* In: iDnes.cz [online], 2015-08-15, [cit. 2017-12-08]. Dostupné z: https://zpravy.idnes.cz/jak-ziji-unesene-cesky-pul-roku-po-navratu-fjj-/domaci.aspx?c=A150815_112726_zahranicni_san

¹²⁹ ŠZYMANEK, Krzysztof: *Umění argumentace: terminologický slovník*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2003. 392 s. ISBN 80-244-0699-3. s. 57–62.

¹³⁰ ALMOSSAWI, Ali. *An illustrated book of bad arguments*. New York: Theexperiment, 2013. s. 42.

ohromní a fajn lidé tvoří tu naši pro-imigrační menšinu (...) *Ta galerie, to' kardinální důkaz. Zkopíruji zde pár vybraných fotografií, na nichž se pokusím ilustrovat, co mám na mysli.*

4.9.2.5 Argumentum ad populum

Tento typ argumentace se opírá o mínění lidu a davu složeného z obyčejných a průměrného posluchačů. Takový dav není schopný komplexnějších úvah a vyvození, naopak užívá zjednodušené myšlenkové postupy.¹³¹

TEXT 7: „Na facebookových profilech různých tuzemských "xenofobů" (*tedy: těch, s nimiž sympatizuje 80 procent populace*) vyvolalo to video zajímavé diskuse.“

4.9.2.6 Argumentace tzv. „slaměným panákem“ (anglicky: straw man)

Slaměným panákem se v tomto případě myslí karikatura protiargumentu a její následné napadání ze strany mluvčího. Této karikatury lze dosáhnout např. uváděním v omyl nebo přílišným zjednodušováním či překrucováním výpovědi. Výsledkem je podsunutý argument, který zní oproti původnímu výroku mnohem absurdněji, a tvoří tak snadnější cíl pro názorovou opozici.¹³²

TEXT 2: „Třeba takový Jan Macháček v Lidových novinách nabádal národ, aby se připravil přijmout "Afričany" do svých rodin, prý tedy kvůli *"převýchově" těch Afričanů* - ano, autor skutečně použil tento výraz - jenže my víme svoje. *Je to opravdu úchylné* ve všech představitelných smyslech slova.“

(Citace z článku, na který úryvek odkazuje: „Čas na *naši „převýchovu“* je tady.“)¹³³

¹³¹ SZYMANEK, Krzysztof: *Umění argumentace: terminologický slovník*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2003. 392 s. ISBN 80-244-0699-3. s. 64–65.

¹³² ALMOSSAWI, Ali. *An illustrated book of bad arguments*. New York: Theexperiment, 2013. s. 12.

¹³³ MACHÁČEK, Jan. *Afričana do rodiny. Co vy na to?*. In: *lidovky.cz* [online], 2015-04-23, [cit.

2017-12-08]. Dostupné z:

https://www.lidovky.cz/machacek-africana-do-rodiny-co-vy-na-to-dx1-/monitor-jana-machacka.aspx?c=A150423_122023_monitor-jana-machacka_ele

4.9.2.7 Argumentace zdánlivou příčinou

V tomto typu falešné argumentace bere mluvčí dva děje nebo jevy, které spolu nesouvisí, a dává je do souvislosti pouze proto, že jeden z jevů druhému časově předcházela nebo probíhaly oba současně.¹³⁴

Tento typ argumentace se v daných textech nevyskytuje.

4.9.2.8 Argumentace unáhleným zobecněním

Při tomto typu argumentace se mluvčí opírá o statistické údaje, které však nejsou dostatečně reprezentativní z důvodu malého vzorku populace, na jehož základě byly údaje získány. Výsledkem je zobecnění jevu a zjednodušení situace, které může vést k mylným závěrům.¹³⁵

TEXT 2: „Vypadají asi tak, jak si Afričan musí představovat karikaturu bílého západana. Fakt. Buď obrýlení shrbení „nerdi“ tvarohové pleti i svalstva, nebo naopak **upocení neotesaní hrubiáni** (někdy břichatí, někdy taky ne) **odněkud z farmy, které úplně vidíme za volantem nějakého strašně neekologického SUV, na vedlejším sedadle kulovnice a v kufru dva kartony plechovkáčů. Tihle běloši, a ne nějakí nagelovaní modelové, jsou vysněnými idoly těch nejafričtější vyhlížejících Afroameričanek (...) a nejspíš, vlastně určitě, i subsaharských Afričanek...**“

4.9.2.9 Argumentace pokrytectvím oponenta

V případě, že je mluvčí obviněn z nějakého poklesku, neuzívá věcné obhajoby a argumentace, ale obratem obviňuje svého oponenta z jeho poklesku, čímž odvádí pozornost od původního argumentu. Stejným případem je i napadání argumentů názorového oponenta a jeho obviňování z pokrytectví, protože v minulosti zastával jiná (opačná) stanoviska než v současnosti.¹³⁶

Tento typ argumentace se v daných textech nevyskytuje.

¹³⁴ ALMOSSAWI, Ali. *An illustrated book of bad arguments*. New York: Theexperiment, 2013. s. 20.

¹³⁵ tamtéž, s. 24

¹³⁶ tamtéž, s. 36

4.9.2.10 Argumentace šikmou plochou

Zde se mluvčí snaží ilustrovat nežádoucí důsledky nějakého jevu poukazováním na domnělý nevyhnutelný řetězec událostí, které budou původní jev následovat, z nichž aspoň jeden bude také nežádoucí, ačkoli pro toto tvrzení nemá mluvčí důkazy.¹³⁷

TEXT 5: „Je skoro jisté, že má úkol. Možná o něm zatím sama neví, ale to nakonec není třeba, stačí, že jej znají ti, před nimiž "přijala víru", případně kteří zařídili to "zázračné" propuštění. Možná se někdo budete divit, *až si za další půlrok přiveze do Čech manžela, 3 spolumanželky, 8 švagrů a na ně napojených 50 dalších příbuzných. Nebo, až začne objíždět školy s přednáškou o krásách balúčské islámské pohostinnosti. Nebo (...) darmo domýšlet.*“

4.9.2.11 Argumentace odvoláváním na módní trend

V tomto případě se mluvčí odvolává na názor či trend vyznávaný širokou vrstvou společnosti a dokládá jím pravdivost svého argumentu. Tato metoda je často využívána například v reklamě.¹³⁸

Tento typ argumentace se v daných textech nevyskytuje.

4.9.2.12 Argumentace klamným propojením

Zde dochází k diskreditaci protiargumentu poukázáním na to, že podobnou myšlenku vyznává nebo vyznával nějaký společensky velmi negativně vnímaný až demonizovaný jedinec či skupina.¹³⁹

TEXT D: „Včera jsem sdílel starší obrázky s *Hitlerovými a Himmlerovými pochvalnými výroky o islámu.* (...) A tak vrtím hlavou nad neznalostí těch lidí - *adorace nacistických špiček vůči islámu* je přece známá dobře, postované citáty jsou v kdejaké větší biografii.“

¹³⁷ tamtéž, s. 38

¹³⁸ tamtéž, s. 40

¹³⁹ tamtéž, s. 32

Zde je vidět jasná snaha vytvořit propojení mezi vyznavači či podporovateli islámu a nacistickými vůdci.

4.9.3 Rámování výpovědi

Vedle různých typů chybných i správných argumentů se při argumentaci s persvazivním potenciálem můžeme dle J. Svobodové setkat se selekcí, která neprobíhá pouze v podobě výběru jazykových prostředků, ale také v podobě tzv. selekce textotvorné, při které se promluva tvoří výběrem z množiny promluvových schémat, které mohou vyjadřovat odlišné postoje, osobní hodnocení, stanoviska a nesou určité konotace na základě společensky akceptovaných konvencí. V případě politického diskursu, kterým se tato práce zabývá, cílem této selekce není pouze efektivní vyjádření zamýšleného referenčního významu sdělení, ale také snaha takticky ovlivnit svoji společenskou pozici ve vztahu k recipientům. Persvazivní efekt v případě rámování výpovědi spočívá v nemožnosti postihnout všechny aspekty a detaily komplexní a mnohvrstevnaté skutečnosti, čehož může produktor využít ke zdůraznění či potlačení některých aspektů, jejich vynechání či vytváření pomocných zkratk a zobecnění. Smyslem tohoto jednání je posilovat takovou interpretaci problému, která vyhovuje záměrům a cílům produktora.¹⁴⁰

4.9.3.1 Varování

Význam, závažnost a nutnost řešení problému nastává, pokud má společnost strach. Jde o zásadní manipulativní prvek, který populisticky založeným politikům a stranám může lehce přinést hlasy voličů. Manipulativní strategií politika je tedy velmi podrobně a barvitě vylíčit problém a vyslat adresátovi důrazné varování, kam až může situace vyústit, pokud se nezačne ihned řešit (obvykle zvolením onoho politika do funkce). Docílit u adresáta pocitu ohrožení či jiných negativních emocí lze např. negativně zabarvenými predikáty, nadhodnocováním kvantitativních údajů, poukazováním na negativní atributy, uváděním neutrálních atributů do kontextu, ve kterém se jeví jako negativní, užitím expresivních výrazů či spojení.¹⁴¹

¹⁴⁰ SVOBODOVÁ, Jindřiška. *Diskriminativní a manipulativní strategie ve vybraném politickém blogu*. In: *Didaktické studie*, Praha, 2015, roč. 7, č. 2, s. 72-90. ISSN 1804-1221. s. 73-74.

¹⁴¹ tamtéž, s. 77-78

Persvazivní prostředek varování před nebezpečím užívají některá topoi popsaná v oddíle pojednávajícím o argumentačních strategiích (4.9.2.4), kde jsou také uvedeny a popsány příklady.

4.9.3.2 Diskriminace

Důležitým aspektem pro politika při řešení problému je jasné pojmenování jeho původců. Politik tedy musí společnost dle velmi triviálního klíče rozdělit na dvě skupiny, na „ty hodné a ty zlé“. Na jedné straně je politik a jeho příznivci, kteří přináší řešení problému, na druhé straně jsou původci problému, kteří mnohdy patří mezi politikovy odpůrce. Pro politika je tedy klíčové, aby se potenciální volič jasně identifikoval s jeho skupinou.¹⁴² Dochází zde k jednoduchému dělení na „my“ a „oni“, které může působit velmi silně jako persvazivní a manipulativní prostředek. Zesílení tohoto rozdělení může způsobit například otevřená chvála skupiny jedné a dehonestace či ironizace skupiny druhé. Aspekty určující příslušnost k té či oné skupině na základě nějakého sociálního problému se mohou překrývat s dalšími aspekty, které v problému ale nehrají roli, jako je např. pohlaví, barva pleti, sexuální orientace, náboženství nebo národnost, proto jsou tyto prostředky manipulace zvláště společensky nebezpečné a mohou vyústit v extrémní projevy nenávisti, mezi které patří různé formy rasismu, homofobie, šovinismu atd.

TEXT B: „Mohou za to - média, nevládky, univerzity, kulturní jelity.“

TEXT C: „Z čehož mi plyne, že islámoofilní "elitáři" o historii FAKT NIC NEVĚDÍ, na rozdíl od "nevzdělaných buranů", kteří (...“

TEXT F: „(...) všimněte si, že to jsou opět "vítací", kdo vylučují "nevítače" (...“

TEXT J: „(...) proti Romům jsem neřekl a nenapsal půl slova, ba naopak je pokládám za potenciální důležité spojence.“

TEXT O: „(...) kolik z nich je teplejch, nebo jinak JINOSEXUÁLNÍCH, a kolik jsou jen konjunkturální a troubové?“

TEXT Q: „Rozdíl mezi islámským mnohoženstvím a manželsko-mileneckými vztahy mezi normálními lidmi je ten, že (...“

¹⁴² tamtéž, s. 76

Rozdělení na skupinu „my“ a skupinu „oni“ hraje u M. Konvičky v jeho projevu zásadní roli, proto se v textech dá nalézt mnoho příkladů a model rozdělení české, potažmo evropské společnosti je dle dikce skupin okolo M. Konvičky velice jednoduchý. Na jedné straně jsou imigranti, muslimové (tyto skupiny se často překrývají), kteří jsou původci problému, dále establishment, který tyto dvě skupiny podporuje, a občané, kteří podporují imigraci, islám a establishment zároveň, na druhé straně je Konvička a jeho příznivci, kteří tyto tendence, instituce a skupiny odmítají. Vymezení komplexního problému jednoduchou bipolární přímkou nutí adresáta textu vybrat si svoji stranu. Užití prostředky si kladou za cíl v první řadě určit, kdo do opozitní skupiny patří (TEXT J,...), dále poukázat na rozdíly mezi vlastní a opozitní skupinou, kde se dá vhodnou volbou expresivních výrazů opozitní skupinu zdiskreditovat a vlastní vyzdvihnout (TEXT Q), a také označit opozitní skupinu jako jednoznačného viníka daného problému (TEXT B). Tento manipulativní prostředek je velice účinný, protože při dodržení tohoto postupu fakticky nedává text čtenáři důvod identifikovat se s opozitní skupinou.

4.9.3.3 Vytvoření vztahu s adresátem

Dalším prostředkem, který pomáhá adresátovi v identifikaci sebe sama s textem, jeho obsahem a produktem, je vyvolání zdání přímého kontaktu produktora s adresátem. Toho lze docílit například dialogickými formami výpovědí, mezi které se řadí již zmíněné řečnické otázky a odpovědi nebo přímé oslovení adresáta. Mezi tyto prostředky patří také výpovědi snažící se o aktivizaci čtenářova zkušenostního komplexu, kdy produktor připodobňuje očekávanou adresátovu zkušenost ke zkušenosti vlastní. Specifickým prostředkem, který se vyskytuje hlavně v oblasti internetové komunikace a sociálních sítí, je jakási familiérnost, kdy politik i volič vstupují do virtuálního prostředí jako rovnocenní uživatelé internetu a v diskusi na sociální síti fungují jako rovnocenní partneři. Tento „kvazisociální vztah“ dále prohlubuje pocit blízkosti politika a voliče a usnadňuje voličovu identifikaci s politikem a jeho názory.¹⁴³

Příklady k tomuto oddílu se prolínají s příklady uvedenými u těch syntaktických prostředků persvaze, které navazují kontakt s adresátem.

¹⁴³ tamtéž, s. 75

4.9.3.4 Argumentační strategie

Rozdělení na dvě výše zmíněné skupiny v naprosté většině textů tvoří podle J. Svobodové také určité typy argumentačních prostředků zvaných topoi nebo také loci. Schopný manipulátor je při správném využití těchto topoi schopný adresáta zastrašit i vyvolat značně negativní vztah k „druhé skupině“. Výčet obsahuje soupis všech často užívaných topoi a dále jejich stručnou charakteristiku.¹⁴⁴ Z tohoto výčtu jsou vynechány topoi, jež se v analyzovaných textech neobjevují, mezi které patří topoi užitku a přínosu, humanismu, nákladů a břemen, financí, počtu, práva a zákonů a zneužívání.

4.9.3.4.1 Poškození, nevýhody

Opak předchozího bodu, produktor popisuje nebo se ptá, kdo daným jevem trpí.¹⁴⁵

TEXT 4: „Migrační krize, ***černá múra evropské politiky roku 2015***, toho změnila skutečně hodně. Především všechno strašlivě urychlila. Ne že by islám v Evropě neexpandoval už před rokem 2015 a ne že by země "staré EU" skrze něj nebyly po uši v problémech - ***všechny ty no-go zóny, konverze ponížených a vyvržených, vraždy ze cti, nucené sňatky či stupňování islámských nároků ve školství a a zdravotnictví (...)***”

Zde by se dal jako jediný příklad uvést tento příspěvek z blogu, kde Konvička popisuje nevýhody pobytu vyznavačů islámu v EU a migrační vlně přisuzuje rychlejší nárůst těchto negativních aspektů.

4.9.3.4.2 Pojmenování, definice, interpretace označení

Pojmenování jevu a jeho příčiny je v případě manipulace spojeno s připisováním konkrétních atributů, které mohou dle vůle produktora být pozitivní či negativní.¹⁴⁶

¹⁴⁴ tamtéž, s. 79

¹⁴⁵ tamtéž, s. 79-80

¹⁴⁶ tamtéž, s. 80

TEXT 11: „Je to děvče ... nejspíš nijak zvlášť nadané, nijak zvlášť výjimečné, nijak zvlášť průrazné (...) Takové děvče chce v hloubi duše úplně normálně žít - v mládí krapet blbnout někde na intru či škole a v barech a na diskotékách...“

TEXT 12: „Slečna neukazuje mnoho (stylizace závoje?), ale zaujímou nápadně velké oči, štíhlé ruce a taky pohled stranou, mimo kameru. Tak velké oči jsou jako stvořené pro oddaný pohled, v němž se snoubí podřízení, trocha strachu a nezměrný vděk.“

TEXT K: „"Anarchisté" z okruhu Svobodého fóra volají po represivních opatřeních státu (...)

TEXT P: „Zora Hesova - akademická islamofilka, ...“

TEXT 10: „- JEZUSMARJÁ, ten je degenerovanej (...) To se ovšem soudruha Stropnického, myslím, netýká (...)”

TEXT P: „Sara Drahekoupil Vidimova - asi nejhorší element. povysena, nafrnena, nalepkuje na potkani, vubec to není ta nesmela vykulena holcicka, jak si ji pamatujeme. Je to kariéristická megera, co ma naslapnuto do eurostruktur, (...)”

Z těchto příkladů je možno vyčíst, že Konvička velmi často přisuzuje jiným osobám atributy založené pouze na jeho osobním subjektivním názoru, které však mohou vyvolávat velmi negativní konotace zvláště ve skupině čtenářů, na které Konvička cílí (užití výrazů jako „soudruh“, „anarchista“ či „islamofil“). V některých případech se Konvička omezuje na nálepku, která má sloužit jako jednoduchá urážka („degenerovanej“, „megera“), jindy se však pouští do rozsáhlých konstrukcí a fabulací, kdy se pokouší vytvářet jakési osobnostní profily osob podložené pouze zachycením dané osoby na fotografii či videu (viz TEXT 11 a 12). Časté užití těchto atributů s negativními konotacemi, mnohdy v kombinaci s vulgarismy a expresivou, má očividně za cíl šokovat, provokovat a budit kontroverzi. Fakt, že jde o vědomý záměr, ukazuje i Konvičkova snaha korigovat negativní vyznění některých spojení jejich umístěním do uvozovek ("vyhulený xenofob").

4.9.3.4.3 Nebezpečí a ohrožení

Konkrétním pojmenováním hrozeb a nebezpečí je u adresáta vyvolán strach a potřeba se proti tomuto ohrožení bránit a eliminovat skupinu, která nebezpečí představuje.¹⁴⁷

¹⁴⁷ tamtéž, s. 80.

TEXT 2: „Z rizik lze zmínit rizika ekonomická – ty masy lidí musí někdo živit, šatit a ubytovat. ... Pak zde jsou rizika zdravotní – v těch počtech není v ničích silách podchytit přenašeče třeba tuberkulózy, (...) Ještě horší jsou ohledy bezpečnostní – v řadě zemí subsaharské Afriky fungují ty nejkrvelačnější bojůvky naší doby (...) Nejpodstatnějším rizikem však je právě to, že jde převážně o kluky, mladé muže bez žen, vytržené ze sociální kontroly svých komunit.“

TEXT 6: „Na tiskovce krátce promluvit pan Salman Hassan, irácký exmuslim žijící třetím rokem v České republice. Upozornil na schopnost islámu mutovat, maskovat se. "Budou vám říkat, že přicházejí v míru, a dokud jich bude málo, budou se tvářit přátelsky - a přitom udělají vše, aby šířili islám, ten islám který učí, že káfiry, to jest vás všechny, je správné zabít".“

TEXT 6: „Horší je chování k panu Hassanovi: Skromnému člověku, ale též hrdinovi, muži, který riskuje pronásledování až zabití od bývalých souvěrců (...) A taky za tím je (...) xenofobie vůči kultuře, která je globálně mnohem ohroženější, než celý islám - kultuře blízkovýchodních křesťanů a exmuslimů.“

Varování vůči nebezpečím, která přináší islám jako takový, je v Konvičkových textech zcela očekávaným tématem vzhledem k názorovým proudům, které zastávají uskupení s ním spojovaná. Toto téma je ovšem v analyzovaných textech zastoupeno jen okrajově, objevují se spíše témata dílčí, zabývající se islámem v širším kontextu. Toto lze přisuzovat dlouholeté existenci blogů, na kterých Konvička prezentuje své názory, proto je možná v roce 2017 toto téma pro Konvičku již značně vyčerpané.

4.9.3.4.4 Spravedlnost

Produktor apeluje na dodržování občanských práv a rovnosti.¹⁴⁸

TEXT H: „Pamatujete na dobu, kdy česká "kavárna" (...) vynášela do nebes Madlenku Albright, že prý má "vazby k Česku"? Trump měl léta českou manželku, má polo-české děti. Respekt ani Lidovky ale o "vazbách k Česku" nepiší...“

¹⁴⁸ tamtéž, s. 80

TEXT K: „Anarchisté" z okruhu Svobodého fóra volají po represivních opatřeních státu. ... označují neodsouzeného Konvičku za "výtržníka", **požadují NErovnost občanů před zákonem** a v neposlední řadě (...)"

4.9.3.4.5 Odpovědnost

Produktor apeluje na zodpovědnost (obvykle orgánů státní moci) za společenskou situaci a její případnou nápravu.¹⁴⁹

TEXT V: „ŽÁDNÉ daně, ŽÁDNOU policii, ŽÁDNOU armádu, ŽÁDNOU justici a místo toho POŘÁDNÝ ARZENÁL do každé rodiny. Protože stát, který "nemůže" nebo "nechce" chránit své občany, je fakticky nulitní. (...) **Jakmile stát neplní svůj jediný legitimní účel - ochranu svých občanů - nepotřebují občané stát, ale kvéry.**"

TEXT 1: „Kvůli svobody měl jsem rád "západní civilizaci". Jenže **"západ", kde Vás šikanují za neškodné (byť nevkusné) slovo, už není západ, a nemá smysl mít ho rád.** Nemá smysl ho řešit, bojovat za něj, trápit se pro něj."

TEXT 4: „Pořád zde zkrátka byla šance. A tu "migrační krize", a ještě víc **reakce Berlína a Bruselu** na ni, definitivně pohřbila."

TEXT 10: „To se opravdu nedokázali zformovat k obraně - a tím, přiznejme si, změnit jednostrannou hru na lišku a králíky na poctivý riot, zápas lišky s vlkem? **A co policie, nemohla třeba střílet do vzduchu, a tím útočící lišáky zahnat od kurníku?**"

Zde Konvička postupuje přesně tak, jak bylo popsáno v teoretickém úvodu k této argumentační strategii, a jak ve facebookových, tak v blogových příspěvcích kritizuje a apeluje na prostředky státní moci, stát jako takový i mezinárodní struktury, do kterých Česká republika patří.

4.9.3.4.6 Aktuální realita

Produktor říká, že je nutné se přizpůsobit aktuální situaci a problémy řešit ihned.¹⁵⁰

¹⁴⁹ tamtéž, s. 80

¹⁵⁰ tamtéž, s. 80

TEXT W: „Celkem signifikantní pro dnešní dobu a současně dobrý argument do mé implicitní debaty s Petr Hampl (a dalšími) na téma příčin současného průseru.“

Konvička se zde zmiňuje o současné situaci a dnešku, avšak jde o pouhou narážku na realie známé čtenáři, kde chybí apel na řešení nepříznivé situace.

4.9.3.4.7 Historie

Dle produktora není nutné spekulovat o budoucnosti, naopak je třeba se poučit z historie a aplikovat její poznatky.¹⁵¹

TEXT C: „Z čehož mi plyne, že islámofilní "elitáři" o historii FAKT NIC NEVĚDÍ, na rozdíl od "nevzdělaných buranů", kteří sice nemusí mít permici do artového kina, zato si občas přečtou nějakou knížku o válce, nebo kouknou na nějaký dokument na History Channel (...)“

TEXT E: „No, však víte. A pokud náhodou nevíte, nastudujte si dění v Německu v letech cca 31-33 (...) rvačky SA s komunisty, rozbíjení schůzí, vyloukání židovských výloh a tyhle libovosti. Protože kdo se nepoučí z historie“

TEXT G: „Někdo by jim měl říct, že podzimní Středozemní umí být větrné a studené. V dobách antických končovala plavba o Podzimní rovnodennosti, nebyl-li tedy k plavbě SAFRA vážný důvod, třeba invaze na evropské pobřeží ... pak se to mohlo tak o týden protáhnout“

TEXT S: „Zatímco Erdoganovi šáriátníci pochodují po desítkách tisíc německými městy ... Němci pomalu zjišťují, jak se asi cítili Židé za nacistických pochodňových průvodů.“

TEXT 4: „Vezměte si takový Wehrmacht u Stalingradu: ti vojáci tam hladověli a mrzli. Přesto se nenašli žádní domorodí #přijímám, kteří by je zásobili přikrývkami, teplým čajem a bateriemi do iPhonů. Doba se holt změnila, máme iPhony a zapomněli jsme, že svou zem máme jen jednu - a snadno o ni můžeme přijít.“

I zde se Konvička odvolává na historii způsobem, který byl popsán v teoretickém úvodu této práce. Zajímavým faktem ovšem je, že se ve většině uvedených příkladů odvolává

¹⁵¹ tamtéž, s. 81

na období druhé světové války, přičemž nepřímou přirovnává migrační vlnu k vzestupu nacismu v Německu, migranty k Wehrmachtu a vlastní názorovou skupinu k obětem nacismu. Toto přirovnání se pro osobu Martina Konvičky, který sám bývá označován za rasistu,¹⁵² xenofoba¹⁵², fašistu¹⁵³ a nacistu¹⁵⁴, jeví jako velmi paradoxní. Zde se však nejspíše jedná o promyšlenou strategii, ve které se Konvička již předem prezentuje jako odpůrce německého nacismu z 30. let, aby znesnadnil interpretaci vlastních názorů v historickém kontextu a vytvořil si alibi, aby zabránil pro něj nelichotivým nálepkám zmíněným výše.

4.9.3.4.8 Kultura

Produktor tvrdí, že je nutné respektovat vlastní kulturu a tradice.¹⁵⁵

TEXT B: „Volební podvody na obrovské škále, mediální podrazy, demonstrace plné výtržností, nátlak na sbor volitelů, aby zcela změnil staleté zvyklosti.“

TEXT Z: „Mohamedáni totiž vraždili zajaté muže a zotročovali zajaté ženy už arabských pouštích 7. století, tedy v dobách, když nemuslimští Evropané vzývali Moranu či Ódina a lovili v hlubokých lesích kance a sbírali med divokých včel. Opravdu nemohou za islámská zvěřstva, která se od toho 7. století nezměnila.“

TEXT 6: „A taky za tím je (...), xenofobie vůči kultuře, která je globálně mnohem ohroženější, než celý islám - kultuře blízkovýchodních křesťanů a exmuslimů.“

TEXT 13: „Chlap se totiž pozná podle toho, že si váží svých kořenů a myslí na budoucnost, kterou zanechá pro své děti a děti svých dětí. A taky pro děti a vnoučata svých blízkých - ať už jsou jimi rodinní příslušníci, přátelé nebo spoluobčané.“

Konvička využívá také toposu kultury a tradice, který má na čtenáře působit jako jakási неотřesitelná, historií prověřená jistota, která by se i do budoucna měla za každou cenu

¹⁵² LHOŤAN, Lukáš. *Předseda Islám v České republice nechceme je xenofob a rasista*. In: *iDNES.cz* [online], 2015-07-29, [cit. 2017-12-08]. Dostupné z: <https://lukasshotan.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=470911>

¹⁵³ PROCHÁZKA, Vít. *Je Konvička jako Hitler?*. In: *a2larm.cz* [online], 2015-08-25, [cit. 2017-12-08]. Dostupné z: <http://a2larm.cz/2015/08/je-konvicka-jako-hitler/>

¹⁵⁴ VESELÝ, Daniel. *Martin Konvička se opět projevil jako otevřený nacist*. In: *Britské listy* [online], 2015-08-25, [cit. 2017-12-08]. Dostupné z: <https://blisty.cz/art/78493-martin-konvicka-se-opet-projevil-jako-otevreny-nacista.html>

¹⁵⁵ SVOBODOVÁ, Jindřiška. *Diskriminativní a manipulativní strategie ve vybraném politickém blogu*. In: *Didaktické studie*, Praha, 2015, roč. 7, č. 2, s. 72-90. ISSN 1804-1221. s. 81.

zachovat a chránit (jak je možno vyčíst z posledního příkladu), avšak tato manipulační strategie může být velmi nebezpečnou v kombinaci se silně zavádějící interpretací kulturní historie, jak je prezentována v druhém příkladu, kdy jsou záměrně popsány pouze kladné aspekty jedné strany a pouze záporné aspekty strany druhé.

Z těchto bodů je tedy zřejmé, že důrazem na tato topoi v textu a jejich důsledným užitím v kombinaci s výběrem informací, které produktor do textu zahrne či nezahrne, a zobecňováním či zjednodušováním komplexních jevů či problémů dokáže schopný manipulátor svým projevem velice pohodlně ohýbat realitu tak, aby její prezentovaný obraz vyhovoval jeho cílům, a celkově pozitivní vyznění aspektů nějakého jevu může přenést do zcela negativní polohy, aniž by byl nucen lhát.

5. Závěr

Cílem této práce bylo dokázat na vzorku textů psaných docentem Martinem Konvičkou užití různých druhů lingvistických prostředků s persvazivním či manipulativním efektem a tyto prostředky se následně pokusit interpretovat. Jednalo se o prostředky v rovině hláskoslovné, morfologické, lexikální, slovtvorné a také v rovině intertextovosti a argumentace.

Na základě provedených analýz daných textů je možno bez zaváhání konstatovat, že Martin Konvička používá prostředky persvaze obsažené ve všech uvedených rovinách. V jednotlivých dílčích závěrech byly již některé prostředky komentovány a interpretovány, nyní se pokusíme o komplexnější závěr.

Na rovině fonetické bylo užití persvazivních prostředků minimální. Jak již bylo zmíněno v dílčím závěru v odpovídajícím oddíle, stylistické figury nachází své uplatnění spíše v poezii a v reklamě, tedy v oblastech, které se působení Martina Konvičky netýkají. Naopak v případě hláskových variant bylo na několika příkladech možno ukázat, že se Konvička užitím nespisovných hláskových variant snaží oslovit masového čtenáře, kterému je užití obecné češtiny vlastní.

Na rovině morfologické jsme se setkali s užitím částic, které v uvedených příkladech působily hlavně kontaktovou funkcí směrem ke čtenáři a funkcí apelativní, což lze v politických sděleních očekávat. Objevily se také citoslovce, avšak v mnohem menší míře než částice. Tento fakt si lze vykládat až přílišnou expresivitou citoslovcí, která se k osobě v Konvičkově postavení příliš nehodí.

Na rovině lexikální se nachází mnoho možností variování jazykových prostředků, proto se podařilo nalézt příklady u všech prostředků, které jsme v textu vyhledávali a analyzovali. Zde stojí za zmínku hlavně užití evaluativ, expresiv a vulgarismů, které se ke Konvičkově postavení také příliš nehodí, avšak je nutné si připomenout, že hlavní myšlenkou hnutí spojovaných s Martinem Konvičkou je primárně odpor a vymezování se vůči islámu, migraci a dalším příbuzným fenoménům. Rétorika těchto hnutí je proto výrazně negativní, což se odráží i ve výběru lexikálních prostředků, které jsou v drtivé většině uvedených příkladů negativně zabarvené.

Zajímavým jevem je také Konvičkovu časté užívání publicismů a výpůjček z cizích jazyků, které jasně ukazuje na fakt, že mezinárodně propojený prostor internetu a sociálních sítí je pro Konvičku jakýmsi přirozeným prostředím, kde se velmi dobře orientuje. Dále je pro Konvičku velmi typické užívání okazionalismů, které v daných textech působí dojmem, že byly vytvořeny buď přímo autorem nebo v užším okruhu osob s Konvičkou spřízněných. Těmto okazionalismům i přes jejich častěji spíše negativní zabarvení nelze upřít jistou hravost a nápaditost, která má bezesporu silný persvazivní efekt na masového čtenáře.

Na rovině syntaktické si můžeme povšimnout frekventovaného užití prostředků s kontaktnou funkcí, které mají za cíl vytvořit silnější vazbu mezi produktorem a adresátem. Silného persvazivního efektu lze dosáhnout například kombinací užití plurálu a prostředků s kontaktnou funkcí, kdy čtenář může nabýt dojmu, že Konvičkův text hovoří za masu lidí, ke které Konvička zve i čtenáře.

Dále se poměrně často objevovala apoziopse, která se v prostředí internetu obecně objevuje velmi frekventovaně a v případě Konvičkových textů většinou nutí čtenáře si zbytek sdělení domyslet. Persvazivní efekt spočívá v myšlenkovém zapojení čtenáře, ale také v tom, že si čtenář domyslí chybějící část sdělení tak, jak to produktor zamýšlel, což dává dojem stejného smýšlení a dalšího virtuálního spříznění čtenáře s produktorem. Nedokončení výpovědi může také působit dojmem, že produktor výpověď kvůli nějakému vnějšímu působení dokončit nesmí, a čtenáři se tím předkládá úvaha nad tím, kdo nebo co je tou vnější příčinou, která produktorovi zakazuje vyjadřovat jeho myšlenky.

Na rovině intertextové se ukázal zajímavý jev, kdy bylo v daných textech minimálně užito skutečných citací a odkazů na zdroje, což je v přímém rozporu s Konvičkovou dosavadní vědeckou a publikační činností. V daných textech se místy objevuje také aluze. Oba tyto jevy lze opět přisoudit snaze přiblížit se masovému čtenáři, v případě neuvedených zdrojů pravděpodobně můžeme hovořit o snaze jít přímo k jádru sdělení a neobtěžovat čtenáře dalšími informacemi.

Na rovině argumentační působí persvazivně až manipulačně užití chybných argumentů, avšak objevují se i argumenty správné, které mají taktéž persvazivní funkci. Z hlediska rámování výpovědi postupoval Konvička v daných textech tak, jak bylo možné očekávat od představitele politického směru, který se vymezuje vůči určitým fenoménům.

Objevuje se tedy užití diskriminačních strategií, varování před nebezpečím i většiny argumentačních topoi zmíněných v analytickém aparátu.

Analýza textů tedy ukázala, že Konvička svoje sdělení skutečně velmi silně cílí na masového čtenáře, kterému se ve svých sděleních snaží přiblížit, avšak zachovává si svůj obraz vysokoškolského profesora a intelektuála, který je zvyklý publikovat v odborném stylu. Této schopnosti vhodně stylizovat svoje psané komunikáty lze přisuzovat fakt, že mnoho persvazivních prostředků, které byly popsány v odborné literatuře, se u Konvičky vůbec neobjevuje a neužívá jich. Vlastní obraz, který touto stylovou diferenciací Konvička sám vytváří, může také působit persvazivně.

Výsledkem této analýzy tedy je, že persvazivní potenciál textů Martina Konvičky je značný a zvláště argumentační aspekt jeho komunikace lze v mnoha případech považovat za manipulativní. Jak již bylo řečeno v úvodu, tato práce si neklade za cíl hodnotit postoje a názory Martina Konvičky, avšak je třeba mít na paměti, že takto silná osobnost, která je schopna ve svých komunikátech užívat takové množství persvazivních prostředků může v kombinaci s extrémistickými názory být jasným ohrožením pro demokratickou společnost.

6. Seznam použitých informačních zdrojů

6.1 Literatura

ALMOSSAWI, Ali. An illustrated book of bad arguments. New York: Theexperiment, 2013.

BALOWSKI, Mieczysław: Vlastní jména jako prostředek persvaze v polském tisku. In SRPOVÁ, Hana (ed.). Metody a prostředky přesvědčování v masových médiích. Ostrava: OU, Filozofická fakulta, 2005, s. 15–21. ISBN 80-7368-101-3.

BARAŇCZAK, Stanisław. Słowo-perswazja-kultura masowa. In: Twórczość, 1975, nr. 7. cit. In WRÓBEL, Alina. Výchova a manipulace. Praha: Grada, 2008, s. 34. ISBN 978-80-247-2337-2

BARTOŠEK, Jaroslav: Žurnalistika 2. Olomouc: Středisko distančního vzdělávání UP, 2004.

BARTOŠEK, Jaroslav: Přesvědčování a manipulace v politické žurnalistice. In SRPOVÁ, Hana (ed.). Od informace k reklamě. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Filozofická fakulta, 2007, s. 51–104. ISBN 978-80-7368-265-1.

BEČKA, Josef Václav: Slovník synonym a frazeologismů. Praha: Vydavatelství a nakladatelství Novinář, 1982.

ČECHOVÁ, Marie, Jan CHLOUPEK, Marie KRČMOVÁ a Eva MINÁŘOVÁ. Současná česká stylistika. Praha: ISV nakladatelství, 2003. ISBN 80-86642-00-3.

ČECHOVÁ, Marie a kol.: Současná stylistika. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008. 381 s. ISBN 978-80-7106-961-4.

ČECHOVÁ, Marie a kol.: Stylistika současné češtiny. Praha: ISV, 1997. 282 s. ISBN 80-85866-21-8.

EIBL, Otto, KRČMÁŘ, Jan, MATUŠKOVÁ, Anna a kol. Efektivní politická komunikace. Praha: Evropské hodnoty, 2009. ISBN 978-80-904158-3-6.

GRZEGORCZYKOWÁ, Renata. Problem funkcji języka i tekstu w świetle teorii aktów mowy. In: Język a kultura, Wrocław, 1991, t. 4., red. BARTIMIŃSKY, J.

HRABÁK, Josef. Poetika. Československý spisovatel. 1977.

HUBÁČEK, Josef: Učebnice stylistiky pro posluchače pedagogických fakult, studenty učitelství v 1.–4. ročníku základní školy. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1987.

JAKLOVÁ, Alena. Persvaze a její prostředky v současných žurnalistických textech. Naše řeč. 2002, 85(4), s. 169-176. ISSN 0027-8203.

JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. Média a společnost. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-697-7.

JIRÁK, Jan. Média a politika, 10. května 2006 [online]. In Mediální studia - Média Průvodce tématy mediální výchovy, Výzkumný ústav pedagogický v Praze, 30. dubna 2006.

JÍLEK, Viktor: Lexikologie a stylistika nejen pro žurnalisty. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005. 125 s. ISBN 80-244-1246-2.

JÍLEK, Viktor: Žurnalistické texty jako výsledek působení jazykových a mimojazykových vlivů. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2009. 120 s. ISBN 978-80-244-2218-3.

JÍLEK, Viktor: Lexikologie a stylistika nejen pro žurnalisty. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005. 125 s. ISBN 80-244-1246-2.

KARLÍK, Petr, Marek NEKULA a Jana PLESKALOVÁ. Encyklopedický slovník češtiny. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2002.

KARWAT, Mirosław. Sztuka manipulacji politycznej. Adam Marszałek, Toruń, 2000. s. 28. cit. In WRÓBEL, Alina. Výchova a manipulace. Praha: Grada, 2008, s. 34. ISBN 978-80-247-2337-2

KLIMEŠ, Jeroným. Partneři a rozchody. Vyd. 1. Praha: Portál, 2005. 239 s, il. (Psychologie) ISBN 8073670453.

KRČMOVÁ, Marie. Styl a stylistika. In Čechová, M. & J. Chloupek ad. Současná česká stylistika, 2003, 17–23. ISBN: 978-80-7106-961-4

KROBOTOVÁ, Milena: Úvod do české stylistiky. Olomouc: Univerzita Palackého, 2001. 126 s. ISBN 80-244-0315-3.

LOTKO, Edvard: Kapitoly ze současné rétoriky. Olomouc: Univerzita Palackého, 1997. 166 s. ISBN 80-7067-685-x.

MACHOVÁ, Svatava: Argumentační diskurz. In: Multidisciplinární komunikace – problém a princip všeobecného vzdělávání. Praha: UK PedF 2005,

MISTRÍK, Jozef: Štylistika. 2. vyd. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1989.

PUZYNINOVÁ, Jadwiga. Język wartości. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 1992, cit. In WRÓBEL, Alina. Výchova a manipulace. Praha: Grada, 2008, s. 34. ISBN 978-80-247-2337-2.

SVOBODOVÁ, Jindřiška. Diskriminativní a manipulativní strategie ve vybraném politickém blogu. Didaktické studie, Praha, 2015, roč. 7, č. 2, s. 72-90. ISSN 1804-1221.

SZYMANEK, Krzysztof: Umění argumentace: terminologický slovník. Olomouc: Univerzita Palackého, 2003. 392 s. ISBN 80-244-0699-3.

ŠVANDOVÁ, Blažena a Milan JELÍNEK. Argumentace a umění komunikovat. Brno: Masarykova univerzita, 1999. ISBN 80-210-2186-1.

THOMPSON, John B. Média a modernita: sociální teorie médií. Praha: Karolinum, 2004. Mediální studia. ISBN 80-246-0652-6.

VÁVRA, Martin. Tři přístupy k analýze diskurzu - neslučitelnost nebo možnost syntézy?. In: Tichý, Radek, ed. *Miscellanea Sociologica* 2006. 1. vyd. Praha: Fakulta sociálních věd UK, 2006, s. 49-65. ISBN

WARCZALA, Jacek. Horyzonty manipulacji: perwazja, manipulacja, interpretacja In: *Manipulacja w jezyku*, red P. Krzyzanowski, P. Nowak, Lublin: Wyd. OMCS, 2004, s. 41-61, cit. In WRÓBEL, Alina. *Výchova a manipulace*. Praha: Grada, 2008, s. 34. ISBN 978-80-247-2337-2

WRÓBEL, Alina. *Výchova a manipulace* = [Orig.: *Wychowanie i manipulacja*]. Přeložil Filip KOKY. Praha: Grada, 2008. *Pedagogika*. s. 22. ISBN 978-80-247-2337-2.

6.2 Internetové zdroje

Český statistický úřad. *Volby do Národního shromáždění - 1920 až 1935: Tab. 1.15 - Získané hlasy a mandáty podle politických stran v roce 1935* [online]. 2006 [cit. 2017-06-27].

Dostupné z:

<https://www.czso.cz/documents/10180/20536230/4219rr15.pdf/98870ab5-0158-4948-8317-3c2ff3883a50?version=1.0>

Český statistický úřad. *Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 25.10. – 26.10.2013* [online]. 2013 [cit. 2017-06-27]. Dostupné online:

<https://www.volby.cz/pls/ps2013/ps2?xjazyk=CZ>

Český statistický úřad. *Volby do Evropského parlamentu konané na území České republiky ve dnech 23.05. – 24.05.2014*. [online]. 2014 [cit. 2017-06-27]. Dostupné online:

<https://www.volby.cz/pls/ep2014/ep11?xjazyk=CZ>

Výsledky voleb v České republice: Volby do Poslanecké sněmovny 2013 (konečné výsledky).
In: *iDNES.cz* [online]. 2013-10-26, [cit. 2017-12-08]. Dostupné online:
<http://volby.idnes.cz/poslanecka-snemovna-2013.aspx>

Výsledky voleb v České republice: Volby do Poslanecké sněmovny 2017 (konečné výsledky).
In: *iDNES.cz* [online]. 2017-10-21, [cit. 2017-12-08]. Dostupné online:
<https://volby.idnes.cz/poslanecka-snemovna-2017.aspx>

Andrej Babiš. In: Facebook [online]. 16. června 2017 [cit. 2017-06-16]. Dostupné online:
<https://www.facebook.com/AndrejBabis/>

Julius Šuman. [Hezké odpoledne! Děláme vše proto...] In: Twitter [online]. 8. května 2017
[cit. 2017-06-27]. Dostupné z: <http://twitter.com/skupinasuman/status/861530435159044099>

BRODILOVÁ, Zuzana. *Copingové strategie romských dětí v situaci politického násilí
namířeného proti jejich etnické skupině* [online]. Diplomová práce. Masarykova univerzita,
Fakulta sociálních studií. Vedoucí práce Jan Šerek. Brno, 2013 [cit. 2017-06-27]. Dostupné
online: http://is.muni.cz/th/102925/fss_m/

Zpráva BIS o vývoji na extremistické scéně (duben - červen 2016). In: Bezpečnostní
informační služba. [online]. 2013 [cit. 2017-06-27]. Dostupné z:
www.mvcr.cz/soubor/extremismus-04-06-2013-pdf.aspx

Protiromské pochody v Česku. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco
(CA): Wikimedia Foundation, 2001 [cit. 2017-06-27]. Dostupné online:
https://cs.wikipedia.org/wiki/Protiromské_pochody_v_Česku

Český statistický úřad. *Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané
ve dnech 28.05. – 29.05.2010* [online]. 2010 [cit. 2017-06-27]. Dostupné online:
<https://www.volby.cz/pls/ps2010/ps2?xjazyk=CZ>

Český statistický úřad. *Volby do zastupitelstev obcí 10.10. - 11.10.2014* [online]. 2013 [cit.
2017-06-27]. Dostupné online:
<https://www.volby.cz/pls/kv2014/kv1211?xjazyk=CZ&xid=1&xv=1&xdz=7&xnumnuts=0&xstat=1&xvyber=1>

Ministerstvo vnitra České republiky. *Zpráva o extremismu na území České republiky v roce
2014* [online]. 2015. [cit. 2017-06-27]. Dostupné z:
<http://www.mvcr.cz/soubor/zprava-o-extremismu-na-uzemi-ceske-republiky-v-roce-2014-pdf.aspx>

Ministerstvo vnitra České republiky. *Zpráva o extremismu na území České republiky v roce
2015* [online]. 2016. [cit. 2017-06-27]. Dostupné z:
<http://www.mvcr.cz/soubor/zprava-o-extremismu-na-uzemi-ceske-republiky-v-roce-2015.aspx>

TAMCHYNA, Robert. *Martin Konvička. Vymírání hmyzu v českých zemích....*. In: Český rozhlas [online]. 2009-06-10 [cit. 2017-06-27]. Dostupné online: http://www.rozhlas.cz/leonardo/anonce/_zprava/592685

Byl podán návrh na zrušení občanského sdružení Czech Defence League. In: Evropský rozhled [online]. Hluboká nad Vltavou, 2013 [cit. 2017-06-27]. Dostupné online: <http://www.evropsky-rozhled.eu/byl-podan-navrh-na-zruseni-obcanskeho-sdruzeni-czech-defence-league/#whitemedia>

ŠŮRA, Adam. *Věří tady někdo v Alláha?* In: Respekt [online]. 2011-08-07 [cit. 2015-02-17]. Dostupné online: <http://respekt.ihned.cz/c1-52508310-veri-tady-nekdo-v-allaha>

Konvička povede Blok proti islámu i po dnešním sněmu. In: Denik.cz [online]. 2015-12-12 [cit. 2017-06-27]. Dostupné online: http://www.denik.cz/z_domova/konvicka-povede-blok-proti-islam-i-po-dnesnim-snemu-20151212.html

HRON, Michal. *Blok proti islámu se rozešel s Úsvitem. Nejsou slíbené desítky milionů*. In: iDNES.cz [online], 2016-04-25, [cit. 2016-05-21]. Dostupné online: http://zpravy.idnes.cz/blok-proti-islam-vypovedel-smlouvu-s-usvitem-flr-/domaci.aspx?c=A160425_074507_domaci_hro

Krajští lídři BPI založili Blok proti islamizaci. In: Parlamentní listy [online]. 2016-05-15 [cit. 2017-06-27]. Dostupné online: <http://www.parlamentnilisty.cz/politika/politici-voicum/Krajsti-lidri-BPI-zalozili-Blok-proti-islamizaci-433583>

Konvička končí s Blokem proti islámu. Zakládá českou verzi AfD a chce jít do voleb. In: Aktuálně.cz [online]. 2016-05-02, [cit. 2016-05-02]. Dostupné online: <http://zpravy.aktualne.cz/domaci/konvicka-konci-s-blokem-proti-islam-zaklada-novou-stranu/r~12df893e102b11e68afb002590604f2e/>

VACA, Jan. *Pět vítězů a pět poražených. Voliči „popravili“ jednotlivce i celé strany* [online]. In: iDNES.cz [online]. 2016-10-09 [cit. 2017-06-27]. Dostupné online: http://zpravy.idnes.cz/porazeni-vitezove-volby-2016-vysledky-ds0-/domaci.aspx?c=A161008_194718_domaci_jav

SATTLER, Robert. *Konvička se konečně našel. Založil Sedmou republiku a vzorem je mu Srbsko*. In: Lidovky.cz [online]. 27.6.2017 [cit. 2017-06-27]. Dostupné online: http://www.lidovky.cz/s-iniciativou-byl-konvicka-destastny-novym-spolkem-navazuje-na-prvni-republiku-gp1-/zpravy-domov.aspx?c=A170130_150612_ln_domov_rsa

FEREBAUER, Václav. *Facebook zablokoval Islám v ČR nechceme. Odvoláme se, tvrdí Konvička*. In: iDNES.cz [online]. 2016-01-11 [cit. 2017-06-27]. Dostupné online: http://zpravy.idnes.cz/facebook-zablokoval-islam-v-cr-nehceme-d9k-/domaci.aspx?c=A160111_200312_domaci_fer

OPRÁSKI SČESKÍ HISTORJE. [A ežt'e sidáme badatelskí bonuz. (kikoti)] In: Tumblr [online]. 2013-03-13 [cit. 2017-11-8]. Dostupné z: <http://historje.tumblr.com/post/45266769489/a-e%C5%BE%C5%A5e-sid%C3%A1me-badatel%C3%AD-bonuz-kikoti>

LHOŤAN, Lukáš. *Předseda Islám v České republice nechceme je xenofob a rasista*. In: iDNES.cz [online], 2015-07-29, [cit. 2017-12-08]. Dostupné online: <https://lukaslhotan.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=470911>

PROCHÁZKA, Vít. *Je Konvička jako Hitler?* In: a2larm.cz [online], 2015-08-25, [cit. 2017-12-08]. Dostupné online: <http://a2larm.cz/2015/08/je-konvicka-jako-hitler/>

VESELÝ, Daniel. *Martin Konvička se opět projevil jako otevřený nacista*. In: Britské listy [online], 2015-08-25, [cit. 2017-12-08]. Dostupné online: <https://blisty.cz/art/78493-martin-konvicka-se-opet-projevil-jako-otevreny-nacista.html>

MACHÁČEK, Jan. *Afričana do rodiny. Co vy na to?* In: lidovky.cz [online], 2015-04-23, [cit. 2017-12-08]. Dostupné online: https://www.lidovky.cz/machacek-africana-do-rodiny-co-vy-na-to-dx1-/monitor-jana-machacka.aspx?c=A150423_122023_monitor-jana-machacka_ele

Unesené Češky po návratu: jedna se vrátila k práci, druhá se přimkla k víře. In: iDnes.cz [online], 2015-08-15, [cit. 2017-12-08]. Dostupné online: https://zpravy.idnes.cz/jak-ziji-unesene-cesky-pul-roku-po-navratu-fjj-/domaci.aspx?c=A150815_112726_zahranicni_san

7. Seznam pramenů

Facebookové texty jsou označené písmeny A až Z, texty z blogů jsou označeny čísly 1 až 10.

7.1 Příspěvky na sociální síti Facebook

Označení:	Datum zveřejnění:	Úryvek:	Téma příspěvku:
Text A ¹⁵⁶	2.4.2017	Se Vám, přátelé, přiznám, že MNOHEM VÍC...	Aktivity jiné osoby (prof. Zlatuška)
Text B ¹⁵⁷	30.12.2016	Na dění po amerických prezidentských...	Americké prezidentské volby
Text C ¹⁵⁸	22.12.2016	Stále pobaveně: Mé posty o Hitlerově...	Nacismus a islám
Text D ¹⁵⁹	22.12.2016	Pobaveně: Včera jsem sdílel starší obrázky...	Nacismus a islám
Text E ¹⁶⁰	24.11.2016	Když mohou být legální šaría - hlídky...	Nacismus a islám

¹⁵⁶ KONVIČKA, Martin. [Se Vám, přátelé, přiznám...] In: Facebook [online]. 2017-04-02 [cit. 2017-07-05]. Dostupné online:

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=405293783182908&id=100011068687825

¹⁵⁷ KONVIČKA, Martin. [Na dění po amerických prezidentských...] In: Facebook [online]. 2016-12-30 [cit. 2017-07-05]. Dostupné online:

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=359172667795020&id=100011068687825

¹⁵⁸ KONVIČKA, Martin. [Stále pobaveně: Mé posty o Hitlerově...] In: Facebook [online]. 2016-12-22 [cit. 2017-07-05]. Dostupné online:

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=355348134844140&id=100011068687825

¹⁵⁹ KONVIČKA, Martin. [Pobaveně: Včera jsem sdílel...] In: Facebook [online]. 2016-12-22 [cit. 2017-07-05]. Dostupné online:

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=355296321515988&id=100011068687825

¹⁶⁰ KONVIČKA, Martin. [Když mohou být legální šaría...] In: Facebook [online]. 2016-11-24 [cit. 2017-07-05]. Dostupné online:

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=340276289684658&id=100011068687825

Text F ¹⁶¹	22.11.2016 6	Soptění není řešení - ale všimněte si...	Migrační krize
Text G ¹⁶²	4.11.2016	Někdo by jim měl říct, že podzimní...	Migrační krize
Text H ¹⁶³	3.11.2016	Pamatujete na dobu, kdy česká "kavárna"...	Americké prezidentské volby
Text I ¹⁶⁴	2.11.2016	Provokující zašátkovaná NEMOHAMEDÁNKA...	Aktivita jiné osoby (Monika Horáková)
Text J ¹⁶⁵	27.10.2016 6	Tak se dozvídám - via messenger...	Romové v Česku
Text K ¹⁶⁶	10.9.2016	Svět dočista naruby. "Anarchisté" z okruhu...	Reakce na cizí kritiku vlastní osoby
Text L ¹⁶⁷	1.9.2016	Jako vědec mám takový ten příjemný pocit...	Kritika státu a vlády
Text M ¹⁶⁸	23.8.2016	V době Hilnseriády dostával podobné dopisy...	Reakce na cizí kritiku vlastní osoby

¹⁶¹ KONVIČKA, Martin. [Soptění není řešení - ale...] In: Facebook [online]. 2016-11-22 [cit. 2017-07-05]. Dostupné online:

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=339587629753524&id=100011068687825

¹⁶² KONVIČKA, Martin. [Někdo by jim měl říct, že podzimní...] In: Facebook [online]. 2016-11-04 [cit. 2017-07-05]. Dostupné online:

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=328963470815940&id=100011068687825

¹⁶³ KONVIČKA, Martin. [Pamatujete na dobu, kdy česká...] In: Facebook [online]. 2016-11-03 [cit. 2017-07-05]. Dostupné online:

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=328492170863070&id=100011068687825

¹⁶⁴ KONVIČKA, Martin. [Provokující zašátkovaná NEMOHAMEDÁNKA...] In: Facebook [online]. 2016-11-02 [cit. 2017-07-05]. Dostupné online:

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=327909997587954&id=100011068687825

¹⁶⁵ KONVIČKA, Martin. [Tak se dozvídám - via messenger...] In: Facebook [online]. 2016-10-27 [cit. 2017-07-05]. Dostupné online:

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=324193514626269&id=100011068687825

¹⁶⁶ KONVIČKA, Martin. [Svět dočista naruby. "Anarchisté"...] In: Facebook [online]. 2016-09-10 [cit. 2017-07-05]. Dostupné online:

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=297034740675480&id=100011068687825

¹⁶⁷ KONVIČKA, Martin. [Jako vědec mám takový ten příjemný...] In: Facebook [online]. 2016-09-01 [cit. 2017-07-05]. Dostupné online:

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=292032231175731&id=100011068687825

¹⁶⁸ KONVIČKA, Martin. [V době Hilnseriády dostával podobné...] In: Facebook [online]. 2016-08-23 [cit. 2017-07-05]. Dostupné online:

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=287131791665775&id=100011068687825

Text N 169	15.8.2016	A není divu. Po desítky let vychováváme...	Výchova dětí v Česku
Text O 170	13.8.2016	A teď - kolik z nich je teplejch...	Aktivity jiných osob (účastníci Prague Pride)
Text P ¹⁷¹	10.8.2016	HOMOUŠI versus ISLÁM - REPORT...	Účastníci debaty o islámu
Text Q 172	9.8.2016	JEZUSMARJÁ, ten je degenerovanej...	Aktivity jiné osoby (Matěj Stropnický)
Text R ¹⁷³	17.3.2016	To je, jako by Nightwatch solidarizovala...	Komentář ke sdílenému videu
Text S ¹⁷⁴	31.7.2016	Zatímco Erdoganovi šáriátníci pochodují ...	Nacismus a islám
Text T ¹⁷⁵	19.7.2016	"Vyhulený xenofob" JXD tentokrát jasně...	Aktivity jiné osoby (Jiří X. Doležal)
Text U 176	15.7.2016	Zprávy raději ani nečtu. Jen manželka...	Aktivity jiné osoby (Ivan Bartoš)

¹⁶⁹ KONVIČKA, Martin. [A není divu. Po desítky let...] In: Facebook [online]. 2016-08-15 [cit. 2017-07-05]. Dostupné online:

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=282569122122042&id=100011068687825

¹⁷⁰ KONVIČKA, Martin. [A teď - kolik z nich je teplejch...] In: Facebook [online]. 2016-08-13 [cit. 2017-07-05]. Dostupné online:

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=281673302211624&id=100011068687825

¹⁷¹ KONVIČKA, Martin. [HOMOUŠI versus ISLÁM - REPORT...] In: Facebook [online]. 2016-08-10 [cit. 2017-07-05]. Dostupné online:

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=279995539046067&id=100011068687825

¹⁷² KONVIČKA, Martin. [JEZUSMARJÁ, ten je degenerovanej...] In: Facebook [online]. 2016-08-09 [cit. 2017-07-05]. Dostupné online:

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=279423299103291&id=100011068687825

¹⁷³ KONVIČKA, Martin. [To je, jako by Nightwatch solidarizovala...] In: Facebook [online]. 2016-03-17 [cit. 2017-07-05]. Dostupné online:

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=190571501321805&id=100011068687825

¹⁷⁴ KONVIČKA, Martin. [Zatímco Erdoganovi šáriátníci pochodují...] In: Facebook [online]. 2016-07-31 [cit. 2017-07-05]. Dostupné online:

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=274391036273184&id=100011068687825

¹⁷⁵ KONVIČKA, Martin. ["Vyhulený xenofob" JXD tentokrát jasně...] In: Facebook [online]. 2016-07-19 [cit. 2017-07-05]. Dostupné online:

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=267857723593182&id=100011068687825

¹⁷⁶ KONVIČKA, Martin. [Zprávy raději ani nečtu. Jen manželka...] In: Facebook [online]. 2016-07-15 [cit. 2017-07-05]. Dostupné online:

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=265533170492304&id=100011068687825

Text V ¹⁷⁷	30.6.2016	Problém života s terorismem je...	Kritika státu a vlády
Text W ¹⁷⁸	17.6.2016	No tak to je dobrá p_del...	Migrační krize
Text X ¹⁷⁹	21.4.2016	Ač se tu aféru DLOUHO SNAŽÍM NEKOMENTOVAT...	Aktivita jiné osoby (Eman Ghaleb)
Text Y ¹⁸⁰	28.3.2016	Srabaktivisté v akci...	Návštěva čínského prezidenta
Text Z ¹⁸¹	23.3.2016	A už to začíná - zelené šáriátské zelenidlo...	Aktivita jiné osoby (Šádí Shanaáh)

7.2 Příspěvky na blogu iDnes.cz

Označení:	Datum zveřejnění:	Název:	Server:	Téma příspěvku:
Text 1 ¹⁸²	1.6.2017	Budu se muset stát muslimským heterosexuálem	Parlamentní Listy	Kritika státu a vlády
Text 2 ¹⁸³	26.2.2016	Čluny plné mladých mužů - pohled sexuologický	Parlamentní Listy	Migrační krize

¹⁷⁷ KONVIČKA, Martin. [Problém života s terorismem je...] In: Facebook [online]. 2016-06-30 [cit. 2017-07-05]. Dostupné online:

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=257525714626383&id=100011068687825

¹⁷⁸ KONVIČKA, Martin. [No tak to je dobrá p_del...] In: Facebook [online]. 2016-06-17 [cit. 2017-07-05]. Dostupné online:

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=250961671949454&id=100011068687825

¹⁷⁹ KONVIČKA, Martin. [Ač se tu aféru DLOUHO SNAŽÍM NEKOMENTOVAT...] In: Facebook [online]. 2016-04-21 [cit. 2017-07-05]. Dostupné online:

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=218477111864577&id=100011068687825

¹⁸⁰ KONVIČKA, Martin. [Srabaktivisté v akci...] In: Facebook [online]. 2016-03-28 [cit. 2017-07-05]. Dostupné online:

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=200668060312149&id=100011068687825

¹⁸¹ KONVIČKA, Martin. [A už to začíná - zelené šáriátské...] In: Facebook [online]. 2016-03-23 [cit. 2017-07-05]. Dostupné online:

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=196082677437354&id=100011068687825

¹⁸² KONVIČKA, Martin. *Budu se muset stát muslimským heterosexuálem*. In: Parlamentní listy [online]. 2017-06-01 [cit. 2017-07-05]. Dostupné online:

<http://www.parlamentnilisty.cz/profily/Doc-Martin-Konvicka-Ph-D-104562/clanek/Budu-se-muset-stat-muslimskym-heterosexualem-78299>

¹⁸³ KONVIČKA, Martin. *Čluny plné mladých mužů - pohled sexuologický*. In: Parlamentní listy [online]. 2016-02-26 [cit. 2017-07-05]. Dostupné online:

<http://www.parlamentnilisty.cz/profily/Doc-Martin-Konvicka-Ph-D-104562/clanek/Cluny-plne-mladych-muzu-pohled-sexuologicky-67666>

Text 3 ¹⁸⁴	24.12.2015	Jak imigrační krize změnila protiislámskou scénu	iDnes	Protiislámská scéna
Text 4 ¹⁸⁵	27.10.2015	Je redakce čt24 xenofobní, nebo rasistická?	iDnes	Kritika médií
Text 5 ¹⁸⁶	15.8.2015	Hanka a Tonča a alláh	iDnes	Islám
Text 6 ¹⁸⁷	8.1.2016	Silvestrovské obohacení - úvahy bývalého výtržníka	iDnes	Migrační krize
Text 7 ¹⁸⁸	11.1.2016	Anatomie hroucení státu: Nad jedním videem	iDnes	Kritika státu a vlády
Text 8 ¹⁸⁹	21.6.2015	Solidaritu s uprchlíky kardinální důkaz nejdivočejších teorií.	iDnes	Kritika příznivců migrace
Text 9 ¹⁹⁰	24.7.2015	Jen taková krátká glosa o Chlapství	iDnes	Kritika státu a vlády

¹⁸⁴ KONVIČKA, Martin. *Jak imigrační krize změnila protiislámskou scénu*. In: blog.iDNES.cz [online]. 2015-12-24, [cit. 2017-07-05]. Dostupné online: <https://web.archive.org/web/20151229013200/http://martinkonvicka.blog.idnes.cz:80/c/488840/jak-imi-gracni-krize-zmenila-protiislamskou-scenu.html>

¹⁸⁵ KONVIČKA, Martin. *Je redakce čt24 xenofobní, nebo rasistická?*. In: blog.iDNES.cz [online]. 2015-10-27, [cit. 2017-07-05]. Dostupné online: <https://web.archive.org/web/20151115113252/http://martinkonvicka.blog.idnes.cz:80/c/481792/je-redakce-ct24-xenofobni-nebo-rasisticka.html>

¹⁸⁶ KONVIČKA, Martin. *Hanka a Tonča a alláh*. In: blog.iDNES.cz [online]. 2015-08-15, [cit. 2017-07-05]. Dostupné online: <https://web.archive.org/web/20151130034057/http://martinkonvicka.blog.idnes.cz/c/472850/hanka-a-tonca-a-allah.html>

¹⁸⁷ KONVIČKA, Martin. *Silvestrovské obohacení - úvahy bývalého výtržníka*. In: blog.iDNES.cz [online]. 2016-01-08, [cit. 2017-07-05]. Dostupné online: <https://web.archive.org/web/20160208202144/http://martinkonvicka.blog.idnes.cz/c/490448/silvestrovske-obohaceni-uvahy-byvaleho-vytrznika.html>

¹⁸⁸ KONVIČKA, Martin. *Anatomie hroucení státu: Nad jedním videem*. In: blog.iDNES.cz [online]. 2016-01-11, [cit. 2017-07-05]. Dostupné online: <https://web.archive.org/web/20160116062811/http://martinkonvicka.blog.idnes.cz:80/c/490869/anatomie-hrouceni-statu-nad-jednim-videem.html>

¹⁸⁹ KONVIČKA, Martin. *Solidaritu s uprchlíky kardinální důkaz nejdivočejších teorií*. In: blog.iDNES.cz [online]. 2015-06-21, [cit. 2017-07-05]. Dostupné online: <https://web.archive.org/web/20150629095415/http://martinkonvicka.blog.idnes.cz:80/c/466645/solidaritu-s-uprchliky-kardinalni-dukaz-nejdivocejsich-teorii.html>

¹⁹⁰ KONVIČKA, Martin. *Jen taková krátká glosa o Chlapství*. In: blog.iDNES.cz [online]. 2015-07-24, [cit. 2017-07-05]. Dostupné online: <https://web.archive.org/web/20151130062940/http://martinkonvicka.blog.idnes.cz/c/470399/jen-takova-kratka-glosa-o-chlapstvi.html>

Text 10 191	9.8.2015	Shanaáh, Tabery a další veleduchové: Proč nebude polemika.	iDnes	Islám
----------------	----------	---	-------	-------

¹⁹¹ KONVIČKA, Martin. *Shanaáh, Tabery a další veleduchové: Proč nebude polemika*. In: blog.iDNES.cz [online]. 2015-08-09, [cit. 2017-07-05]. Dostupné online: <https://web.archive.org/web/20151130034358/http://martinkonvicka.blog.idnes.cz/c/472146/shanaah-tabery-a-dalsi-veleduchove-proc-nebude-polemika.html>